

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2020

VARMA

01

SISÄLLYS

3	Toimintakertomus tilikaudelta 2020	24	Taseen liitetiedot	42	Riskienhallinta
13	Tilinpäätös	24	10. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö	50	Tunnusluvut ja analyysit
13	Tuloslaskelma	24	11. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni	50	32. Tiivistelmä
14	Tase	25	12. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä, emoyhtiö	50	33. Tulosanalyysi
15	Rahoituslaskelma	25	13. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä, konserni	51	34. Vakavaraisuus
16	Tilinpäätöksen liitetiedot	26	14. Kiinteistösijoitusten muutokset	52	35. Sijoitusjakauma käyvin arvoin
19	Konserniyhtiöt	26	15. Omassa käytössä olevat kiinteistösijoitukset	53	36. Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos
21	Tuloslaskelman liitetiedot	27	16. Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet	54	37. Hoitokustannustulos
21	1. Vakuutusmaksutulo	36	17. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö	54	38. Työkyvyn ylläpitotoiminta
21	2. Maksetut korvaukset	36	18. Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan	54	39. Vakuutusliikkeen tulos
22	3. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	36	19. Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin	55	Voitonjakoesitys
22	4. Tuloslaskelman erä Liikekulut	36	20. Lähipiirilainat	56	Tilintarkastuskertomus
23	5. Kokonaisliikekulut toiminnoittain	36	21. Johdannaiset		
23	6. Henkilöstökulut	37	22. Velat saman konsernin yrityksille, muut velat		
23	7. Johdon palkat ja palkkiot	37	23. Vakuutustekninen vastuovelka		
23	8. Tilintarkastajien palkkiot	37	24. Vakavaraisuuspääoma		
23	9. Tuloverot	38	25. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö		
		38	26. Oma pääoma		
		38	27. Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen		
		38	28. Voitonjakokelpoiset varat		
		39	29. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö		
		40	30. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö		
		41	31. Tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin		

2020 TOIMINTAKERTOMUS

Varman sijoitusten markkina-arvo nousi vuoden 2020 lopussa 50,2 (48,7) miljardiin euroon. Sijoitukset tuottivat 1,4 miljardia euroa eli 2,8 (12,0) prosenttia. Varavaraisuus oli vahvalla tasolla, ja vakavaraisuuspääoma oli tilikauden päättyessä 11,5 (11,6) miljardia euroa. Varman tehokkuus oli erinomaisella tasolla: käytimme liikekuluihin varatuista rahoista 61 (62) prosenttia.

Sijoitusten arvo

50,2 mrd.€

Vakavaraisuus

11,5 mrd.€

Sijoitusten tuotto

2,8 %

Maksutulo

4,9 mrd.€

Maksetut eläkkeet

6,0 mrd.€

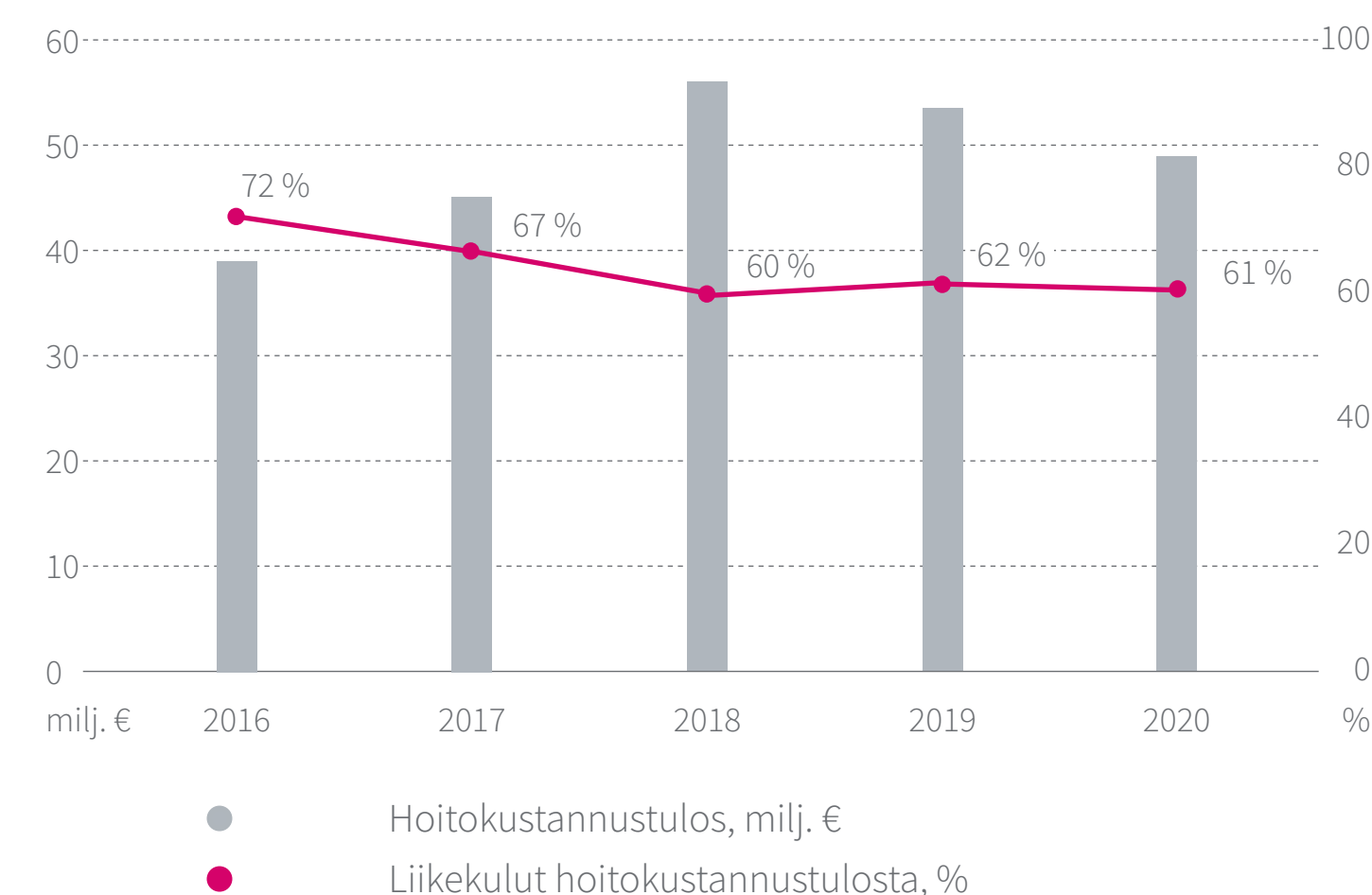
Vakuutettuja asiakkaita

543 000 hlöä

Sijoitusten tuottoprosentti

Hoitokulutehokkuus

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 2020

Taloudellinen toimintaympäristö

Keväällä Kiinasta alkunsa saaneen koronaviruksen aiheuttama globaali pandemia johti ennennäkemättömiin seurauksiin talouksissa ja yhteiskunnissa. Koronapandemian hillitsemiseksi tehdyillä sulkutoimilla oli mittavia ja välittömiä kielteisiä vaikutuksia talouskehitykseen ja maailmankauppa supistui. Jyrkimmin sulkutoimet romuttivat palveluiden kysyntää kaikilla talousalueilla. Maailmantalouden kasvu romahti vuoden ensimmäisellä puoliskolla, kun koronapandemian rajoitustoimet otettiin laajasti käyttöön. Ennakoitua nopeampi koronarokotteiden kehitys luo paremmat lähtökohdat talouden kestävälle ja voimakkaalle elpymiselle vuoden 2021 edetessä.

Osakemarkkinat laskivat aluksi ja myös korkomarkkinoilla nähtiin voimakkaita liikkeitä ja luottoriskierot kasvoivat. Finanssikriisi onnistuttiin välttämään: rahoitusjärjestelmän vakaus ja rahoituksen välittyminen varmistettiin keskuspankkien aktiivisilla toimilla. Valtioiden tukipaketit yhdessä keskuspankkien aktiivisten toimien kanssa rauhoittivat pääomamarkkinoiden tilannetta. Aiemmistä kriiseistä oli otettu opiksi se, että tukitoimet olivat riittävän suuria ja nopeita.

Elpyminen alkoi alkukesällä rajoitustoimien purkamisen seurauksena ja kasvu jatkui vuoden lop-

puun, joskin eri tahtisena, kun pandemian toinen aalto iski eri talouksiin ja viranomaisten reaktiot siihen vaihtelivat suuresti. Kiinan talouden syöksy alkuvuonna oli hyvin raju, mutta erittäin tiukat toimet pandemian rajoittamiseksi saivat koronakriisin kuriin ja talous elpyi koko loppuvuoden. Kiina oli ainoa suuri talous, joka kasvoi vuonna 2020. Yhdysvaltojen talous oli vahvalla pohjalla. Voimakkaat tukitoimet ja varallisuusarvojen vahva elpyminen markkinoilla ovat tukeneet yksityistä kulutusta. Työttömyys syveni voimakkaasti sulkutoimien vuoksi, mutta myös uusia työpaikkoja on syntynyt. Yhdysvaltain talouden dynamiikka tukee talouden nopeaa vahvistumista, kun pandemia saadaan hallintaan rokotuksilla.

Vuosi 2020 oli myös poliittisen kuohunnan aikaa. Yhdysvalloissa presidentinvaalit veivät huomion monilta talouteen liittyviltä ongelmilta. Euroopassa Brexit-prosessi päättyi pitkien neuvottelujen jälkeen suppeaan, vain tavarakauppaa koskevaan kauppasopimukseen EU:n kanssa. Useissa kehittyvissä talouksissa koronapandemia ja globaali lama loivat suuria poliittisia haasteita, joita tulevien rokotuskampanjoiden toivotaan vähitellen lievittävän.

Keskuspankit reagoivat koronakriisiin massiivisilla elvytystoimilla, käynnistämällä tai kasvattamalla osto-ohjelmiaan, takaamalla likviditeetin markki-

noilla, tukemalla finanssipolitiikkaa koordinoituilla toimilla sen lisäksi, että korot painettiin noltaan tai pidettiin negatiivisina. Lisäksi keskuspankit kommuikoivat nykyisen äärimmäisen rahapolitiikan jatkuvan vielä pitkään. Toimenpiteiden ansiosta globaali korkotaso painui viime vuonna kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle.

Euroopan elpyminen on ollut hitaampaa kuin Kiinassa ja Yhdysvalloissa. Koronasulkutoimien vaikutusten voimakkuutta ovat määrittäneet talouksien ominaispiirteet kriisin eri vaiheissa, kuten palveluvaltaisuus ja kotimaisen kysynnän merkitys. Myös Euroopassa elvytystoimet ovat tukeneet kulutuskykyä. Euroopan Unioni pääsi sopimukseen elpymistyökälusta. Sillä tavoitellaan talouden rakenteiden uudistamista jäsenmaissa Euroopan komission strategian mukaisesti aiempaa kestävämmän tuotannon ja digitalisaation kasvattamisen kautta.

Suomen talous selvisi lopulta koronavuodesta ainakin lyhyellä aikavälillä tarkastellen kohtuullisesti verrattuna moniin muihin maihin. Valtiovarainministeriö arvioi talouden supistuneen vuoden 2020 aikana 3,3 prosenttia. Rahoituksen välittyminen on säilynyt vakaana. Tämä yhdessä elvytystoimien kanssa on pitänyt yllä taloudellista toimeliaisuutta ja työllisyyttä. Talouden elpyminen käynnistyi keväen sulkutoimien purkamisen myötä, kun patoutunut kysyntä alkoi purkaantua kotimarkkinoilla. Vuoden lopussa talouskasvun hidastuminen näkyi mm. kotimaisessa kysynnässä koronapandemian toisen aallon myötä.

Poikkeuksellinen vuosi on kohdellut yrityksiä sekä vienti- että kotimarkkinoilla hyvin epätasaisesti. Työllisyystilanne heikkeni koronan myötä, mutta massatyöttömyys on onnistuttu välttämään.

Suomen lomautusjärjestelmä on osoittautunut toimivaksi. Talouden elvytys- ja tukitoimet ovat olleet oleellisen tärkeitä kasvupohjan turvaamiseksi. Elvytystoimien rahoittaminen syventää julkistalouden alijäämää. Väestön ikääntyminen aiheuttaa kasvavia paineita julkisille menoille. Koronan aiheuttamien suorien menojen ohella myös koronan vuoksi hoitamatta jääneet sairaudet ja lykätty hoidot ovat lisänneet hoitovelkaa, joka on myös rahoitettava.

Työeläkejärjestelmä

Työeläke toimii automaattisena vakauttajana myös tilanteissa, jossa talous supistuu. Eläkkeet maksetaan sovittun suuruusina ja ajallaan myös talouskriiseissä. Etuusperusteinen eläke luo vakautta ja ennustettavuutta eläkeläisten taloudenpitoon ja ylläpitää kotimaista kulutusta. Kansalaisten luottamus eläketurvaan säilyi vahvana Eläketurvakeskuksen vuoden 2020 lopulla teettämässä Eläkebarometrissä. Suomen eläkejärjestelmä sijoittui viidenneksi Mercer Global Pension Index -vertailussa. Vertailun eri osa-alueissa eläkejärjestelmämme sijoittui hallintonsa osalta luotettavimmaksi ja läpinäkyvämmäksi. Eläke-etuksien osalta muutoksia on tulossa perhe-eläkkeisiin, joiden uudistamisesta on sovittu.

Työeläkevakuuttamiseen tehtiin koronavuoden aikana lukuisia määräaikaaisia poikkeustoimia. Tavoitteena oli turvata yritysten toimintaedellytyksiä ja vahvistaa pohjaa talouden elpymiselle. Lisäksi poikkeustoimilla haluttiin vahvistaa työeläkkeiden maksupohjan eli palkkasumman suotuisaa kehittymistä kriisin jälkeen sekä varmistaa työeläkealan vakavaraisuus.

Finanssivalvonta antoi maaliskuun puolivälissä sosiaali- ja terveysministeriölle ilmoituksen

Suomen talous selvisi koronavuodesta ainakin lyhyellä aikavälillä tarkastellen kohtuullisesti verrattuna moniin muihin maihin.

poikkeuksellisista olosuhteista finanssimarkkinoilla, kuten laki edellyttää. Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla valmisteltiin vakavaraisuussäätelyyn väliaikaisia muutoksia koskeva lainmuutos. Finanssi- valvonta ilmoitti marraskuun lopussa sosiaali- ja terveysministeriölle, että finanssimarkkinoilla ei tällä hetkellä vallitse poikkeusoloilmoitukseen johtaneita, sääntelyn tarkoittamia työeläkelaitosten vakavaraisuuteen liittyviin riskeihin vaikuttavia poikkeuksellisia oloja.

Eläkevastuiden täydennyskerroin oli nolla vuoden toisen ja kolmannen neljänneksen ajan, minä aikana rahastoja ei määrääikaisesti täydennetty. Tämä vahvasti työeläkeyhtiöiden vakavaraisuutta vaativassa markkinatilanteessa.

Myös Varman asiakaskannassa näkyy selvästi, miten erilaisia vaikutuksia kriisillä on ollut eri yritysissä. Varma tekee asiakkaidensa kanssa yhteistyötä, jonka tavoitteena on pidentää työuria ja auttaa asiakkaita työkyvyttömyysriskien hallinnassa. Tämä tukee Varman koko vakuutuskannan työkyvyttömyysriskin hallintaa. Tämän kumppanuuden merkitys korostuu murrostilanteissa. Koronakriisin pitkäaikaiset vaikutukset työkykyyn on tärkeä onnistua hallitsemaan mahdollisimman hyvin, jotta työurien pidentämisessä onnistutaan.

Työeläkemaksut ja vastuvelan tuottovaatimus

Alkuvuonna 2020 TyEL-vakuutuksen keskimääräinen maksu oli 24,4 prosenttia palkoista, josta palkansaajan maksuosuus oli 7,15 prosenttia alle 53-vuotiailla ja yli 62-vuotiailla sekä 8,65 prosenttia 53–62-vuotiailla. Toukokuusta alkaen TyEL-

maksuun vaikutti 2,6 prosenttiyksikön tilapäinen alennus. Tilapäinen alennus ei koskenut palkansaajan maksuosuutta eikä YEL-maksua. Vuoden 2020 YEL-maksu oli 24,1 prosenttia vahvistetusta työtulosta alle 53-vuotiailla ja yli 62-vuotiailla sekä 25,6 prosenttia 53–62-vuotiailla.

Vastuvelan tuottovaatimus koostui rahastokorosta (3,00 prosenttia), eläkevastuiden täydennyskerroimesta ja osaketuottokerroimesta. Täydennyskerroimen arvo oli vuonna 2020 keskimäärin noin 0,36 prosenttia. Toisen ja kolmannen vuosineljänneksen täydennyskerroin päädyttiin nollaamaan koronapandemian aiheuttaman vakavan taloustilanteen ja sitä myötä työeläkeyhtiöiden heikentyneen vakavaraisuuden vuoksi. Osaketuottokerroin vuonna 2020 oli 5,66 prosenttia. Vanhimpien takaisinlaintojen ja eräiden muiden erien korkona käytetään perustekorkoa, joka oli koko alkuvuoden 5,00 prosenttia ja loppuvuoden 3,75 prosenttia. Vakuutusmaksun laskennassa käytettävä vakuutusmaksukorko oli koko vuoden 2,00 prosenttia.

Työmarkkinajärjestöt sopivat määrääikaisesta 2,6 prosenttiyksikön alennuksesta työnantajan työeläkemaksuosuuteen 1.5.2020 alkaen vuoden 2020 loppuun saakka. Eläkemaksukertymän arvioitiin pienenevän tämän päätöksen myötä noin miljardilla eurolla. Varat on sovittu kerättävän takaisin. Vakuutusmaksualennuksen voimassa ollessa työeläkeyhtiöt eivät jaa asiakashyvityksiä. Työnantajan työeläkemaksuosuuden määrääikaisen alentamisen lisäksi TyEL- ja YEL-maksujen maksamiseen myönnettiin keväällä lisää aikaa. Ylimääräiseltä poikkeusoloja koskevalta maksuajalta perittiin 2 prosentin vakuutusmaksukorko.

Varman taloudellinen kehitys

Varman käypien arvojen mukainen kokonaistulos oli -231 (2 197) miljoonaa euroa. Vuoden aikana kokonaistulos vaihteli merkittävästi. Ensimmäisen neljänneksen merkittävä markkinoiden lasku kompensoitui loppuvuodesta. Vaikka sijoitustoiminnan tuotto oli positiivinen, jäi vuoden kokonaistulos negatiiviseksi lähinnä vastuuvälille hyvitetävän koron vaikutuksesta.

Varman vakavaraisuus oli turvaavalla tasolla koko vuoden ajan. Varman vakavaraisuus säilyi vuoden 2020 alun merkittävästä pienemisestä huolimatta samalla tasolla vuoden 2019 loppuun verrattuna, ja vakavaraisuuspääoma oli tilikauden päättyessä 11 517 (11 646) miljoonaa euroa. Varman eläkevarat suhteessa vastuuvälkaan (vakavaraisuusaste) olivat 129,3 (130,8) prosenttia. Vakavaraisuusrajan verrattuna vakavaraisuuspääoma oli 1,7-kertainen (1,8-kertainen) eli turvaavalla tasolla. Vakavaraisuusraja muuttuu sijoitusten riskipitoisuuden mukaan. Varman strategisena tavoitteena on ylläpitää vahvaa vakavaraisuutta vakaan tuoton ja toiminnallisen tehokkuuden avulla.

Sijoitustuotto käyvin arvoin oli 1 372 (5 241) miljoonaa euroa eli 2,8 (12,0) prosenttia sitoutuneelle pääomalle. Vastuuvälille hyvitetävä korko oli 1 681 (3 102) miljoonaa euroa. Näin vuoden 2020 sijoitustulos oli -309 (2 139) miljoonaa euroa. Liikekulut olivat 39 (38) prosenttia vakuutusmaksuihin sisältyviä hoitokustannusosia alhaisemmat, ja hoitokustannusyliäämä oli 49 (53) miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos oli 22 (-2) miljoonaa euroa ja muu tulos oli 7 (8) miljoonaa euroa.

Varma maksaa asiakashyvityksinä 1 prosentin vakavaraisuuspääomasta, josta on vähennetty vuo-

den aikana nollattujen eläkevastuiden täydennyskerroin aiheuttama vakavaraisuuspääoman lisäys. Tämän lisäksi asiakashyvityksinä maksetaan kolmasosa vuoden 2020 hoitokustannusyliäämästä, josta on vähennetty yrittäjän eläkelain mukaisesta hoitokustannusliikkeestä syntyvä ylijäämä. Rajoittaminen kolmasosaan johtuu siitä, ettei asiakashyvityksiä makseta ajalta, jolloin työeläkemaksu oli alennettu. Varman vahva vakavaraisuus ja erinomainen toiminnallinen tehokkuus koituvat Varman asiakkaiden hyväksi. Asiakashyvityksiä varten siirrettiin vuoden 2020 lopussa 54 (171) miljoonaa euroa ositettuun lisävakuutusvastuuseen. Hyvityssiirto on noin 0,3 (0,8) prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

Varmassa vakuutettujen yhteenlaskettu TyEL-palkkasumma vuonna 2020 oli noin 21,1 (21,1) miljardia euroa. Palkkasumma kasvoi 0,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 4 931 (5 286) miljoonaa euroa, josta TyEL-vakuutusosuuksien osuus oli 4 746 (5 099) miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusosuuksien osuus oli 185 (187) miljoonaa euroa.

Tilikauden päättyessä Varmassa oli vakuutettuna 543 003 (541 926) henkilöä. Voimassa olevia vakuutuksia oli vuoden 2020 lopussa 66 078 (65 381) ja näissä vakuutettuina 37 831 (37 795) yrittäjää ja 505 172 (504 131) työntekijää.

Vuoden 2020 aikana saatettiin voimaan uusia TyEL-vakuutuksia 3 500 (3 834) kappaletta ja YEL-vakuutuksia 5 638 (6 147) kappaletta.

Varmasta siirtyi vuoden 2020 siirtoliikkeessä vakuutussiirtoina nettomääräisesti 21 miljoonaa euroa TyEL-maksutuloa muihin eläkeyhtiöihin, ja TyEL-vakuutusosuuksien uusmyynti oli 49 miljoonaa euroa. Tilikaudella Varma vastaanotti vakuutusosuuksia eläkesäätiöstä. Niiden TyEL-maksutulon arvioidaan

olevan noin 77 miljoonaa euroa vuosi tasolla.

Varmaan tuli vuoden 2020 aikana tulorekisteristä yhteensä 9,5 miljoonaa (9,7 miljoonaa) ansio- ja työsuhteilmoitusta. Ansiotiedot ilmoitetaan tulorekisteriin säännöllisesti ansioiden maksamisen jälkeen.

Varma palvelee vakuutuksenottajia oman asiakasyhteistoiminnan lisäksi If Vahinkovakuutuksen ja Nordea-konsernin palveluverkon avulla.

Vuonna 2020 eläkkeitä maksettiin bruttomääräisesti 6 028 (5 856) miljoonaa euroa. Eläkkeensaajien määrä säilyi samalla tasolla, ja Varmassa oli vuoden lopussa maksussa 347 000 (343 700) eläkettä.

Vuoden aikana tehtiin 21 100 (22 340) uutta eläkepääätöstä. Uusien eläkepääätösten määrä oli 5,6 prosenttia pienempi kuin vuonna 2019 ja kaikkien eläkepääätösten kokonaismäärä 0,4 prosenttia pienempi kuin vuonna 2019. Vanhuuseläkepääätösten määrä oli 9 173 (10 519), työkyvyttömyyseläkepääätösten 6 046 (5 959) ja osittaisten varhennettujen vanhuuseläkepääätösten määrä 2 464 (2 352) kappaletta. Määräaikaisten eläkkeiden jatkopäätöksiä tehtiin 5 108 (4 835) ja muita päätöksiä 25 701 (24 894) kappaletta. Näitä ovat muun muassa eläkeoikeudessa tapahtuvien muutosten vuoksi annettavat päätökset ja ennakkopäätökset. Uusien työkyvyttömyyseläkehakemusten hylkäysosuus oli 37,0 (34,6) prosenttia. Verkossa tehtyjen eläkehakemusten osuus kaikista eläkehakemuksista oli 61 (54) prosenttia.

Työkyvyttömyyseläkehakemusten määrän kasvu taittui vuonna 2020. Hakemuksia tuli Varmaan 1,3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Uusien työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä laski 2,6 prosenttia. Työkyvyttömyyden keskeisimpänä syynä mainittiin useimmin mielenterveyden häiriöt (38,1

prosenttia) sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet (28,4 prosenttia). Aiempaan verrattuna mielenterveyden häiriöiden osuus oli edelleen kasvanut ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien pienentynyt. Muutosten taustalla näkyvät mielenterveyden häiriöiden yleistyminen nuoremmassa ikäluokissa, hakemusten määrän kasvu nuorilla hakijoilla ja vastaavasti hakemusten määrän väheneminen varttuneemmissa ikäryhmissä, mutta myös muutokset työelämässä ja yhteiskunnassa. Ammatillisen kuntoutuksen osalta hakemusmäärä Varmassa pieneni 12,5 prosenttia verrattuna vuoteen 2019, mutta kuntoutustoimien määrä säilyi tästä huolimatta aiemmalla tasolla.

Varman eläkehakemusten kokonaiskäsitteilyaika vuonna 2020 oli 19 päivää ja näin ollen 2 päivää lyhyempi kuin työeläkealan keskimääräinen käsitteilyaika.

Varma on ollut vuosia työeläkekuntoutuksen edelläkävijä ja ohjaa työkyvyttömyysriskissä olevia asiakkaita aktiivisesti kuntoutuksen pariin. Varman asiakkaista suurempi osa hyödyntää kuntoutusta työelämäänsä palaamiseksi kuin siirtyä työkyvyttömyyseläkkeelle. Korona-aika toi vuonna 2020 ammatilliseen kuntoutukseen uusia haasteita, ja työmarkkinoille palanneiden kuntoutujien osuus laski 72 prosenttiin edellisvuoden 77 prosentista.

Koronan aiheuttama poikkeustilanne vaikeutti hieman kuntoutusohjelmien laatimista. Kuntoutusohjelma saatiin laadittua 86 prosentille kuntoutukseen hakeutuneista kuntoutusasiakkaista, kun vuonna 2019 lukema oli 88 prosenttia. Myös keskeytyneiden kuntoutusohjelmien määrä nousi hieman. Haastavista oloista huolimatta kuntoutus kuitenkin toimi sangen hyvin ja kuntoutussuunnitelmia vahvistettiin saman verran kuin edellisvuonna.

Työkokeilujen määrä hiukan väheni ja koulutusten määrä vastaavasti lisääntyi. Digitaaliset asiakaskoh- taamiset kuntoutuksen palveluketjussa kehittyivät. Kuntoutuskumppanimme hioivat kuntoutuksen etäkonsepttejaan, opiskelijat siirtyivät etäopetukseen ja myös työkokeilussa hyödynnettiin etätöytä. Työkyvyttömyysriskissä olevien asiakkaiden tukea kuntoutuksella tehostetaan edelleen. Vuonna 2020 Varma uusi kuntoutuksen palvelukonseptin ja kilpailutti konseptin toteuttamisessa palvelevan kumppaniverkoston. Entistä useampi kuntoutuja sai tuekseen kuntoutuskumppanin ohjauspalvelun: noin joka toinen asiakas sai kumppaniohjausta, kun

vuonna 2019 ohjausta sai noin joka kolmas kuntoutuja.

Työkyvyttömyysriskin hallinnan riskiperusteisuutta vahvistettiin kehittämällä riskin arvioinnin välineitä, uudistamalla prosesseja ja palvelumallia. Varmassa luotiin uusi yhtenäinen palvelukonaisuus asiakasyritysten työkyvyttömyysriskin hallintaan. Varma otti käyttöön uusia digitaalisia työkykyjohtamiseen liittyviä palveluja ja lisäsi työkyvyttömyysriskin hallinnan digitaalisia sisältöjä Varma Akatemiaan. Yhteiskehittämistä asiakkaiden kanssa lisättiin ja yhteistyötä työterveyshuoltojen kanssa syvennettiin eri osa-alueilla.

	31.12.2020	31.12. 2019	Muutos
Vakuutettujen määrä			
TyEL	505 172	504 131	1 041
YEL	37 831	37 795	36
Yhteensä	543 003	541 926	1 077
Vakuutusten määrä			
TyEL	28 247	27 586	661
Eläkkeensaajien määrä			
Osa-aikaeläke	31	99	-68
Osittainen varhennettu vanhuuseläke	5 522	4 632	890
Perhe-eläke	50 518	50 065	453
Työkyvyttömyyseläke	20 733	21 547	-814
Vanhuuseläke	258 463	255 031	3 432
Varhennettu vanhuuseläke	11 823	12 272	-449
Työuraeläke	21	10	11
Yhteensä ¹⁾	347 111	343 656	3 455
¹⁾ YEL-eläkkeensaajat	28 898	29 251	-353
TEL/YEL-lisäeläkkeensaaja	42 655	43 102	-447

Varman asiakaspalvelussa verkkoasiointi on keskeinen palvelukanava. Varman verkkopalvelussa voi laskea tuoreen arvion oman eläkkeensä suuruudesta riippuen siitä, minkä ikäisenä aikoo jäädä eläkkeelle. Näistä arvioista verkossa tehtiin 97,6 (96,6) prosenttia. Verkkopalvelussa voi myös tehdä eläke- ja kuntoutushakemuksen ja seurata hakemuksensa käsittelyn etenemistä. Yhteensä verkkohakemuksia tehtiin vuoden aikana 15 817 (15 398) kappaletta.

Vakuutettu näkee oman työeläkkeensä kehityksen työeläkeotteelta. Vuodesta 2019 alkaen tiedot työnantajan maksamista palkoista ovat siirtyneet tulorekisteristä suoraan työeläkeotteelle. Verkkopalvelussa tarjolla olevan työeläkeotteen kävi katsomassa 168 000 henkilöä 210 000 kertaa. Niille vakuutetuille, jotka haluavat tiedon paperisena, Varma lähettää työeläkeotteen kerran kolmessa vuodessa. Vuonna 2020 työeläkeotteita lähetettiin 197 000 (204 000) kappaletta.

Vastuuelka

Varman vastuuelka kasvoi 5,5 (5,7) prosenttia ja oli 40 726 (38 608) miljoonaa euroa. Vastuuelkaan sisältyy kasvaneiden vakuutusmaksu- ja korvausvastuiden lisäksi asiakashyvityksiin käytettävää ositettua lisävakuutusvastuuta 54 (171) miljoonaa euroa, vakavaraisuuspääomaan sisältyvää osittamatonta lisävakuutusvastuuta 1 393 (790) miljoonaa euroa ja osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta 775 (1 424) miljoonaa euroa.

Vakuutuskannan muutokset

Tilikaudella Varma vastaanotti vakuutuskantaa eläkesäätiöistä. Varman vastuulle siirtynyt eläkevastuu oli yhteensä 718 miljoonaa euroa. Varmaan siirtyneiden eläkevarojen määrä oli yhteensä 885 miljoo-

naa euroa. Varmasta ei tilikauden aikana siirtynyt vakuutuskantaa eläkesäätiöihin.

Sijoitustoiminta

Varman sijoitusvuosi 2020 oli hyvin poikkeuksellinen, kun markkinat elpyivät ennennäkemättömän talouspoliittisen elvytyksen tuella alkuvuoden koronapandemian aiheuttamasta romahduksesta. Sijoitukset tuottivat lopulta 2,8 (12,0) prosenttia ja sijoitusten arvo oli joulukuun lopussa 50 157 (48 709) miljoonaa euroa. Varman vakavaraisuusaste notkahti alkuvuoden romahduksen aikana, mutta vahvat puskurit pitivät vakavaraisuuden koko kriisin ajan hyvällä tasolla ja vakavaraisuus elpyi vuoden edetessä 129,3 (130,8 vuoden alussa) prosentin tasolle.

Osakemarkkinoilla vuosi oli erittäin tapahtumarikas. Vuosi käynnistyi nousussa, kun Yhdysvaltain ja Kiinan väliseen kauppasotaan saatiin aikaiseksi väli-rauha. Tilanne muuttui nopeasti koronaepidemian levitessä pandemiaksi, mikä syöksi osakemarkkinat kaikkien aikojen nopeimpaan pudotukseen. Massiivisen elvytyksen myötä markkinat löysivät kuitenkin pohjansa jo noin kuukauden laskun jälkeen, ja tämän jälkeen tilanne on ollut vakaampi. Yritysten tulosten pelättyä pienempi lasku antoi myös lisätukea osakekursseille. Vahvinta osakemarkkinoiden nousu oli Yhdysvalloissa ja kehittyvillä markkinoilla, euroalueen osakkeiden kehittyessä selvästi vaatimattomammin. Dollarin tuntuva heikentyminen vaimentaa tosin Yhdysvaltain osakemarkkinoiden euromääräisiä tuottoja, ja euromääräisesti tarkasteltuna kahden mantereiden väliset tuottoerot ovat selvästi pienempiä. Suomen osakemarkkinat kehittyivät muuta Eurooppaa vahvemmin kokonaistuottojen yltäessä tukevasti kaksinumeroisiksi. Maantie-

teellisten erojen lisäksi myös eri sektoreiden väliset tuottoerot repesivät suuriksi. Teknologia-yritysten ylivoima oli merkittävä, vaikka vuoden lopulla eri toimialojen väliset tuottoerot alkoivat vähitellen kaveta. Kovimmin koronakriisi kuritti palvelusektorin, matkailun, energia-yritysten ja pankkien osake-tuottoja.

Korkosijoitusten tuotot olivat kohtuullisia erittäin matalasta korkotasosta huolimatta. Tuottojen vahvan kehityksen taustalla oli osakkeiden tapaamassivinen elvytys ja tuottojen tärkeimmäksi ajuriksi muodostui vuoden ensimmäisen neljänneksen jälkeen riskilisien tuntuva kapeneminen, kun luottamus elvyttävään politiikkaan ja erittäin matalat riskittömät korot pakottivat sijoittajat nostamaan sijoitustensa riskiprofiilia. Pitkien valtionlainojen korot laskivat keväällä ja kesällä poikkeuksellisen matalille tasoille, mutta ne kääntyivät erityisesti Yhdysvalloissa vuoden lopulla nousuun. Yrityslainamarkkinoilla riskilisät nousivat poikkeuksellisen nopeasti alkuvuoden turbulenssissa, mutta varsinkin keskuspankkien elvytystoimet ja osto-ohjelmien laajentaminen palauttivat luottamuksen markkinoille nopeasti.

Markkinoiden voimakkaista heilahteluista sekä likviditeetin ja vakavaraisuuden turvaamisesta johtuen allokatio oli vuoden kuluessa haastavaa. Varman sijoituksissa osakkeiden paino vaihteli vuoden aikana ja vuoden jälkipuoliskolla noteerattujen osakkeiden painoa nostettiin. Hedgerahastojen arvojen toipuminen oli selvästi listattuja osake- ja yrityslainamarkkinoita hitaampaa.

Varman sijoitusten tuotot kääntyivät positiivisiksi vuoden lopulla. Vuoden 2020 parhaat tuotot saatiin noteeratuista osakkeista, 5,2 (25,4) prosenttia, julkisyhteisöjen joukkovelkakirjoista 6,1 (2,6) prosent-

tia sekä pääomasijoituksista 7,8 (15,1) prosenttia. Hedgerahastojen tuotot jäivät sen sijaan hieman tappiollisiksi -1,0 (5,0) prosenttia, vaikka ne toipuvatkin selvästi vuoden ensimmäisen neljänneksen tilanteesta. Lainasaamisten 0,5 (4,0) prosenttia ja kiinteistöjen tuotot 2,0 (4,1) prosenttia jäivät koronavuonna vaatimattomiksi. Yksittäisistä sijoituskoh-teista faktorisijoituksista luovuttiin vuoden alussa. Yhdysvaltain dollari heikkeni vuoden aikana selvästi, mikä leikkasi jonkin verran sijoitustuottoja. Sijoitusten viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli vuoden lopussa 5,0 prosenttia ja kymmenen vuoden 5,0 prosenttia. Vastaavat reaali-tuotot olivat 4,2 ja 3,9 prosenttia.

Kiinteistösijoitusten tuotto oli 2,0 (4,1) prosenttia ja parhaiten tuottivat suorat asuntosijoitukset. Suorien kiinteistösijoitusten tuotto oli 3,4 (3,9) prosenttia ja kiinteistösijoitusrahastojen -0,2 (4,7) prosenttia. Koronaepidemia on vaikuttanut kuluvan vuoden aikana etenkin liiketila- ja hotellivuokrien kertymään negatiivisesti. Vuoden alussa Varma osti OP Osuuskunnan pääkonttorikiinteistön 480 miljoonalla eurolla yhdessä korealaisen sijoittajakumppanien kanssa. Kiinteistökehityshankkeista useat etenivät kohti rakentamisen käynnistämistä, ja Helsinkiin rakennettavan Katajanokan Laiturin kaavoitus eteni suunnitellusti arkkitehtuurikilpailun tulosten pohjalta.

Keväällä Varma päätti olla perimättä kahvila- ja ravintolavuokralaisiltaan vuokria kahden kuukauden ajalta. Tavoitteena oli varmistaa hyvien vuokrasuhteiden jatkuminen ja kiinteistöomaisuuden suotuisa arvonkehitys tilanteessa, jossa kahviloiden ja ravintoloiden asiakaspaikat suljettiin koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Ratkaisu koski ravitsemusliikkeitä, jotka vuokrasivat Varman kokonaan

omistamia toimitiloja. Varma antoi myös joustoa liiketilavuokriin yrittäjille, joiden liiketoiminta on erityisissä vaikeuksissa poikkeuksellisen tilanteen vuoksi. Varma neuvotteli tapauskohtaisesti myös muista ratkaisuksista.

Varmalla on dollarimääräisiä sijoituksia hedge-rahastoissa, osakkeissa, yrityslainoissa ja pääoma-rahastoissa. Sijoituspolitiikan mukaisesti osa valuuttakurssiriskistä on suojattu. Kuluvana vuonna Yhdysvaltain dollarin heikentyminen leikkasi osakkeiden tuottoa. Operatiivisesti valuuttariskiä hallinnoidaan yhtenä kokonaisuutena, ja tuloslukuissa valuuttavaikutus sisältyy eri omaisuusluokkien tuottoon.

Sijoitustoiminnassa korostuivat vahvan vakavaraisuusarvot, sijoitusten monipuolinen hajauttaminen ja vahva panostus riskienhallintaan. Riskienhallinnassa käytettiin johdannaisia suojaus-tarkoituksessa ja salkun riskitason säätelyssä.

Sijoitusten markkinariski on suurin yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuva riski. Osakkeiden osuus sijoitusten markkinariskistä on selkeästi suurin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR-luku oli 3 123 (1 371) miljoonaa euroa.

Varman omistajaohjauksen periaatteet

Varman omistajaohjauksen keskeisiä periaatteita ovat omistettujen yritysten korkeatasoinen hallinnointi, toiminnan läpinäkyvyys, aktiivinen vaikuttaminen sekä avainhenkilöstön kannustinjärjestelmien seuranta. Omistajaohjauksen periaatteita päivitettiin vuonna 2019 ja ne ovat nähtävissä Varman verkkosivuilla. [Omistajaohjauksen periaatteita](#) täydentämään Varma julkaisi 2020 aktiivisen omistajuuden ja vaikuttamisen periaat-

teet. Aktiivisella omistajuudella ja vaikuttamisella pyritään edistämään vastuullista liiketoimintaa sekä kestävää arvonkehitystä pidemmällä aikavälillä.

Vuonna 2020 Varma osallistui tilikauden aikana 84 yhtiön yhtiökokoukseen ja 30 yhtiön osakkeenomistajien nimitystoimikunnan työskentelyyn. Varman jäsenyydet listattujen yhteisöjen nimitystoimikunnissa sekä yhtiökokousäänestykset ovat nähtävillä Varman [verkkosivuilla](#).

Liikekulut

Varman toiminnallinen tehokkuus kehittyi hyvin. Varma käytti vakuutusmaksun hoitokustannustulolla katettaviin liikekuluihin 61 (60) prosenttia työeläkevakuutusmaksun yhteydessä saaduista hoitokustannusosista. Hoitokustannusosia laskettiin vuodelle 2020 keskimäärin 7 prosenttia. Liikekulujen hallinta on Varman keskeinen tavoite samalla kun toiminnallista tehokkuutta kehitetään entisestään. Toiminnan tehokkuus koituu Varman asiakkaiden hyväksi asiakashyvityksinä. Varman tavoitteena on hoitaa niin nykyisten kuin tulevienkin eläkkeensaajien varoja mahdollisimman tehokkaasti.

Toiminnan tehokkuuden lisääminen edellyttää henkilöstöresurssien ja varsinkin tietojärjestelmäkulujen jatkuvaa hallintaa, sillä ne muodostavat Varman liikekuluista valtaosan. Kokonaisliikekulut laskivat olennaisesti, 11,6 prosenttia ja olivat 110 (124) miljoonaa euroa.

Varma osallistuu aktiivisesti työeläkealan yhteisten tietojärjestelmien kehittämiseen ja hallinnoitiin. Varma edellyttää myös yhteisiltä järjestelmiltä kustannustehokkuutta sekä kustannusten läpinäkyvyyttä.

Henkilöstö

Emoyhtiön henkilöstö keskimäärin ja tilikaudella maksetut palkat käyvät ilmi alla olevasta taulukosta.

	2020	2019	2018	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin	537	537	532	524	540
Palkat ja palkkiot, milj. euroa	37,7	37,6	40,1	39,3	36,0

Konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyn Tieto Esy Oy:n henkilöstömäärä oli vuonna 2020 keskimäärin 38 (38).

Vuoden lopussa Varman henkilöstöstä työskenteli 17 (19) prosenttia eläkepalveluissa, 17 (18) prosenttia vakuutus- ja aktuaaripalveluissa, 10 (9) prosenttia asiakkuuksien toiminnoissa, 14 (13) prosenttia työkyvyttömyysriskin hallintaan liittyvissä palveluissa, 14 (13) prosenttia sijoitustoiminnossa ja 28 (28) prosenttia muissa toiminnoissa.

Koronapandemian leviettyä myös Suomeen, siirtyi Varma, viranomaisohjeita noudattaen, etätöihin keväällä 2020. Varman asiakaspalvelu ja asiakaskohtamiset on toteutettu verkossa. Varman etätökykäytännöt ovat osoittaneet toimivuutensa kriisiaikana ja työeläketurvan toimeenpano on jatkunut katkeamatta.

Varman henkilöstötutkimuksessa työtyytyväisyys ja omistautuneisuutta mittaava PeoplePower-indeksi oli 78,1 (75,2) ja Varma ylsi jälleen Suomen innostavimpien työpaikkojen joukkoon. Varma voitti Vastuullinen kesäduuni -kampanjan suurten yritysten sarjan.

Konserni- ja osakkuusyhtiöt

Vuoden 2020 lopussa Varma-konserniin kuului 119 (123) tytär- ja 20 (17) osakkuusyhtiötä. Tärkeimmät tytär- ja osakkuusyhtiöt ovat Tieto Esy Oy (50,1 pro-

senttia), Alcobendas Investments SL (50,0 prosenttia), Serena Properties AB (43,0 prosenttia) ja CMCV Kungens Kurva HoldCo AB (45,0 prosenttia). Lisäksi Varma-konserni omistaa 50 prosenttia Keskinäisen vakuutusyhtiö Kalevan takuupääomasta. Pääosa tytär- ja osakkuusyhtiöistä on kiinteistöyhtiöitä.

Yhtiön hallinto

Varman yhtiökokouksessa käyttävät äänivaltaa Varman vakuutusosastajat ja Varmassa vakuutetut. Varman varsinainen yhtiökokous pidettiin 19.3.2020. Yhtiökokous valitsi hallintoneuvostoon viisi uutta jäsentä. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin Anu Ahokas, Marko Hovinmäki, Ilkka Kaukoranta, Teo Ottola ja Perttu Puro. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle tilikaudelta 2019. Yhtiökokous päätti myös maksaa takaisin Varman takuupääoman kokonaisuudessaan.

Hallintoneuvoston jäsenenä jatkoivat Christoph Vitzthum (puheenjohtaja), Petri Vanhala (varapuheenjohtaja), Satu Wrede (varapuheenjohtaja), Juri Aaltonen, Kari Ahola, Eero Broman, Petri Castrén, Jukka Erlund (eronnut hallintoneuvostosta 22.10.2020), Lasse Heinonen, Olavi Huhtala, Mika Joukio, Jukka Jäämaa, Risto Kalliorinne,

Kari Kauniskangas, Mari Keturi, Ville Kopra, Tapio Korpeinen, Timo Koskinen, Pekka Kuusniemi, Päivi Leiwo, Olli Luukkainen (eronnut hallintoneuvostosta 1.1.2021), Johanna Moisio, Jari Suominen, Leena Vainiomäki (eronnut hallintoneuvostosta 1.5.2020), Jorma Vehviläinen, Anssi Vuorio ja Sauli Vääntti.

Varman hallintoneuvosto järjestäytyi kokoukseen 13.5.2020. Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkoi Christoph Vitzthum ja varapuheenjohtajina jatkoivat Petri Vanhala ja Satu Wrede.

Varman tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, jonka nimeämänä päävastuullisen tilintarkastajana on toiminut KHT Antti Suominen.

Varman hallitukseen ovat vuoden 2020 alusta lukien kuuluneet Jari Paasikivi (puheenjohtaja), Antti Palola (varapuheenjohtaja), Kai Telanne (varapuheenjohtaja), Riku Aalto, Eila Annala, Rolf Jansson, Ari Kaperi, Jyri Luomakoski, Petri Niemisvirta, Pekka Piispanen, Saana Siekkinen ja Mari Walls sekä varajäsenet Ilkka Oksala, Risto Penttinen ja Timo Saranpää.

Varman hallintoneuvosto valitsi 2.12.2020 uudeksi hallituksen jäseneksi 1.1.2021 alkaen Jaakko Eskolan ja varajäseneksi Jouni Hakalan. Hallituksen varapuheenjohtaja Kai Telanne ja varajäsen Ilkka Oksala jäivät pois Varman hallituksesta 31.12.2020.

Varman verkkosivuilla on esitetty hallinto- ja ohjausjärjestelmistä ajantasainen [selvitys](#), joka perustuu listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksiin.

Oma pääoma

Varman yhtiökokous päätti maksaa takaisin Varman takuupääoman, 11,9 miljoonaa euroa, kokonaisuudessaan. Tämä toteutettiin 19.3.2020, maksupäivään saakka kertyneine korkoineen.

Varman oma pääoma, 130 miljoonaa euroa, muodostuu 11,9 miljoonan euron pohjarahastosta, 110 miljoonan euron muista rahastoista, edellisten tilikausien voittovaroista 2 miljoonaa euroa ja tilikauden voitosta 6 miljoonaa euroa.

Riskienhallinta

Varman riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa ja hallita määritellyn riskinottohalukkuuden mukaisesti yhtiöön kohdistuvia, sen liiketoiminnasta aiheutuvia ja liiketoimintaan oleellisesti liittyviä riskejä ja turvata toiminnan jatkuvuus. Varmalle on vastuullisena toimijana tärkeää, että yhtiön perustehtävän suorittaminen lakisääteisen eläkevakuutuksen toimeenpanijana on kaikissa tilanteissa turvattua ja samanaikaisesti riittävän tehokasta.

Varman hallitus laatii vuosittain työeläkeyhtiölain mukaisen riski- ja vakavaraisuusarvion. Vuonna 2020 arvio päivitettiin kaksi kertaa markkina- ja taloustilanteesta johtuen. Varman riskienhallinnan toimintaa ohjaavat lisäksi vuosittain hallituksessa hyväksyttävät riskienhallintajärjestelmän toiminta-periaatteet. Yhtiötasoinen riskienhallintatoiminta on osa talous- ja aktuaaritoimintoja. Tällä varmistetaan riskiraportoinnin ja riskienvalvonnan riippumattomuus riskiä ottavasta toiminnosta.

Lakisääteisenä työeläkevakuuttajana Varman merkittävin riski liittyy vakavaraisuuden hallintaan. Vakavaraisuuden hallinnan suurin yksittäinen riskitekijä liittyy sijoitustuottojen kehitykseen. Sijoitusten tuoton ylittäessä vastuuvelan tuottovaatimuksen yhtiön vakavaraisuusaste paranee ja tuottojen alittaessa tuottovaatimuksen vakavaraisuusaste heikkenee. Sijoitusriskin hallinnan periaatteet määritellään hallituksen laatimassa yhtiön sijoitussuunnitelmassa. Suunnitelmassa on dokumentoituina

sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet, sijoitusten hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Hallitus arvioi yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvonnmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen sekä yhtiön riskinkantokyvyn sijoitusten osalta mukaan lukien arvion vakavaraisuusasteen kehityksestä.

Vuoden 2020 muut merkittävimmät riskit kohdistuivat koronapandemian aiheuttamiin muutoksiin liiketoiminnan järjestämisessä ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen tilanteessa, jossa kaikki varmalaiset siirtyivät etätöihin. Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen korostui myös ulkoisissa tietojärjestelmäpalveluissa. Lisäksi riskejä kohdistui liiketoiminnan kehittämiseen muuttuvassa toimintaympäristössä. Tilinpäätöksen liitetiedoissa kuvataan tarkemmin strategia-, talous- ja sijoitusriskejä sekä operatiivisia riskejä ja esitetään niihin liittyviä määrittäviä tietoja.

Vastuullisuus

Varman olennaisimmat yritys vastuun vaikutukset on määritelty Varman yritys vastuuhjelmassa. Vastuullisuuden painopisteet ovat työkyvyn ja hyvän työelämän edistäminen, ilmastonmuutoksen hillintä, eettinen liiketoiminta ja avoin viestintä sekä vastuu varmalaisista.

Varma on arvioinut toimintaansa ja liikesuhteisiinsa liittyvät yritys vastuuriskit, ja sillä on riskeihin liittyen käytössä kattavat hallintajärjestelmät sekä riittävät ja tarkoituksenmukaiset ennakoivan huolellisuuden turvaavat prosessit.

Varman yritys vastuun tavoitteista ja toimenpiteistä on kerrottu laajemmin erillisessä Global Reporting Initiative (GRI) -ohjeiston mukaan tehdyssä raportis-

sa, joka on yhdistetty Varman verkkosivuilla maaliskuussa julkaistavaan vuosikertomukseen.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Liiketoimintamallin kuvaus

Varmalla on vastuullinen perustehtävä, eläkkeiden turvaaminen. Vastuullisuus on yksi Varman strategisista painopisteistä. Varman toiminnassa ja toimitusketjussa merkityksellisintä on henkilöstöstä huolehtiminen ja vastuu ympäristöstä. Varman sijoitustoiminnalla on suurimmat vaikutukset, kun tarkastellaan ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja vastuuta työntekijöistä, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaa. Merkittävimmät vastuullisuuteen liittyvät riskit voivat realisoituessaan vaikuttaa Varman liiketoimintaan muun muassa taloudellisina menetyksinä tai sidosryhmien luottamuksen heikkenemisenä.

Vastuullisuutta Varman liiketoiminnassa ohjaavat yritys vastuuhjelma, eettiset liiketoimintaperiaatteet, lahjonnanvastaiset periaatteet, vastuullisen sijoittamisen periaatteet, aktiivisen omistajuuden ja vaikuttamisen periaatteet, sijoitusten ilmastopolitiikka sekä yritys vastuuvaatimukset toimittajille. Varman hallitus on hyväksynyt kaikki nämä periaatteet.

Sosiaalinen vastuu ja työntekijöihin liittyvä vastuullisuus

Sosiaalinen vastuu Varmassa tarkoittaa eläketurvan laadukasta ja sujuvaa toimeenpanoa ja Varman asiakkaiden työkyvyn tukemista sekä työntekijöihin liittyvää vastuullisuutta.

Varma on kehittänyt eläkehakemusten käsittelyprosessiaan niin, että asiakkaat saavat eläkepäättökset nopeammin. Vuonna 2020 kaikkien eläkehakemusten keskimääräinen käsittelyaika lyheni 19 päivään vuoden 2019 tasosta, 25 päivästä. Käsitteilyaika on 2 päivää lyhyempi kuin alalla keskimäärin. Varman tavoitteena on myös, että eläkkeelle siirtyvän henkilön toimeentulo ei katkea ja että eläke maksetaan pankkitilille eläkkeen alkamiskauden aikana. Päätyneenä vuonna 87,9 prosenttia uusista eläkeläisistä sai ensimmäisen eläkkeen tavoiteajan puitteissa.

Varman tavoitteena on pidentää asiakasyritystensä henkilöstön työuria ja vähentää työkyvyttömyyseläkkeitä työkykyjohtamista kehittämällä ja vaikuttavan kuntoutuksen avulla. Vuonna 2020 Varman asiakasyritysten keskimääräinen työkyvyttömyysmaksuluokka oli 3,5 (3,6). Varman kuntoutujista 72 (77) prosenttia eli 1 412 (1 580) henkilöä palasi takaisin työelämään vuoden aikana.

Tilikauden aikana uusista työkyvyttömyyseläkehakemuksista hylättiin Varmassa 36,9 (34,6) prosenttia. Kaikkien työeläkeyhtiöiden hylkäysosuus oli 36,7 (33,7) prosenttia. Työeläkeasioiden muutoshakulautakunta muutti Varman tekemiä työkyvyttömyyseläkepäättöksiä 12,3 (14,2) prosenttia käsitellyistä tapauksista. Vastaava luku koko yksityisen työeläkesektorin osalta oli 11,3 (13,0) prosenttia.

Varma huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnista, osaamisesta sekä tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta. Vakiintuneista etätyökäytännöistä oli hyötyä vuonna 2020 poikkeusaikana, kun varmalaiset siirtyivät kokoaikaiseen etätyöhön. Työturvallisuuden varmistamiseksi Varman toimistolla työskentelemisen toimintaohjeita tarkennettiin epidemian eri vaiheissa ja muutoksista viestittiin

laajasti varmalaisille. Työkyvyn ja suoriutumisen varmistamiseksi Varmassa keskityttiin tukemaan henkilöstön jaksamista. Erityisesti tiimien yhteishenkeen panostettiin ja henkilökohtaista yhteydenpitoa vahvistettiin.

Vuosittain toteutettavassa henkilöstökyselyssä varmalaisien työtyytyväisyyttä ja omistautuneisuutta mittaava PeoplePower-indeksi oli 78,1 (75,2). Tulos nosti Varman toiseksi korkeimmalle luokitus- tasolle hyvä+ sekä kolmatta kertaa mukaan Suomen innostavimmat työpaikat -listalle. Lisäksi Varma palkittiin parhaana kesätyönantajana Vastuullinen kesäduuni -kampanjan suurten yritysten sarjassa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja kokemusta mitataan Varmassa kahden vuoden välein tehtävässä kyselyssä, jonka pohjalta tunnistetaan mahdolliset kehityskohteet. Kesällä 2020 tehdyssä kyselyssä varmalaisien antamat arviot parantuivat vuodesta 2018 merkittävästi sukupuolen, eri-ikäisten ja eri vähemmistöjen kohtelun osalta. Merkittävin parannus tapahtui tyytyväisyydessä tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun palkkauksessa. Kehitettävää nähtiin vielä mm. eri-ikäisten ja eri perhetilanteissa olevien tasapuolisessa kohtelussa sekä monimuotoisuuden teemojen laajentamisessa eri vähemmistöryhmiin.

Vuonna 2020 Varman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyössä mm. lanseerattiin yhdenvertaisuutta käsittelevä verkkokurssi varmalaisille ja järjestettiin tiedotamattomiin ennakoasenteisiin liittyvää koulutusta.

Ympäristövastuu sekä ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen

Varman vaikutusmahdollisuuksia ympäristöön voidaan tarkastella yhtiön omassa toiminnassa (Varman toimitalo ja siellä tehtävän työn vaikutus

ympäristöön), Varman toimitusketjussa sekä Varman sijoituskohteissa. Suurin vaikutusmahdollisuus syntyy Varman sijoitustoiminnan kautta ja toisaalta sijoituskohteiden ympäristöriskit voivat heijastua myös Varman sijoitustuottoihin.

Ilmastonmuutoksen hillintä on yksi Varman keskeisistä vastuullisuustavoitteista. Ilmastonmuutos vaatii sijoittajalta myös varautumista ja riskienhallintaa, koska ilmastonmuutos muokkaa eri toimialojen liiketoimintamahdollisuuksia ja vaikuttaa sijoituskohteiden tulevaisuuden arvostuksiin.

Varma on sitoutunut edistämään Pariisin ilmastosopimuksessa sovittua tavoitetta vähentää päästöjä siten, ettei ilmasto lämpene yli 1,5 astetta verrattuna esiteolliseen aikaan. Varman tavoitteena on kehittää sijoitussalkkuaan hiilineutraaliksi vuosina 2020–2035.

Ilmastoriskien hallinta ja raportointi

Varmassa analysoidaan jatkuvasti ilmastonmuutoksesta aiheutuvia taloudellisia riskejä ja mahdollisuuksia sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Varma raportoi ilmastonmuutoksen liiketoimintavaikutuksista Task Force on Climate-related Financial Disclosures -suositusten (TCFD) mukaisesti osana yritysraporttia.

Hiilijalanjalan mittaaminen

Ilmastoriskien hallintaa voidaan seurata hiilijalanjäljellä, jota mitataan suorissa osakesijoituksissa, noteeratuissa yrityslainoissa ja suorissa kiinteistö-sijoituksissa. Verrattuna vuoden 2015 lähtötasoon Varman noteerattujen osakesijoitusten hiilijalanjälki suhteessa liikevaihtoon keveni 29 prosenttia ja noteerattujen yrityslainasijoitusten hiilijalanjälki suhteessa liikevaihtoon 23 prosenttia. Kiinteistösi-

joituksissa CO₂-jalanjälki pieneni 47 prosenttia suhteessa bruttoneliöihin vuodesta 2015.

Varma on asettanut uudet päämäärät sijoitusten hiilijalanjalan seurantaan vuonna 2019. Tavoitteena on vähentää noteerattujen osake- ja yrityslainasijoitusten hiili-intensiteettiä eli kasvihuonekaasupäästöjen suhdetta liikevaihtoon vuoden 2016 tasosta 30 prosenttia vuoteen 2023 mennessä, 40 prosenttia vuoteen 2025 mennessä ja 50 prosenttia vuoteen 2027 mennessä. Näihin vähennystavoitteisiin peila- ten Varmassa tarkasteltiin suorien osake- ja korko- sijoitusten hiilijalanjalan kehitystä vuosina 2016–2020. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että paljon päästöjä aiheuttavien sijoituskohteiden päästöt vähentyvät vuosittain tai että vaihtoehtoisesti Varma pienentää positiotaan näissä sijoitus- kohteissa.

Vuoden 2020 lopussa osakesijoitusten hiili-intensiteetti oli pienentynyt vuoden 2016 tasosta 16 prosenttia. Saavuttaaksemme ilmastopolitiikan päästövähennystavoitteet pitää muutosvauhdin olla tulevina vuosina suurempaa. Varman osakesalkun painotettu hiili-intensiteetti oli vuoden 2020 lopussa pienempi kuin globaalin osakemarkkinan. Noteeratuissa yrityslainoissa hiili-intensiteetti oli vuoden 2020 päättyessä ilmastopolitiikan päästövähennys- tavoitteen vauhdissa, kun hiili-intensiteetti oli pienentynyt 25 prosenttia vuodesta 2016.

Pääoma- ja infrastruktuurirahastoissa Varma edistää hiilineutraaliutta sijoittamalla kohteisiin, jotka tunnistavat ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät sijoitusmahdollisuudet. Varma välttää sijoituskohteita, jotka altistuvat merkittävästi ilmastonmuutoksen tuomille riskeille.

Varma edellyttää sijoituskohteiltaan suunnitelmalla päästöjen vähentämiseksi ja kannustaa raportoimaan TCFD:n tapaan, miten ilmastonmuutos sisällytetään yhtiön hallinnointiin, strategiaan ja riskienhallintaan, etenkin päästö-intensiivisillä aloilla.

Ilmastopolitiikassaan Varma on asettanut tavoitteen, että kiinteistöjen käyttämä lämpö on päästötöntä vuoteen 2030 mennessä ja kiinteistöjen käyttämä sähkö on päästötöntä vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2020 päättyessä Varman omistamien kiinteistöjen käyttämästä kaukolämmöstä 19 prosenttia oli päästötöntä ja kiinteistösähköstä 23 prosenttia. Tavoitteeseen päästäkseen Varma aloitti 2020 ilmastoremonttien sarjan omistamissaan asuinkerrostaloissa. Lämpöpumppuja ja aurinkopaneeleja asennetaan 36 asuinkerrostaloon, jolloin Varman koko asuntokannan päästöt kevenevät arviolta 48 prosenttia vuoteen 2023 mennessä. Yhteensä remonteilla saadaan aikaan 1 500 lämmitykseltään hiilineutraalia asuntoa. Kaikkiaan kahdeksassa Varman toimitilakohteessa siirryttiin vuonna 2020 päästöttömään kaukolämpöön, kiertolämpöön. Näistä kohteista seitsemässä myös kiinteistösähkö on tuulivoimalla tai vesivoimalla tuotettua päästötöntä sähköä, eli ne ovat energian- ja sähkönkulutukseltaan hiilineutraaleja.

Poissulkemiset ja tarkennettu ESG-seuranta

Varma on sitoutunut poistumaan hiilisijoituksista vuoteen 2025 mennessä ja sulkemaan pois sijoituksista öljynporauksen vuoteen 2030 mennessä. Varma on jo vuodesta 2015 lähtien poissulkenut suorista sijoituksista yritykset, joiden liikevaihdosta, tuotantokapasiteetista tai tuotannosta yli 30 prosenttia tulee kivi- tai ruskohiileen perustuvasta

toiminnasta. Emme sijoita hiilikaivostoimintaan. Vuoden 2020 lopussa Varman suorissa osakesijoituksissa ja pörssinoteeratuissa rahastoissa (ETF) oli 1,6 prosenttia sijoitettuna yhtiöihin, joilla yli 5 prosenttia liiketoiminnasta perustuu hiileen ja 0,51 prosenttia öljynporaustoimialan osakkeissa.

Lisäksi Varma on tunnistanut toimialoja, joilla on korostunut ESG-arvioinnin tarve eli suurempi riski ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintoon liittyville riskeille. Tarkennettu ESG-seuranta ja -analyysi koskevat mm. aseteollisuutta sekä alkoholi- ja uhkapelitoimialoja sekä ilmatoriskeille merkittävästi altistuvia transitiotoimialoja.

Transitiotoimialojen seuranta

Varma on määritellyt ilmastonmuutoksen näkökulmasta toimialat, jotka sekä tarjoavat liiketoiminnallaan merkittävät mahdollisuudet päästövähennyksiin että altistuvat selvästi ilmastonmuutoksen torjunnasta aiheutuville riskeille, kuten regulaatiolle ja markkinariskeille. Nämä niin kutsutut transitiotoimialat ovat öljy- ja kaasuteollisuus, sähkö- ja lämmöntuotanto sekä auto-, kaivos-, betoni-, kemian- ja kuljetusteollisuus. Näiden toimialojen lisäksi Varmassa seurataan aktiivisesti kehitystä metsäteollisuudessa, jolla on ilmastovaikutusta sekä päästöjen kautta että hiilinielujen puolesta. Metsäteollisuudella on merkittävä rooli myös luonnon monimuotoisuuden huomioimisessa.

Transitiotoimialojen sisällä on kirjo erilaisia yrityksiä ilmastonmuutoksen näkökulmasta tarkasteltaessa. Ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää Varmalta, että se tunnistaa toimialojen sisällä parhaat sijoituskohteet sekä riskien että mahdollisuuksien näkökulmasta.

Yksi ilmastonmuutoksen torjunnan sääntelylle ja regulaatiolle altistuvista toimialoista on sähköntuotanto. Tätä sääntelystä aiheutuva riskiä sijoittaja voi arvioida mittaamalla sijoitussalkun hiili-intensiteettiä. Sähköntuotantoyhtiöt muodostivat vuoden 2020 päättyessä noin kolmanneksen Varman osakesijoitusten hiili-intensiteetistä.

Pääoma- ja infrastruktuurisijoituksissa uusiutuvan energian osuus sähköntuotannosta oli noin 45 prosenttia vuonna 2020. Öljy- ja kaasuyritysten osuus pääomasijoituksissamme oli selvästi pienempi kuin öljy- ja kaasuyritysten osuus listatussa osakemarkkinassa. Infrastruktuurisijoituksissa sijoitamme sähköntuottajiin, jotka käyttävät uusiutuvia energian lähteitä tai ovat muuttamassa toimintaansa vähäpäästöiseksi. Fossiilista polttoaineista riippuvaisen sijoitusten osuus Varman infrastruktuurisijoituksissa oli markkinan keskiarvoa pienempi.

Skenaarioanalyysit kiinteistösijoituksissa

Varma teki vuonna 2018 kansainvälisiin ilmastomalleihin perustuvia skenaarioanalyysijä selvittääkseen, miten hyvin sen sijoitukset ovat linjassa Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden kanssa. Analyysissä käytettiin Kansainvälisen energijärjestön IEA:n 2,7 asteen, 2,0 asteen ja 1,75 asteen skenaarioita ilmaston lämpenemisestä. Analyysin tulokset otetaan huomioon Varman kiinteistösijoitustoiminnassa.

Ilmastonmuutoksen mahdollisuudet: ilmastoalokaatio

Ilmastonmuutos suo sijoittajalle myös tuottomahdollisuuksia. Varma kokoaa eri omaisuuslajien sijoituksista ilmastoalokaation, johon valitaan mm. sellaisia sijoituskohteita, joiden liiketoimin-

ta hyötyy ilmastonmuutoksen hillinnän toimista, joiden toiminnasta ei aiheudu merkittävästi kasvihuonepäästöjä tai joilla on selkeä tavoite vähentää kasvihuonepäästöjä. Tavoitteena on, että alokaatio muodostaa 20 prosenttia sijoitussalkusta vuonna 2025.

Vuonna 2020 Varmassa tunnistettiin sijoituskohteita, jotka sopivat ilmastoalokaatioon joko toimialansa, valmistavansa tuotteen tai palvelun tai asettamiensa päästövähennysten perusteella. Vuoden 2020 lopussa ilmastoalokaation osuus koko sijoitussalkusta oli 12,4 prosenttia. Alokaatiossa on mm. sijoitukset yrityksiin, jotka ovat asettaneet Science Based Targets (SBT) -kehysten mukaiset ilmastotieteeseen pohjautuvat päästövähennystavoitteet. Ilmastoalokaatioon kuuluvat myös Varman sijoitukset green bond -joukkovelkakirjalainoihin, joiden liikkeeseenlaskussa nostettu velkapääoma kohdennetaan ympäristöystävällisiin investointeihin. Lisäksi alokaatioon sisältyvät sellaiset Varman omistamat kiinteistöt, jotka käyttävät päästötöntä lämpöä ja sähköä. Vuoden 2020 lopussa alokaatiossa oli seitsemän toimitilakohdetta.

Muiden vastuullisuuden elementtien huomioiminen Varman toiminnassa

Varma ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon luonnon monimuotoisuuden, Varman oman toiminnan ympäristövaikutukset, korruption ja lahjonnan torjunnan sekä ihmisoikeuksien kunnioittamisen. Lisäksi Varma arvioi toimitusketjun vastuullisuutta. Kaikkien näiden osalta Varma on tehnyt vuoden 2020 aikana selvityksiä, määritellyt toimintatapansa sekä varmistunut siitä, että Varman toiminnalliset prosessit tukevat näihin liittyvien tavoitteiden saavuttamista.

Varman eettisissä liiketoimintaperiaatteissa on määritelty lahjonnan ja korruption vastaisia toimintatapoja mm. lahjojen ja kestityksen antamisesta ja vastaanottamisesta sekä eturistiriitojen välttämistä. Eettisten liiketoimintaperiaatteiden tukena on verkkokurssi, jonka vuonna 2020 suorittivat kaikki varmalaiset (100 prosenttia). Joulukuussa 2020 Varma avasi myös riippumattoman whistleblowing-kanavan vakavien väärinkäytösten ilmoittamiseen.

Varman omassa toiminnassa ei ole todettu merkittäviä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä riskejä. Varma aloitti vuonna 2020 kartoituksen ihmisoikeuksien toteutumisesta omassa toiminnassa, toimitusketjussa sekä sijoituksissa.

Varma on kartoittanut toimitusketjuaan vastuullisuuskysymysten selvittämiseksi ja määritellyt Varman edellyttämät vastuullisuusnäkökohdat, jotka on kirjattu toimittajien yritys vastuuvaatimuksiin, Supplier Code of Conductiin. Varma sitouttaa suorat palveluntarjoajansa vastuullisuusvaatimuksiin.

Varman toiminnan ympäristövaikutuksia hallitaan WWF:n Green Office -järjestelmän avulla. Green Office -sertifikaatin lisäksi Salmisaaren-toimistolla on BREEAM Excellent -sertifikaatti. Oman toiminnan hiilijalanjälki oli vuoden 2020 päätyttyä 82 prosenttia pienempi kuin vuoden 2015 lähtötaso.

Sijoituskohteiden vastuullisuuden arviointi ja aktiivinen omistajuus

Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen ovat yksi vastuullisen sijoittamisen kulmakiviä. Varma edellyttää sijoituskohteiltaan, että ne noudattavat kansallisen lainsäädännön lisäksi kansainvälisiä normeja ja sopimuksia, tavallisimmin YK:n Global Compact -yhteiskuntavastuualoitteen periaatteiden noudat-

tamista ja ihmisoikeuksien kunnioittamista.

Varma käyttää normien noudattamisen tarkastamisessa ulkopuolista palveluntarjoajaa, joka ylläpitää tietokantaa yhtiöistä sekä niiden todennetuista ja epäillyistä rikkomuksista. Tämä vastuullisuusnormien seurantaa kattoi 62 prosenttia Varman listatuista sijoituksista vuonna 2020. Rahastojen vastuullisuusnormien seurantaa vastaa rahastojen hallinnointiyhtiö.

Varma luokittelee normirikkomukset suorissa osake- ja joukkovelkakirjasijoituksissa kolmeen eri kategoriaan, jotka ovat musta lista eli sijoituskohteet, joihin ei sijoiteta, vaikuttamisprosessissa olevat sijoituskohteet ja sijoituskohteet, jotka ovat tarkailulistalla. Varmassa otettiin vuoden 2020 lopussa käyttöön vaikuttamisperiaatteiden mukainen uusi normiseurantaprosessi ja aloitettiin vaikuttamisprosessit olemalla yhteydessä kuuteen yritykseen.

Varma sulkee eettisin perustein pois suorista sijoituksistaan yhtiöt, jotka keskittyvät tupakan valmistukseen ja yritykset, jotka valmistavat kiistanalaisia aseita, kuten ydinaseita, jalkaväkimiinoja, rypälepommeja ja kemiallisia sekä biologisia aseita.

Ilmastonmuutoksen nimissä Varma on poissulkenut sijoituksistaan yritykset, joiden liikevaihdosta yli 30 prosenttia tulee kivi- tai ruskohiileen perustuva toiminnasta. Suorissa sijoituksissa Varma pyrkii vaikuttamaan yhtiöihin, jotta ne sulkisivat hiilivoimat 2030 mennessä.

Kiinteistöjen vastuullisuuden arviointiin ja kehittämiseen konkreettinen keino on ympäristöluokitukset. Varman tavoitteena on sertifioida merkittävimmät rakennuksensa BREEAM-ympäristöluokituksen mukaisesti vuoteen 2025 mennessä. Laatujärjestelmällä tavoitellaan erityisesti energiatehokkuuden

seurannan tehostamista ja todentamista. Tavoitteena on saavuttaa vähintään Good- tai Very Good -taso. Vuonna 2020 kaikkiaan kahdeksan Varman rakennusta sai BREEAM In-Use -ympäristösertifikaatin. Varmalla oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 53 ympäristösertifioitua rakennusta, mikä muodostaa 42 prosenttia Varman suoraan omistetusta kiinteistökanasta.

Varma on allekirjoittanut YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet (Principles for Responsible Investment (PRI) vuonna 2011. Varma raportoi vuosittain vastuullisesta sijoittamisesta PRI:n kehikon mukaisesti. PRI nosti vuonna 2020 tehdyssä arvioissaan Varman toistamiseen vastuullisten sijoittajien kärkijoukkoon, PRI Leaders' Groupiin. PRI vertaili sijoittajia kriteerinä ilmastoraportoinnissa onnistuminen. Arvion mukaan Varmalla oli erinomaiset käytännöt ilmastoraportoinnin toteutamisessa. PRI Leaders' Groupiin valittiin yli 2 000 jäsenorganisaation joukosta 36 sijoittajaa ympäri maailmaa.

Varma julkaisi alkuvuonna 2021 veropolitiikan, jossa määritellään Varman verostrategia ja periaatteet.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Varma ilmoitti 11.1.2021 suunnittelevansa vakuutuspalvelu- ja asiakkuustoimintojensa uudelleenorganisoitua. Suunniteltu uudistukseen liittyen käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden piirissä on Asiakkuudet-toiminnon ja Aktuaari- ja vakuutuspalvelut -toiminnon vakuutusalan työehtosopimuksen piirissä oleva henkilöstö, pois lukien perintätiimi ja vakuutustekniikka. Mahdolliset henkilöstövaiku-

tukset tarkentuvat neuvotteluprosessin edetessä. Yhtiön alustavan arvion mukaan mahdollisten olennaisten työsuhteen ehtojen muutosten ja/tai henkilöstövähennysten kohteena olevien työntekijöiden määrä olisi yhteensä enintään 65. Henkilöstölle pyritäisiin löytämään uusia työtehtäviä Varmasta mahdollisuuksien mukaan.

Tulevaisuuden näkymät

Työeläkejärjestelmä on selvinnyt hyvin koronakriisistä. Tämä heijastelee yhtäältä pääomamarkkinoiden nopeaa vahvistumista ja toisaalta sitä, että Suomen talous on selvinnyt kriisistä suhteellisin vähillä vaurioilla. Suomen ja maailman talouden elpymisen on voimakkaasti sidoksissa siihen, miten pandemia saadaan rokotusten myötä hallintaan ja miten nopeasti ja kattavasti rokottamisessa onnistutaan.

Koronakriisin myötä jo ennestäänkin voimakas riippuvuus keskuspankkien rahapoliittisesta elvytyksestä jatkuu, mutta myös valtioiden tukipaketien rooli on merkittävä. On epäselvää, miten tämä vaikuttaa pidemmällä tähtäimellä moniin talouden tekijöihin, kuten korkotasoon ja inflaatio-odotuksiin ja miten tilannetta onnistutaan hallitsemaan ja elvytystä purkamaan.

Varman taloudellinen tilanne ja vakavaraisuus-asema olivat vahvoja kriisiin tultaessa keväällä ja ne ovat säilyneet vakuutetut eläke-etuudet hyvin turvaavalla tasolla koko vuoden. Vahva vakavaraisuus antaa suojaa ja liikkumavaraa sijoitusomaisuuden allokointipäätöksille myös poikkeuksellisissa markkinatilanteissa.

Varma jatkaa työeläkejärjestelmän tehokasta toimeenpanoa.

TILINPÄÄTÖS 31.12.2020

Tuloslaskelma

1.1.-31.12., milj. €	Liite	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Vakuutustekninen laskelma					
Vakuutusmaksutulo	1	4 930,9	5 285,6	4 930,9	5 285,6
Sijoitustoiminnan tuotot	3	7 304,6	5 907,4	7 291,5	5 893,2
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	2	-5 732,6	-5 656,5	-5 732,6	-5 656,5
Korvausvastuun kokonaisuutos		-973,0	-535,3	-973,0	-535,3
Vastuunsiirrot		334,0	6,3	334,0	6,3
		-6 371,5	-6 185,5	-6 371,5	-6 185,5
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Kokonaisuutos		-1 144,6	-1 551,7	-1 144,6	-1 551,7
Vastuunsiirrot		551,4	4,8	551,4	4,8
		-593,2	-1 546,9	-593,2	-1 546,9
Liikekulut	4	-58,1	-70,0	-58,1	-70,0
Sijoitustoiminnan kulut	3	-5 204,2	-3 377,3	-5 279,4	-3 368,2
Vakuutustekninen tulos		8,5	13,4	-79,8	8,3
Muu kuin vakuutustekninen laskelma					
Vakuutustekninen tulos		8,5	13,4	-79,8	8,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				11,2	17,6
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-2,5	-6,7	-2,6	-6,7
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		6,0	6,7	-71,2	19,2
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta				0,0	0,1
Tilikauden voitto/tappio		6,0	6,7	-71,2	19,4

Tase

31.12., milj. €	Liite	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
VASTAAVAA					
Aineettomat hyödykkeet					
Muut aineettomat hyödykkeet	17	0,1	0,2	0,1	0,2
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	14	1 524,0	1 430,4	2 042,4	2 104,3
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	14	681,0	747,2		
		2 205,0	2 177,7	2 042,4	2 104,3
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä					
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	12, 13	4,3	4,3	0,5	0,5
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	12, 13	55,1	18,5	92,1	45,0
		59,3	22,8	92,6	45,5
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	16	29 283,8	26 362,4	29 298,4	26 377,0
Rahoitusmarkkinavälineet		4 976,7	6 221,5	4 976,7	6 221,5
Kiinnelainasaamiset		205,2	260,3	205,2	260,3
Muut lainasaamiset	18	2 093,0	1 999,9	2 093,0	1 999,9
		36 558,7	34 844,1	36 573,3	34 858,7
		38 823,1	37 044,5	38 708,3	37 008,5
Saamiset					
Ensivakuutustoiminnasta		554,7	632,6	554,7	632,6
Vakuutuksenottajilta					
Muut saamiset		618,8	969,1	623,5	973,9
Muut saamiset		1 173,5	1 601,8	1 178,2	1 606,6
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	17	2,2	2,5	2,2	2,5
Muut aineelliset hyödykkeet	17	0,9	0,9	0,9	0,9
		3,0	3,4	3,0	3,4
Rahat ja pankkisaamiset		1 799,8	791,6	1 800,1	791,9
		1 802,8	795,0	1 803,1	795,3
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat		60,9	68,3	61,0	70,6
Muut siirtosaamiset		3,4	3,8	4,8	6,0
		64,3	72,1	65,8	76,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ		41 863,7	39 513,5	41 755,5	39 487,2

Tase

31.12., milj. €	Liite	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
Takuupääoma		0,0	11,9	0,0	11,9
Pohjarahasto		11,9		11,9	
Muut rahastot		109,8	116,4	109,8	116,4
Edellisten tilikausien voitto/tappio		2,1	1,5	-39,4	-52,7
Tilikauden voitto/tappio		6,0	6,7	-71,2	19,4
	26	129,8	136,5	11,2	95,0
Vähemmistöosuus					
				12,5	12,5
Vakuutustekninen vastuovelka					
Vakuutusmaksuvastuu	23	21 418,7	20 274,1	21 418,7	20 274,1
Korvausvastuu	23	19 307,0	18 334,0	19 307,0	18 334,0
		40 725,7	38 608,0	40 725,7	38 608,0
Velat					
Ensivakuutustoiminnasta		75,0	77,0	75,0	77,0
Muut velat		854,8	562,8	852,6	565,3
		929,7	639,9	927,6	642,3
Siirtovelat					
		78,5	129,1	78,6	129,2
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		41 863,7	39 513,5	41 755,5	39 487,2

Rahoituslaskelma

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	8,5	13,4	-79,8	8,3
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuelan muutos	2 117,6	2 086,6	2 117,6	2 086,6
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	942,5	71,9	988,2	62,5
Suunnitelman mukaiset poistot	11,1	11,1	90,2	67,0
Myyntivoitot ja -tappiot	-1 447,5	-1 880,5	-1 447,6	-1 878,9
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	1 632,2	302,5	1 668,7	345,5
Käyttö pääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/ vähennys (+)	436,1	-724,4	439,2	-719,6
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (-)/ vähennys (+)	239,3	70,8	234,6	72,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen veroja	2 307,6	-351,1	2 342,4	-301,2
Maksetut välittömät verot	-2,5	-6,7	-2,6	-6,7
Liiketoiminnan rahavirta	2 305,0	-357,7	2 339,8	-307,9
Investointien rahavirta				
Nettosijoitukset ja luovutustulot	-1 284,1	-180,1	-1 318,9	-230,3
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	0,0	-0,3	0,0	-0,3
Investointien rahavirta	-1 284,2	-180,4	-1 319,0	-230,6
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-12,7	-0,7	-12,7	-0,7
Rahoituksen rahavirta	-12,7	-0,7	-12,7	-0,7
Rahavarojen muutos	1 008,2	-538,8	1 008,2	-539,2
Rahavarat tilikauden alussa	791,6	1 330,4	791,9	1 331,1
Rahavarat tilikauden lopussa	1 799,8	791,6	1 800,1	791,9

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös laaditaan hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Laatimisessa noudatetaan voimassa olevaa Varmaa koskevaa lainsäädäntöä ja Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätös on laadittu niin, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Varman toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään emoyhtiön lisäksi ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä (määräysvalta).

Emoyhtiöllä on tilinpäätöshetkellä 119 (123) tytäryhtiötä. Konserniin kuuluvat yhtiöt esitetään liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätös laaditaan emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan yhtiöiden väliset liiketapahtumat sekä keskinäinen osakeomistus. Tieto Esy Oy, jonka osakkeista Varma omistaa 14,4 prosenttia, mutta jonka kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Varma omistaa yli puolet, yhdistellään pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin sisäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankinta-

menomenetelmää käyttäen. Hankinnasta syntynyt konserniaktiiva jaetaan tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen suhteessa ja sitä poistetaan näiden omaisuuserien poistosuunnitelmien mukaan. Vähemmistöosakkaiden osuus tilikauden tuloksesta ja konsernin omasta pääomasta kirjataan vähemmistöosuutena.

Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien. Vuoden aikana myydyt tytäryhtiöt yhdistellään tulokseen myyntihetkeen saakka. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan omaksi eräkseen. Konserniyhtiöiden osakkeisiin tehty arvonnkorotukset merkitään konsernitaseessa tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonnkorotukseksi.

Olennaiset osakkuusyhtykset, joissa konsernin osuus on 20–50 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Kun osakkuusyhtiö laatii tilinpäätöksensä käyvin arvoin, käytetään yhdistelyssä näitä arvoja. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei käsitellä osakkuusyhtyksinä. Yhdistelemättä jättämisen merkitys konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen, sillä näiden yhtiöiden kulut katetaan osakkailta perittävällä yhtiövastikkeella.

Keskinäistä Vakuutusyhtiötä Kalevaa, jonka takuupääomasta Varma-konserni omistaa 50 prosenttia ja äänimäärästä 25 prosenttia, ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen määräysvaltaa ja varojenjako koskevien rajoitusten johdosta.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään myös konserniyritysten omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhtykset voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Osakkuusyhtykset esitetään liitetiedoissa 12 ja 13.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat merkitään taseeseen poistoilla vähennettyyn hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Kiinteistöjen arvoja on aiempina vuosina korotettu arvonnkorotuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot vähennetään myös rakennuksiin tuloutetuista arvonnkorotuksista. Tilikaudella 2020 kiinteistöjen kirjanpitoarvoihin ei tehty arvonnkorotuksia.

Osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Hankintamenu lasketaan lajikohtaisesti keskihinnasta.

Rahoitusmarkkinavälineet merkitään taseeseen hankintamenuon tai sitä alempan käypään arvoon. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonnmuutoksia ei kuitenkaan kirjata. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenuon erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Hankintamenuon lisäykseksi tai vähennykseksi kirjattu jaksotusten vastaerä ilmoitetaan taseen liitetiedoissa. Hankintamenu on keskihinta, joka lasketaan rahoitusmarkkinavälinekohtaisesti.

Lainasaamiset ja muut saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempan todennäköiseen arvoon.

Sijoituksista aikaisempina tilikausina tehdyt arvonnalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenuon käyvän arvonn nousua vastaavalta osuudelta.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset arvostetaan nimellisarvoon tai sitä alempan todennäköiseen arvoon.

Johdannaisopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehty johdannaisopimukset arvostetaan kokonaisuutena suojattavan tase-erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei kirjata arvonnmuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta tehdä tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvonnmuutos ylitä suojattavan tase-erän positiivista arvonnmuutosta.

Muiden kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisopimusten toteutunut ja laskennallinen arvonnmuutos kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tilikauden aikana tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Korkojohdannaisten tuotot ja kulut kirjataan korkotuottoihin.

Suunnitelman mukaiset poistot

Rakennusten hankintamenu, mukaan lukien rakennusten ainesosat, irtaimisto ja pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan. Myös rakennusten tuloutettu arvonnkorotus

poistetaan suunnitelman mukaan. Poistosuunnitelmana käytetään joko menojäännöspoistoa tai tasapoistomenetelmää käyttäen seuraavia arvioituja ja taloudellisia vaikutusaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	40–60 vuotta
Teollisuus- ja varastorakennukset	25–50 vuotta
Rakennusten ainesosat	10 vuotta

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet poistetaan suunnitelman mukaan tasapoistomenetelmällä käyttäen seuraavia arvioituja taloudellisia vaikutusaikoja:

Koneet ja kalusto	7–10 vuotta
IT-laitteet	3 vuotta
Kuljetusvälineet	5 vuotta
Aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta

Sijoitusten käyvät arvot

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot määritetään kohteittain Finanssivalvonnan määräysten edellyttämällä tavalla perustuen yhtiön omien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden laskelmiin ja lausuntoihin.

Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina käytetään tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia.

Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota käyvästä arvosta tai sen puuttuessa hankintamenoa. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään viimeisintä saatavissa ollutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa.

Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona käytetään hankintamenoa tai todennäköistä luovutushintaa tai tasesubstanssiin pohjautuvaa arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineiden käypä arvo perustuu ensisijaisesti markkinahintoihin. Mikäli markkinahintaa ei ole saatavilla eikä sijoituksen arvo ole luotettavasti määritettävissä, käytetään ulkopuolisen tahon arvostuksia tai yleisesti hyväksytyjä laskentamalleja käyvän arvon määrittämiseksi tai käypänä arvona käytetään hankintamenoa.

Saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alemmaa todennäköistä arvoa.

Johdannaissopimuksien käyvät arvot ja niihin liittyvät vastuut ja vakuudet

Johdannaissopimuksien käypien arvojen määrittäminen sekä vastuut ja johdannaiskaupan selvittämisen vakuudeksi saadut ja annetut vakuudet esitetään liitetiedoissa kohdassa Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut.

Lainaksi annetut arvopaperit

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa kohdassa Vakuudet ja vastuusitoumukset Arvopaperilainaus (liitetieto 30).

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Työeläkevakuutusyhtiössä tilikauden voitto emoyhtiön tuloslaskelmassa määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa eritellään emoyhtiön oma pääoma. Takuupääoma on maksettu takaisin yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti keväällä 2020.

Vakuutustekninen vastuuvélka

Vastuuvélkaa laskettaessa noudatetaan sekä vakuutusyhtiölain että sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita. Vakuutustekninen vastuuvélka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuvélka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia, alalle yhteisiä laskuperusteita noudattaen.

Vakuutusmaksuvastuu muodostuu tulevia eläketapahtumia varten varatusta vastuusta, ositetusta lisävakuutusvastuusta ja osaketuottosidonnaisesta lisävakuutusvastuusta. Ositettu lisävakuutusvastuu sisältää vakuutuksenottajille annettavat asiakashyvityksiin varatut määrät. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä riippuu eläkelaitosten keskimääräisestä osakesijoitustuotosta.

Korvausvastuu muodostuu alkaneiden eläkkeiden korvausvastuusta, joka pitää sisällään eläkeyhtiön rahastojen alkaneiden eläkkeiden vastuut mukaan lukien tuntemattomien varauksen, sekä tasausjärjestelmän puskurirahastona toimivan eläkelaitoskohtaisen tasausvastuun. Tuntemattomien varaus tehdään niiden eläkkeiden varalle, joissa työkyvyttömyys on alkanut, mutta ei tullut vielä eläkelaitoksen tietoon.

Tilikauden 2020 aikana Varma vastaanotti kaksi eläkesäätiön vakuustustoiminnan luovutusta.

Vakavaraisuuspääoma

Vakavaraisuuden keskeisin mittari, vakavaraisuuspääoma, lasketaan käypiin arvoihin arvostettujen varojen ja velkojen erotuksena. Vakavaraisuuspääoma koostuu omasta pääomasta, tilinpäätössiirtojen kertymästä, arvostuseroista ja osittamattomasta lisävakuutusvastuusta. Vakavaraisuuspääomasta

vähennetään taseen aineettomat hyödykkeet ja taseen ulkopuoliset leasingvastuut.

Vähimmäispääomavaatimus on yksi kolmasosa vakavaraisuusrajasta. Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti ottaen huomioon sijoitusten jakautuminen eri omaisuuslajeihin sekä niiden keskinäiset korrelaatiot lainsäädännössä esitetyllä tavalla. Rajaa laskettaessa sijoitukset luokitellaan niiden riskin mukaan.

Vakavaraisuusasemalla tarkoitetaan vakavaraisuuspääoman suhdetta vakavaraisuusrajaan. Vakavaraisuusaste lasketaan vakavaraisuuspääoman suhteena vastuuvélkaan, johon ei lueta osittamattomaa lisävakuutusvastuuta.

Vakavaraisuuspääoma ja vakavaraisuusraja esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Verot

Tuloslaskelmaan merkitään tilikauden ja aikaisempien tilikausien suoriteperusteiset verot.

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa ei lasketa väliaikaisista eroista tuloslaskelman erien ja verotuksessa hyväksytyjen tulojen ja menojen välillä, kuten vahvistetuista tappioista tai veronhyvityssaatavista, koska yhtiön nettotulos määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Myöskään konsernin omistamissa keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä ei lasketa laskennallista verovelkaa tai -saatavaa, koska ne eivät ole kyseisten yhtiöiden tai konsernin kannalta olennaisia.

Ulkomaanrahanmääräiset erät

Ulkomaanrahanmääräiset erät merkitään taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa

tilinpäätöspäivän valuuttakurssia käyttäen. Sijoitusten kirjanpitoarvoa määriteltäessä huomioidaan sijoituksen markkinahinnan ja valuuttakurssin muutos kokonaisuutena. Valuuttakurssierot kohdistetaan tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei voida kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, kirjataan sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi. Käypiä arvoja laskettaessa käytetään Euroopan Keskuspankin julkaisemia tilinpäätöspäivän keskikursseja.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot

Liikekulut sekä kaluston ja pitkävaikutteisten menojen poistot sisällytetään toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut sisältyvät tuloslaskelmas-
massa maksettuihin korvauksiin, sijoitusten hoitamiseen liittyvät kulut sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä hallinnon kulut. Lakisääteiset maksut sisältyvät hallintokuluihin. Rakennusten suunnitelman mukaiset poistot esitetään sijoitustoiminnan kuluina.

Eläkejärjestelyt ja palkkioselvitys

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksin. Sitä on täydennetty vapaaehtoisilla lisäeläkevakuutuksilla. Toimitusjohtajan eläkejärjestelyt on selostettu liitetiedossa 7. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin perustuva [selvitys palkitsemisesta](#) on julkaistu yhtiön verkkosivuilla sekä vuosi- ja yritysraportissa.

Tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Liitetiedoissa on säännösten edellyttämän laajuuden lisäksi esitetty emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin muodossa, jonka tarkoituksena on lisätä työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyttä.

Työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätös laaditaan hyvän kirjanpitotavan mukaisesti noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita.

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva järjestelmä. Työeläkevakuutusyhtiön taseessa näkyvä vastuuvélka on määrältään noin neljännes tilinpäätöshetken mennessä karttuneiden eläkkeiden pääoma-arvosta. Lisäksi lakisääteisessä eläkevakuutuksessa on yhteistakuujärjestelmä, jonka mukaan eläkelaitoksen joutuessa maksukyvyttömäksi työeläkejärjestelmä vastaa yhteisesti siitä, että vakuuttujen etuudet tulevat turvatuiksi.

Yhtiön toiminnan liikekulut on jaettu tuloslaskelmas-
massa ja tunnusluvuissa useille riveille. Käypien arvojen vaikutus yhtiön sijoituksiin ja niiden tuloksiin esitetään liitetiedossa tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin.

Yhtiön tulosanalyysissä esitetty kokonaistulos - sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin, hoitokustannustulos, vakuutusliikkeen tulos ja muu tulos yhteenlaskettuna – vastaa loppusummaltaan liitetiedon tuloslaskelman kokonaistulosta käyvin arvoin. Liitetiedossa sijoitustoiminnan nettotulos on esitetty käyvin arvoin. Kokonaistulokseen käyvin arvoin vaikuttavat lisäksi vakuutusmaksutulo, maksetut korvaukset, vastuuvélan muutos, kokonaislii-

kekulut, muu tulos ja verot. Käyvin arvoin laaditun tuloslaskelman kokonaistulos poikkeaa säännösten mukaisesti laaditun tuloslaskelman esittämästä sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaan lasketusta tilikauden tuloksesta olennaisesti.

Tilinpäätöksen liitetiedossa Varman tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin (liitetieto 31) esitetään tase, jossa omaisuuserät esitetään käyvin arvoin. Liitetiedossa arvostuserolla tarkoitetaan sijoitusten käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotusta.

Taseessa vakavaraisuutta mittaavan erikseen esitettävän vakavaraisuuspääoman pääkomponentit ovat oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu ja sijoitusten arvostuserot. Asiakashyvityksiin varattu ositettu lisävakuutusvastuu ja osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu näytetään omilla riveillään. Sijoitukset ja sijoitusten nettotuotto esitetään käyvin arvoin. Vastuuvélalle hyvitetävä korko sisältyy vastuuvélan muutokseen.

Sijoitukset riskin mukaisesti ryhmiteltyinä

Liitetietoihin on sisällytetty sijoitukset ja niiden tuottoprosentit ryhmiteltyinä riskin mukaan. Tuottoprosenttien laskennassa noudatetaan samoja Finanssivalvonnan määräyksiä kuin tunnuslukuja laskettaessa. Tapa kuvataan kohdassa Tunnusluvut ja analyysit.

Tunnusluvut ja analyysit

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ja analyysit on laskettu ja esitetty Finanssivalvonnan liitetietoja koskevien määräysten mukaisesti.

Sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden tunnusluvut ja analyysit esitetään käyvin arvoin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan on laskettu sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassa- tai suoritevirrat.

Kauden tuotto on laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma on laskettu lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat (kassavirta/suoritevirta = ostot – myynnit – tuotot + kulut) painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä kauden loppuun.

Muu kuin taloudellinen tieto

Toimintakertomukseen on sisällytetty muuta kuin taloudellista tietoa sisältävää informaatiota ja tarkempi GRI-säännösten mukaan laadittu raportti julkaistaan yhtiön verkkosivuilla vuosi- ja yritysraportissa.

KONSERNIYHTIÖT 31.12.2020

Konserniin sisältyy uusina tytäryhtiöinä:

As. Oy Tampereen Konttilukinkatu 7

Kiinteistö Oy Tampereen Sarankulmankatu 20 B

Konserniin sisältyvät seuraavat 117 tytäryhtiötä:

As Oy Kuokkalan Tahkonkartano

As Oy Lahden Vilhon Vaakuna

As. Oy Espoon Amiraali

As. Oy Jyväskylän Spinetti

As. Oy Näkinkuja 4

As. Oy Vantaan Tellervo

Asunto Oy Espoon Keijumäki

Asunto Oy Espoon Kilonlemmikki

Asunto Oy Espoon Niittysillankulma 2 EF

Asunto Oy Espoon Pyölinpuisto

Asunto Oy Haukikoto

Asunto Oy Helsingin Arabiankatu 4

Asunto Oy Helsingin Arabiankatu 8

Asunto Oy Helsingin Haukilahdenkuja 13

Asunto Oy Helsingin Hiihtäjätien Huippu

Asunto Oy Helsingin Hiihtäjätien Kaarre

Asunto Oy Helsingin Hiihtäjätien Laakso

Asunto Oy Helsingin Kimmontie 3

Asunto Oy Helsingin Klaneettitie

Asunto Oy Helsingin Kruunuvuorenkatu 2

Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 22

Asunto Oy Helsingin Päijänteentie 4-6

Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 20

Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 30

Asunto Oy Helsingin Tyynenmerenkatu 5

Asunto Oy Jyväskylän Kiramo 4

Asunto Oy Järvenpään Bjarnenkuja 6

Asunto Oy Kokkovouri

Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 a

Asunto Oy Lahden Kulmakatu 10

Asunto Oy Lahden Kulmakatu 12

Asunto Oy Lahden Massinhovi

Asunto Oy Lahden Massinpoiju

Asunto Oy Oulun Lehmuskuja

Asunto Oy Siltavoudintie 1

Asunto Oy Tampereen Nahkakuja 13

Asunto Oy Tampereen Nahkakuja 9

Asunto Oy Tampereen Näsijärvenkatu 3

Asunto Oy Tampereen Palatsinraitti 1

Asunto Oy Tampereen Puuvillatehtaankatu 6

Asunto Oy Tampereen Satakunnankatu 22

Asunto Oy Tampereen Vihilahdenkontu

Asunto Oy Tervahovinkatu 12

Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 64

Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 70

Asunto Oy Turun Laivurinkatu 2

Asunto Oy Turun Vilhonkatu 15

Asunto Oy Vantaan Kärjäkuja 1

Asunto Oy Vantaan Neilikkatie 4 A–F

Asunto Oy Vantaan Neilikkatie 4 G–H

Asunto Oy Vantaan Topaasikuja 9

Asunto Oy Vantaan Unikkotie 8

Asunto Oy Vantaan Vernissakatu 5

Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 13

Kiint. Oy Jyväskylän maalaiskunnan Kotikeskus

Kiinteistö Oy Arabian Parkki

Kiinteistö Oy Atomitalo

Kiinteistö Oy Avia Prima

Kiinteistö Oy Eerikinkatu 24

Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma

Kiinteistö Oy Espoon Riihitonttu

Kiinteistö Oy Fredrikinkatu 42

Kiinteistö Oy Helsingin Hiilipiha

Kiinteistö Oy Helsingin Hiiliranta

Kiinteistö Oy Helsingin Itämerenkatu 11–13

Kiinteistö Oy Helsingin Lönnrotinkatu 18

Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 28

Kiinteistö Oy Helsingin Ratavirtajankatu 5

Kiinteistö Oy Helsingin Suolakivenkatu 1

Kiinteistö Oy Helsingin Valimopolku 4

Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 16

Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 9-11

Kiinteistö Oy Helsingin Yrjönkatu 17

Kiinteistö Oy Hotelli Levihovi

Kiinteistö Oy Hotelli Torni

Kiinteistö Oy Hyvinkään Hämeenkatu 9

Kiinteistö Oy Hämeentie 135

Kiinteistö Oy Ilmailunkatu 7

Kiinteistö Oy John Stenberginranta 2

Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3

Kiinteistö Oy Jyväskylän Kylmälahdentie 6

Kiinteistö Oy Jyväskylän Mattilanniemi

Kiinteistö Oy Jyväskylän Saarijärventie 50–52

Kiinteistö Oy Jyväskylän Sorastajantie 1

Kiinteistö Oy Keskustahotelli

KONSERNIYHTIÖT 31.12.2020

Kiinteistö Oy Kotkan Jumalniementie 8

Kiinteistö Oy Lappeenrannan Kodinkeskus

Kiinteistö Oy Lappeenrannan Patria

Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12

Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 13

Kiinteistö Oy Mannerheimintien Pysäköintilaitos

Kiinteistö Oy Menotie 1

Kiinteistö Oy Metsäpojankuja 1

Kiinteistö Oy Nokian Nuijamiestentie 5

Kiinteistö Oy Ornant

Kiinteistö Oy Partolan Kauppajätti

Kiinteistö Oy Pirkkalan Myllyhaantie

Kiinteistö Oy Porin Itsenäisyydenkatu 5

Kiinteistö Oy Rajalla

Kiinteistö Oy Rajasampaanranta 2

Kiinteistö Oy Salmisaaren Liikuntakeskus

Kiinteistö Oy Seinäjoen Puskantie 13

Kiinteistö Oy Sompasaaren Tukoeka

Kiinteistö Oy Tampereen Kalevanpaasi

Kiinteistö Oy Tampereen Harjuntausta 7

Kiinteistö Oy Tampereen Sarankulmankatu 20 A

Kiinteistö Oy Tavastkulla

Kiinteistö Oy Vaasan Sampotalo

Kiinteistö Oy Varmantalo

Kiinteistöosakeyhtiö Varma

Old Mill Oy

Osakevarma Oy

Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy

P-Turkuparkki Oy

Saimaan Kylpyläkiinteistöt Oy

Tampereen Kiinteistö Invest Oy

Tieto Esy Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna kuusi kiinteistöyhtiötä:

Kiinteistö Oy Gigahermia

Kiinteistö Oy Helsinki Niittylänpolku 10

Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 15-17

Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 22 A

Kiinteistö Oy Koroppa

Kiinteistö Oy Kuntotalo

Varman konsernitilinpäätöksen sisältyy kolme uutta osakkuusyhtiötä:

Alcobendas Investments SL

Aros Sundbyberg Holding AB

Herding Yard Properties GP Oy

Konserniin sisältyy lisäksi seuraavat 17 osakkuusyhtiötä:

Aros Bostad III AB

CMCV Kungens Kurva Holdco AB

Kiinteistö Oy Elocinkulma 1

Kiinteistö Oy Pyynikin Parkki

Kiinteistö Oy Selloparkki

Kiinteistö Oy Suursuon Ostoskeskus

Leineläntien pysäköintikiinteistö Oy

NV Kiinteistösijoitus Oy

Näkin Pihapuistikko II Oy

Oulun Lehmusparkki Oy

Ruohoparkki Oy

Salmiparkki Oy

Serena Properties AB

Spektri Kiinteistöt GP Oy

Vaasan Toripysäköinti Oy

Vantaan Valo GP Oy

WT Kiinteistösijoitus Oy

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Vakuutusmaksutulo

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Ensivakuutus				
TyEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	3 164,7	3 609,4	3 164,7	3 609,4
Työntekijän osuus	1 583,9	1 491,5	1 583,9	1 491,5
	4 748,6	5 100,8	4 748,6	5 100,8
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,0	0,1	0,0	0,1
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	184,8	186,7	184,8	186,7
	4 933,4	5 287,7	4 933,4	5 287,7
Valtion Eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-2,5	-2,0	-2,5	-2,0
Jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	4 930,9	5 285,6	4 930,9	5 285,6
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0
Vakuutusmaksutulo ¹⁾	4 930,9	5 285,6	4 930,9	5 285,6
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TyEL	20,0	10,2	20,0	10,2
YEL	2,2	2,2	2,2	2,2
	22,3	12,4	22,3	12,4

¹⁾ Luottotappioilla vähennettyinä

TyEL:n mukaisen perusvakuutuksen määrään vuodelta 2020 vaikutti koronapandemian seurauksena myönnetty työnantajan osuuteen kohdistunut tilapäinen 2,6 prosenttiyksikön alennus touko-joulukuussa 2020.

2. Maksetut korvaukset

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TyEL:n mukainen perusvakuutus	5 642,9	5 476,0	5 642,9	5 476,0
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	85,1	87,9	85,1	87,9
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	299,5	291,5	299,5	291,5
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,8	0,8	0,8	0,8
	6 028,3	5 856,1	6 028,3	5 856,1
Maksettu/saatu kustannustenjakokorvauksia ¹⁾				
TyEL-eläkkeet	9,6	19,8	9,6	19,8
YEL-eläkkeet	5,9	-48,7	5,9	-48,7
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	-225,7	-152,0	-225,7	-152,0
YEL:n valtion osuus	-114,4	-51,1	-114,4	-51,1
VEKL:n valtion korvaus	-1,4	-1,2	-1,4	-1,2
	-326,0	-233,1	-326,0	-233,1
Jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
	5 702,3	5 623,0	5 702,3	5 623,0
Korvaustoiminnon hoitokulut	25,2	27,1	25,2	27,1
Työkyvyttömyysriskin hallinnasta aiheutuneet hoitokulut ²⁾	5,1	6,4	5,1	6,4
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	5 732,6	5 656,5	5 732,6	5 656,5
Jälleenvakuuttajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksetut korvaukset yhteensä	5 732,6	5 656,5	5 732,6	5 656,5

¹⁾ Maksettuihin/saatuihin kustannustenjakokorvauksiin ei sisällytetä osuutta työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta, palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta, osuutta YEL:n valtion osuudesta eikä VEKL:n korvausta.

²⁾ Vuosina 2000–2020 Varman vakuutusmaksutuloon sisältyvät työkyvyttömyysriskin hallintaosat olivat yhteensä 109,1 miljoonaa euroa, joista korvauskuluihin kirjatut työkyvyttömyysriskin hallintaosalla katetut kulut olivat 98,7 prosenttia. Vuonna 2020 hallintaosat olivat 6,5 miljoonaa euroa ja siirto korvauskuluihin oli 5,1 miljoonaa euroa.

3. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	0,3	0,4		
	0,3	0,4		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin				
Osinkotuotot	0,6	0,0		
	0,6	0,0		
Tuotot kiinteistöinvestisioista				
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	21,8	25,8		
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä			0,5	0,5
Muut tuotot				
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	175,3	197,8	187,1	214,0
	197,1	223,6	187,6	214,5
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	804,1	1 064,8	804,2	1 065,0
Korkotuotot	467,8	407,5	467,8	407,5
Muut tuotot	1 741,4	708,4	1 741,4	708,4
	3 013,2	2 180,7	3 013,4	2 180,9
	3 211,2	2 404,6	3 200,9	2 395,3
Arvon alentumisten palautukset	42,7	446,7	41,1	443,4
Myyntivoitot	4 050,7	3 056,0	4 049,5	3 054,5
Yhteensä	7 304,6	5 907,4	7 291,5	5 893,2
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistöinvestisioista	-136,1	-132,3	-89,1	-78,4
Kulut muista sijoituksista	-1 195,6	-1 441,1	-1 195,6	-1 441,1
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-273,5	-99,2	-273,8	-100,9
	-1 605,2	-1 672,7	-1 558,5	-1 620,4
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-985,2	-518,6	-1 029,3	-505,8
Rakennusten suunnitelmapoistot	-10,6	-10,5	-89,7	-66,4
	-995,8	-529,1	-1 119,0	-572,3
Myyntitappiot	-2 603,2	-1 175,6	-2 601,9	-1 175,6
Yhteensä	-5 204,2	-3 377,3	-5 279,4	-3 368,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	2 100,4	2 530,1	2 012,1	2 525,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa sisältää muita sijoitustoiminnan kurssivoittoja ja -tappioita	224,0	-731,6	224,0	-731,6

4. Tuloslaskelman erä Liikekulut

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	1,2	1,9	1,2	1,9
Muut vakuutusten hankintamenot	8,5	7,0	8,5	7,0
	9,7	8,8	9,7	8,8
Vakuutusten hoitokulut	27,4	32,9	27,4	32,9
Hallintokulut				
Lakisääteiset maksut				
ETK:n kustannusosuus	3,5	9,2	3,5	9,2
Oikeushallintomaksu	0,9	1,0	0,9	1,0
Finanssivalvonnan valvontamaksu	0,9	0,8	0,9	0,8
	5,3	11,0	5,3	11,0
Muut hallintokulut	15,7	17,3	15,7	17,3
	58,1	70,0	58,1	70,0

5. Kokonaisliikekulut toiminnoittain

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnan hoitokulut	25,2	27,1	25,2	27,1
Työkyvyttömyysriskin hallinnasta aiheutuneet kulut	5,1	6,4	5,1	6,4
	30,3	33,5	30,3	33,5
Liikekulut	58,1	70,0	58,1	70,0
Sijoitustoiminnan hoitokulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	2,9	1,9	2,9	1,9
Kulut muista sijoituksista	18,4	18,7	18,4	18,7
	21,3	20,6	21,3	20,6
Kokonaisliikekulut yhteensä	109,6	124,0	109,6	124,0

6. Henkilöstökulut

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Palkat ja palkkiot	37,7	37,6	40,2	40,1
Eläkekulut	5,3	6,2	5,7	6,7
Muut henkilösivukulut	2,1	1,6	2,1	1,7
Yhteensä	45,1	45,5	48,0	48,5

7. Johdon palkat ja palkkiot

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Toimitusjohtaja	0,9	0,8	0,9	0,8
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet	0,5	0,5	0,5	0,5
Hallintoneuvoston jäsenet	0,2	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	1,6	1,4	1,6	1,4
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	537	537	575	575

Toimitusjohtaja Risto Murron palkka ja luontaisedut olivat 880 427 euroa. Toimitusjohtaja Murron eläkeikä on 65 vuotta.

8. Tilintarkastajien palkkiot

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Ernst & Young Oy				
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,2	0,2	0,2
Veroneuvonta	0,1	0,0	0,1	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut yhteisöt				
Veroneuvonta	0,6	0,2	0,6	0,2
Muut palkkiot	0,2	0,1	0,2	0,1

9. Tuloverot

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa tilinpäätössiirtojen kertymästä tai muista väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisten arvojen välillä ei ole merkitty taseeseen, koska näiden laskennallisten verovelkojen tai -saamisten realisoitumista ei voida pitää lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan yhtiön ja sen konsernin tilinpäätöksessä todennäköisenä.

TASEEN LIITETIEDOT

10. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö

31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankintameno 2020	Kirjanpito-arvo 2020	Käypä arvo 2020	Jäljellä oleva hankintameno 2019	Kirjanpito-arvo 2019	Käypä arvo 2019
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	334,7	344,8	472,2	313,5	323,6	442,4
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	1 171,0	1 171,0	1 734,1	1 100,0	1 100,0	1 610,9
Muut kiinteistöosakkeet	8,2	8,2	8,3	6,9	6,9	7,1
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	463,8	463,8	463,8	443,2	443,2	443,2
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	217,2	217,2	217,2	304,0	304,0	304,0
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä						
Osakkeet ja osuudet	55,1	55,1	86,9	18,5	18,5	42,4
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	29 283,8	29 283,8	38 132,3	26 362,4	26 362,4	36 056,9
Rahoitusmarkkinavälineet	4 976,7	4 976,7	5 261,6	6 221,5	6 221,5	6 524,8
Kiinnelainasaamiset	205,2	205,2	205,2	260,3	260,3	260,3
Muut lainasaamiset	2 093,0	2 093,0	2 094,9	1 999,9	1 999,9	2 002,8
	38 813,0	38 823,1	48 680,9	37 034,4	37 044,5	47 699,1
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	-42,3			-40,4		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		10,1			10,1	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			9 857,8			10 654,6
Ei-suojaavat johdannaiset		-112,8	24,7		-135,6	-68,6
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)			137,5			67,0

11. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni

31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankintameno 2020	Kirjanpito-arvo 2020	Käypä arvo 2020	Jäljellä oleva hankintameno 2019	Kirjanpito-arvo 2019	Käypä arvo 2019
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	2 024,1	2 034,2	2 876,1	2 087,3	2 097,4	2 789,2
Muut kiinteistöosakkeet	8,2	8,2	8,3	6,9	6,9	7,1
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	0,5	0,5	0,9	0,5	0,5	0,9
Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä						
Osakkeet ja osuudet	92,1	92,1	86,9	45,0	45,0	42,4
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	29 298,4	29 298,4	38 146,9	26 377,0	26 377,0	36 071,5
Rahoitusmarkkinavälineet	4 976,7	4 976,7	5 261,6	6 221,5	6 221,5	6 524,8
Kiinnelainasaamiset	205,2	205,2	205,2	260,3	260,3	260,3
Muut lainasaamiset	2 093,0	2 093,0	2 094,9	1 999,9	1 999,9	2 002,8
	38 698,2	38 708,3	48 680,9	36 998,4	37 008,5	47 699,1
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	-42,3			-40,4		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		10,1			10,1	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			9 972,6			10 690,6
Ei-suojaavat johdannaiset		-112,8	24,7		-135,6	-68,6
Arvostusero (käyvän ja kirjanpitoarvon erotus)			137,5			67,0

12. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä, emoyhtiö

31.12.2020, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	4,3
Hankintameno 1.1.	4,3
Hankintameno 31.12.	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	18,5
Hankintameno 1.1.	36,5
Lisäykset	0,0
Vähennykset	55,1
Hankintameno 31.12.	

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2020	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Tieto Esy Oy	Helsinki	14,4 %	50,1 %	0,9
Osakevarma Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %	3,3
				4,3
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				1 171,0

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä

31.12.2020	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Alcobendas Investments SL	Madrid	50,0 %	50,0 %	32,3
Aros Bostad III AB	Tukholma	35,1 %	35,1 %	0,0
Aros Sundbyberg Holding AB	Tukholma	48,4 %	48,4 %	1,5
CMCV Kungenskurva HoldCo AB	Tukholma	45,0 %	45,0 %	10,0
Herding Yard Properties GP Oy	Helsinki	31,0 %	31,0 %	0,0
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	0,0
Serena Properties AB	Tukholma	43,0 %	43,0 %	11,2
Spektri Kiinteistöt GP Oy	Helsinki	24,7 %	24,7 %	0,0
Vantaan Valo GP Oy	Helsinki	50,0 %	50,0 %	0,0
VVT Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	0,0
				55,1
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				5,1

13. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä, konserni

31.12.2020, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	
Hankintameno 1.1.	0,5
Lisäykset	0,0
Vähennykset	0,0
Hankintameno 31.12.	0,5
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	
Hankintameno 1.1.	45,0
Lisäykset	47,0
Vähennykset	0,0
Hankintameno 31.12.	92,1

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2020	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Tieto Esy Oy	Helsinki	14,4 %	50,1 %	0,5
				0,5

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä

31.12.2020	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Alcobendas Investments SL	Madrid	50,0 %	50,0 %	31,1
Aros Bostad III AB	Tukholma	35,1 %	35,1 %	12,7
Aros Sundbyberg Holding AB	Tukholma	48,4 %	48,4 %	1,5
CMCV Kungenskurva HoldCo AB	Tukholma	45,0 %	45,0 %	11,4
Herding Yard Properties GP Oy	Helsinki	31,0 %	31,0 %	0,0
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	0,0
Serena Properties AB	Tukholma	43,0 %	43,0 %	35,4
Spektri Kiinteistöt GP Oy	Helsinki	24,7 %	24,0 %	0,0
Vantaan Valo GP Oy	Helsinki	50,0 %	50,0 %	0,0
VVT Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	40,0 %	0,0
				92,1
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				10,6

14. Kiinteistösijoitusten muutokset

31.12.2020, milj. €	Emoyhtiö Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet	Emoyhtiö Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Konserni Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	1 894,5	747,2	3 225,6
Lisäykset	164,4	58,4	148,7
Vähennykset	-59,0	-124,6	-93,8
Hankintameno 31.12.	1 999,8	681,0	3 280,5
Kertyneet poistot 1.1.	-198,4		-909,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,1		30,1
Tilikauden poistot	-10,6		-64,6
Kertyneet poistot 31.12.	-207,8		-944,2
Arvonalentumiset 1.1.	-275,7		-221,8
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	26,2		12,2
Tilikauden arvonalentumiset	-30,9		-108,0
Arvonalentumisten palautukset	2,3		13,6
Arvonalentumiset 31.12.	-278,1		-304,0
Arvonkorotukset 1.1.	10,1		10,1
Vähennysten ja siirtojen arvonkorotukset	0,0		0,0
Arvonkorotukset 31.12.	10,1		10,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 524,0	681,0	2 042,4

15. Omassa käytössä olevat kiinteistösijoitukset

31.12.2020, milj. €	Emoyhtiö	Konserni
Jäljellä oleva hankintameno	61,3	61,3
Kirjanpitoarvo	61,3	61,3
Käypä arvo	73,2	73,2

16. Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Noteeratut osakkeet			
Kotimaiset			
Ahlstrom-Munksjö Oyj	1,4	16,3	29,9
Aktia Pankki Oyj	1,7	6,7	11,5
Alma Media Oyj	6,5	23,0	47,3
Altia Oyj	2,9	7,8	10,5
Aspo Oyj	4,5	6,0	11,9
Atria Oyj	1,9	5,2	5,2
Bittium Oyj	3,8	7,9	7,9
CapMan Oyj	2,3	8,5	8,5
Cargotec Oyj	1,0	21,5	21,7
Caverion Oyj	7,0	52,4	56,2
Componenta Oyj	4,4	1,3	1,3
Consti Oyj	2,2	1,6	1,7
Detection Technology Oyj	3,6	2,7	12,3
Digia Oyj	4,6	4,8	9,4
Elisa Oyj	2,2	46,5	165,4
Enento Group Oyj	1,4	10,8	11,6
Etteplan Oyj	3,9	3,3	12,7
Finnair Oyj	2,6	27,2	27,2
Fiskars Oyj Abp	2,1	12,8	25,8
Fortum Oyj	1,0	162,9	170,4
F-Secure Oyj	2,2	7,5	13,3
Glaston Oyj Abp	7,5	5,5	5,5
Gofore Oyj	3,7	3,3	8,8
HKScan Oyj	4,9	9,5	9,5
Honkarakenne Oyj	3,6	0,6	1,0
Huhtamaki Oyj	2,5	88,0	115,7
Kemira Oyj	3,0	59,6	60,4
Kesko Oyj	1,3	33,6	106,9
Kesla Oyj	4,4	0,6	0,6
Kojamo Oyj	7,8	21,1	350,1
Konecranes Oyj	2,4	48,6	55,4
KONE Oyj	1,1	239,2	389,3
Lassila & Tikanoja Oyj	1,9	9,8	11,0

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Leaddesk Oyj	2,0	1,6	3,3
Marimekko Oyj	4,7	3,4	17,6
Metsä Board Oyj	4,9	41,1	148,7
Musti Group Oyj	2,2	8,8	18,2
Nanoform Finland Oyj	1,9	4,3	8,8
Neles Oyj	0,1	1,7	1,8
Neste Oyj	1,4	198,7	620,1
Next Games Oyj	2,0	1,2	1,2
Nixu Oyj	3,5	1,2	2,5
NoHo Partners Oyj	1,4	1,2	2,2
Nokian Renkaat Oyj	1,5	40,3	59,6
Nokia Oyj	1,4	249,3	249,3
Nordea Bank Abp	1,5	401,9	401,9
Olvi Oyj	4,0	17,6	39,9
Oma Säästöpankki Oyj	1,8	3,7	5,5
Oriola Oyj	4,2	12,9	14,8
Orion Oyj	0,8	28,0	40,4
Outokumpu Oyj	1,3	17,5	17,5
Outotec Oyj	3,2	135,4	214,9
Ponsse Oyj	1,4	1,6	11,3
Qt Group Oyj	4,5	0,7	64,1
Raisio Oyj	2,2	11,4	11,4
Raute Oyj	1,2	0,6	1,2
Robit Oyj	9,7	7,5	7,5
Rovio Entertainment Oyj	0,5	2,4	2,4
Sampo Oyj	4,0	174,9	771,8
Sanoma Oyj	0,5	8,1	10,6
Siili Solutions Oyj	3,6	1,9	3,3
Solteq Oyj	6,5	1,8	3,5
SRV Yhtiöt Oyj	0,5	0,8	0,8
SSH Communications Security Oyj	1,9	1,3	1,3
Stockmann Oyj Abp	9,8	8,3	8,3
Stora Enso Oyj	0,8	73,8	99,2
Suominen Oyj	3,8	4,9	11,1
Teleste Oyj	2,7	2,3	2,3

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Terveystalo Oyj	17,3	186,6	222,0
TietoEVRY Oyj	0,4	11,9	13,1
Tikkurila Oyj	3,8	25,4	42,2
Tokmanni Group Oyj	4,8	19,9	45,6
UPM-Kymmene Oyj	1,5	216,0	249,7
Uponor Oyj	4,0	28,7	53,9
Valmet Oyj	1,4	17,9	49,0
Verkkokauppa.com Oyj	8,6	16,5	27,5
Viafin Service Oyj	3,3	0,8	1,9
Vincit Oyj	5,4	3,9	4,7
Wärtsilä Oyj Abp	5,4	151,1	259,5
YIT Oyj	7,6	78,8	78,8
Muut		0,7	8,2
Kotimaiset yhteensä		3 186,6	5 710,3
Ulkomaiset			
Alankomaat			
Alfen Beheer BV	0,2	2,7	3,6
ASML Holding NV	0,0	32,8	42,9
CureVac NV	0,0	0,7	0,7
Heineken NV	0,0	5,3	5,8
IMCD Group NV	0,6	20,3	38,6
Koninklijke Philips NV	0,0	9,5	9,9
Qiagen NV	0,0	2,6	2,6
Signify NV	0,4	15,8	16,7
Australia			
Commonwealth Bank of Australia	0,0	1,4	1,7
CSL Ltd	0,0	1,4	1,4
National Australia Bank Ltd	0,0	1,1	1,4
Wesfarmers Limited	0,0	1,7	2,0
Westpac Banking Corporation	0,0	1,1	1,3
Belgia			
Anheuser-Busch InBev SA/NV	0,0	8,0	9,0
Barco NV	0,8	13,7	13,7
UCB SA	0,0	1,7	1,7

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Bermuda			
IHS Markit Ltd	0,0	1,4	1,5
Caymansaaret			
AAC Technologies Holdings Inc	0,1	4,9	4,9
Kingdee International Software Group Company Limited	0,1	6,0	9,3
NIO Inc	0,0	7,1	8,3
ZTO Express (Cayman) Inc	0,0	7,6	7,6
Curacao			
Schlumberger Limited	0,0	2,3	2,4
Espanja			
Banco Santander SA	0,0	1,5	2,1
Bankinter S.A.	0,3	10,8	11,5
Grifols SA	0,0	2,4	2,4
Inditex SA	0,0	4,6	4,6
Hong Kong			
AIA Group Limited	0,0	1,4	1,7
Hong Kong Exchanges and Clearing Ltd	0,0	1,6	1,7
Techtronic Industries Co Ltd	0,0	3,4	3,5
Irlanti			
Accenture PLC	0,0	1,7	1,9
CRH plc	0,0	1,2	1,3
DCC PLC	0,6	33,1	33,1
Glanbia plc	0,2	6,8	6,8
Horizon Therapeutics Plc	0,0	1,4	1,5
Linde Plc	0,0	5,9	6,2
Medtronic PLC	0,0	7,3	7,4
Ryanair Holdings PLC	0,0	0,9	1,2
Iso-Britannia			
AstraZeneca PLC	0,0	13,0	13,0
British Land Co PLC	0,0	2,1	2,1
Cineworld Group plc	1,2	12,1	12,1
Compass Group PLC	0,0	3,0	3,0
Diageo PLC	0,0	7,9	7,9
easyJet PLC	0,2	7,5	7,5
Electrocomponents PLC	0,3	9,4	11,5

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
GlaxoSmithKline PLC	0,0	3,7	3,7
HomeServe plc	0,2	6,7	6,7
IMI PLC	0,1	5,0	5,0
Inchcape PLC	0,8	21,5	22,0
Melrose Industries PLC	0,1	4,3	6,4
Reckitt Benckiser Group PLC	0,0	4,9	4,9
Relx PLC	0,0	5,0	5,4
RSA Insurance Group PLC	0,0	1,5	1,5
Smith & Nephew PLC	0,0	1,7	1,7
The Weir Group PLC	0,1	5,6	7,4
Unilever PLC	0,0	14,8	15,1
WH Smith PLC	0,5	10,5	10,5
Italia			
Autogrill SpA	1,2	16,8	16,8
Davide Campari-Milano SpA	0,0	3,1	4,2
De'Longhi SpA	0,5	19,1	19,1
Hera SpA	0,8	31,6	34,3
Prysmian SpA	0,2	9,7	14,4
Technogym SpA	0,4	7,4	7,8
Japani			
Ana Holdings Inc	0,1	6,3	6,3
Astellas Pharma Inc	0,0	1,5	1,5
Chugai Pharmaceutical Co Limited	0,0	3,7	4,3
Daifuku Co Ltd	0,1	8,4	10,8
Dai-ichi Life Holdings	0,0	1,3	1,3
Daiichi Sankyo Co Ltd	0,0	3,6	4,5
Daikin Industries Ltd	0,0	7,2	9,7
East Japan Railway Company	0,0	1,7	1,7
FANUC Corp	0,0	8,0	8,7
Fast Retailing Co Ltd	0,0	4,0	4,3
GMO Payment Gateway Inc	0,1	6,0	6,1
Hamamatsu Photonics KK	0,0	1,4	1,4
Honda Motor Co Ltd	0,0	1,4	1,4
Hoya Corporation	0,0	9,0	9,9
ITOCHU Corp	0,0	1,4	1,7
Japan Airlines Company Ltd	0,1	3,9	3,9

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Kao Corporation	0,0	3,5	3,5
Keyence Corporation	0,0	10,0	13,5
Kintetsu World Express Inc	0,5	7,0	7,1
Kirin Holdings Company Limited	0,0	4,0	4,1
Kyowa Kirin Co Ltd	0,0	1,1	1,1
Lasertec Corporation	0,1	11,0	13,3
Misumi Group Inc	0,1	7,0	7,1
Mitsui & Co Ltd	0,0	1,6	1,7
Mizuho Financial Group Inc	0,0	1,8	1,8
Murata Manufacturing Company Ltd	0,0	8,6	11,8
Nidec Corp	0,0	7,9	11,1
Nippon Express Co Ltd	0,1	7,0	7,9
Recruit Holdings Co Ltd	0,0	8,6	10,1
SCREEN Holdings Co Ltd	0,3	7,2	8,1
Sekisui House Ltd	0,0	2,0	2,0
Seven & i Holdings Co Ltd	0,0	3,6	3,6
Shionogi & Company Limited	0,0	1,8	1,8
SMC Corporation	0,0	7,2	7,8
Sony Corp	0,0	8,9	11,3
Sumitomo Electric Industries Ltd	0,0	2,1	2,1
Takeda Pharmaceutical Co Ltd	0,0	3,3	3,3
TDK Corporation	0,0	6,0	6,7
Toshiba Corporation	0,1	6,6	6,6
Toyota Motor Corp	0,0	12,2	12,6
Unicharm Corporation	0,0	4,0	4,6
Jersey C.I.			
Aptiv PLC	0,0	1,0	1,5
Experian PLC	0,0	8,2	8,2
Kanada			
Algonquin Power & Utilities Corp	0,0	2,0	2,2
Canadian Imperial Bank of Commerce	0,0	1,4	1,5
Franco-Nevada Corporation	0,0	2,1	2,1
Royal Bank of Canada	0,0	1,8	1,9
Shopify Inc	0,0	9,1	10,8
Kiina			
Dada Nexus Ltd	0,2	13,7	14,8

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Great Wall Motor Company Limited	0,1	1,2	5,6
Liettua			
AB Ignitis Grupe	0,2	3,6	3,6
Luxemburg			
Solutions 30 SE	3,0	33,6	33,6
Tenaris SA	0,0	1,2	1,6
Norja			
Adevinta ASA	0,1	7,6	8,0
Aker Offshore Wind AS	0,4	1,6	2,5
Atlantic Sapphire AS	1,7	13,8	15,0
Hofseth BioCare ASA	0,9	1,1	2,4
Leroey Seafood Group ASA	0,3	10,8	11,4
Mowi ASA	0,1	10,8	11,4
Norwegian Finans Holding ASA	1,8	22,1	22,1
Protector Forsikring ASA	0,9	1,6	3,1
Salmar ASA	0,4	18,3	18,3
Scatec ASA	0,1	3,6	5,3
Storebrand ASA	2,0	39,5	56,6
Telenor ASA	0,0	1,6	1,6
Tomra Systems ASA	0,2	12,2	14,0
Yara International ASA	0,0	3,7	3,7
Ranska			
Air Liquide SA	0,0	1,4	1,5
Alstom SA	0,1	9,1	9,3
Carmila SA	0,5	7,9	7,9
Carrefour SA	0,0	5,5	5,6
Cie de St-Gobain	0,0	3,1	3,2
Danone SA	0,0	2,5	2,5
Eiffage SA	0,0	1,3	1,3
Elis SA	0,3	10,2	10,2
Legrand SA	0,0	1,3	1,5
L'Oreal SA	0,0	2,6	3,1
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SE	0,0	16,5	17,1
Orpea SA	0,7	42,3	47,3
Pernod-Ricard SA	0,0	8,0	8,6
Peugeot SA	0,1	12,7	16,6

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Remy Cointreau SA	0,1	3,7	5,8
Sanofi SA	0,0	6,7	6,7
Schneider Electric SA	0,0	16,4	17,9
Teleperformance SA	0,1	10,5	13,2
Ubisoft Entertainment SA	0,2	20,5	20,5
Vinci SA	0,0	8,0	8,0
Ruotsi			
AarhusKarlskrona AB	0,2	8,3	8,3
AF AB	0,4	9,2	10,0
Atrium Ljungberg AB	6,1	82,9	140,1
Beijer Ref AB	0,1	3,9	5,6
Cloetta AB	0,7	4,5	4,9
Dometic Group AB	0,2	6,5	6,5
Elekta AB	0,0	1,7	1,7
Embracer Group AB	0,2	7,4	11,8
Epiroc AB	0,1	8,9	11,0
Fastighets AB Balder	0,4	14,8	34,2
Hexagon AB	0,0	8,7	10,5
Hufvudstaden AB	0,6	10,0	17,4
Husqvarna AB	0,0	1,5	1,8
Inwido AB	0,1	0,6	0,6
Medicover AB	0,4	2,6	4,4
Mycronic AB	0,6	9,7	14,6
NIBE Industrier AB	0,1	5,5	7,0
Nordnet AB	0,4	8,8	11,6
Renewcell AB	0,4	0,9	2,7
SKF AB	0,1	8,9	10,7
Swedish Orphan Biovitrum AB	0,0	1,0	1,0
Thunderful Group AB	1,0	3,4	5,6
Volvo AB	0,0	6,8	7,0
Saksa			
Adidas AG	0,0	7,0	7,5
Aixtron SE	3,4	34,2	54,3
Allianz SE	0,0	1,6	1,7
Alstria Office REIT-AG	0,7	10,9	17,9
Aumann AG	1,0	1,8	1,8

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
BASF SE	0,0	1,8	2,1
Bilfinger Berger SE	0,1	1,3	1,3
BioNTech SE	0,0	2,0	2,0
Carl Zeiss Meditec AG	0,0	2,4	2,7
CompuGroup Medical SE & Co KGaA	0,0	1,5	1,6
CTS Eventim AG & Co KGaA	0,3	13,2	17,7
Daimler International Finance BV	0,0	1,6	2,3
Dermapharm Holding SE	1,3	24,8	39,8
Deutsche Lufthansa AG	0,1	5,2	5,4
Deutsche Pfandbriefbank AG	1,5	18,1	18,1
Deutsche Post AG	0,0	7,5	8,8
Infineon Technologies AG	0,1	38,1	44,2
Jenoptic AG	1,2	13,0	16,8
KION Group AG	0,1	8,1	8,5
Lanxess AG	0,3	12,0	15,2
Merck KGaA	0,0	2,4	2,8
MTU Aero Engines Holding AG	0,0	3,5	4,6
Norma Group SE	0,7	4,9	8,8
Porsche Automobil Holding SE	0,0	1,7	1,9
SAP SE	0,0	1,5	1,5
Sartorius AG	0,0	1,5	1,7
Siemens AG	0,0	12,7	13,4
Siemens Energy AG	0,1	7,8	11,4
Siemens Healthineers AG	0,0	1,9	2,1
Stroer SE & Co KGaA	0,7	24,8	31,1
Varta AG	0,7	24,4	31,9
Volkswagen AG	0,0	2,9	3,5
Zalando SE	0,0	4,2	4,6
Singapore			
Singapore Airlines Limited	0,1	4,1	4,2
Sveitsi			
ABB Ltd	0,0	5,9	6,1
Alcon Inc	0,0	2,3	2,7
Credit Suisse Group AG	0,0	1,5	1,7
Dufry AG	0,4	14,9	16,5
Informa PLC	0,1	6,1	6,1

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Lonza Group AG	0,0	6,9	7,0
Nestle SA	0,0	18,7	18,8
Novartis AG	0,0	9,3	9,5
Roche Holding AG	0,0	13,5	13,5
SIG Combibloc Group AG	0,2	9,5	10,5
Sika AG	0,0	5,2	6,7
Sonova Holding AG	0,0	1,9	2,1
Straumann Holding AG	0,0	2,4	3,4
Vifor Pharma AG	0,0	1,2	1,2
Zur Rose Group AG	0,1	3,4	3,9
Taiwan			
Taiwan Semiconductor Manufacturing Company Ltd	0,0	30,7	48,9
Tanska			
AP Moeller - Maersk A/S	0,0	6,6	10,9
Carlsberg A/S	0,0	7,4	8,0
Coloplast A/S	0,0	1,9	1,9
Demant A/S	0,2	9,9	12,3
DSV A/S	0,0	10,4	10,8
Genmab A/S	0,0	1,2	1,7
GN Store Nord A/S	0,0	2,9	2,9
Netcompany Group A/S	0,6	20,3	23,5
Novo Nordisk A/S	0,0	9,7	9,8
Orsted A/S	0,0	8,2	10,1
Rockwool International A/S	0,2	6,5	6,7
Royal Unibrew A/S	0,5	16,0	21,4
SimCorp A/S	0,7	24,6	33,5
Vestas Wind Systems A/S	0,1	14,5	22,3
Unkari			
Akko Invest Nyrt	2,5	0,9	0,9
Yhdysvallat			
Abbott Laboratories	0,0	9,0	10,1
AbbVie Inc	0,0	9,2	10,4
Activision Blizzard Inc	0,0	22,4	25,0
Adobe Inc	0,0	50,1	62,1
Advanced Micro Devices Inc	0,0	34,3	44,8
Agilent Technologies Inc	0,0	7,9	8,2

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Akamai Technologies Inc	0,0	6,4	6,4
Alexandria Real Estate Equities Inc	0,0	1,6	1,7
Alexion Pharmaceuticals Inc	0,0	1,6	1,9
Alphabet Inc	0,0	39,7	43,5
Amazon.com Inc	0,0	9,1	9,6
Amedisys Inc	0,0	2,1	2,4
American Express Co	0,0	1,9	1,9
American Tower Corp	0,0	1,3	1,3
AMETEK Inc	0,0	1,6	1,9
Amgen Inc	0,0	5,1	5,1
Analog Devices Inc	0,0	1,5	1,6
Antero Resources Corp	0,2	2,5	2,5
Anthem Inc	0,0	2,4	2,6
APi Group Corporation	0,3	7,0	8,6
Apple Inc	0,0	169,2	274,5
Array Technologies Inc	0,1	2,9	3,3
Atmos Energy Corporation	0,0	1,6	1,6
AT&T Inc	0,0	1,7	1,7
Autoliv Inc	0,0	1,1	1,1
Bank of America Corp	0,0	2,2	2,4
Becton Dickinson and Company	0,0	3,1	3,1
Berkshire Hathaway Inc	0,0	2,5	2,6
Beyond Meat Inc	0,1	7,1	7,1
BioMarin Pharmaceutical Inc	0,0	1,8	1,8
Bio-Rad Laboratories Inc	0,0	2,2	2,4
Black Knight Inc	0,0	2,3	2,6
BlackRock Inc	0,0	1,5	1,8
Boston Scientific Corp	0,0	2,9	2,9
Bristol-Myers Squibb Co	0,0	6,5	6,5
Broadcom Inc	0,0	46,0	59,2
Burlington Stores Inc	0,0	3,6	4,3
C3.ai Inc	0,1	5,7	5,7
Camden Property Trust	0,0	1,6	1,6
Carrier Global Corporation	0,0	7,5	7,5
Catalent Inc	0,0	1,7	1,7
Caterpillar Inc	0,0	11,3	14,7

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Centene Corporation	0,0	2,9	2,9
Charter Communications Inc	0,0	1,6	1,6
Chipotle Mexican Grill Inc	0,0	1,3	1,3
Cigna Corp	0,0	3,0	3,0
Cisco Systems Inc	0,0	1,5	1,5
Citigroup Inc	0,0	1,7	1,8
Coca-Cola Co/The	0,0	10,8	10,9
Comcast Corp	0,0	1,7	1,9
CoStar Group	0,0	6,0	7,2
Costco Wholesale Corporation	0,0	1,5	1,5
CSX Corp	0,0	9,0	9,0
Cummins Inc	0,0	9,2	9,2
CVS Health Corp	0,0	2,2	2,2
Danaher Corp	0,0	8,6	9,2
Datadog Inc	0,2	17,3	32,1
Dexcom Inc	0,0	2,9	3,0
Dollar General Corp	0,0	7,1	8,2
Ecolab Inc	0,0	5,3	5,3
Edwards Lifesciences Corp	0,0	1,9	2,2
Elanco Animal Health Inc	0,0	3,7	3,7
Eli Lilly and Company	0,0	8,0	8,5
Emerson Electric Co	0,0	1,7	1,9
Facebook Inc	0,0	32,5	36,3
FedEx Corp	0,0	12,2	12,7
Freshpet Inc	0,1	3,6	5,2
General Electric Co	0,0	17,7	22,0
General Motors Company	0,0	1,1	1,5
Gilead Sciences Inc	0,0	4,3	4,3
Hannon Armstrong Inc	0,2	8,2	9,0
Hasbro Inc	0,1	6,1	6,1
HCA Holdings Inc	0,0	1,2	1,3
Hologic Inc	0,0	1,7	1,8
Home Depot Inc/The	0,0	14,6	15,0
Howmet Aerospace Inc	0,1	10,9	11,9
Humana Inc	0,0	1,7	1,7
Idexx Laboratories Inc	0,0	1,5	2,0

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Illinois Tool Works Inc	0,0	6,4	6,4
Intel Corp	0,0	1,7	1,7
International Business Machines Corp	0,0	1,3	1,3
International Paper Co	0,0	1,4	1,4
Intuit Inc	0,0	1,3	1,5
Intuitive Surgical Inc	0,0	4,9	5,7
IQVIA Holdings Inc	0,0	2,0	2,2
J.B. Hunt Transport Services Inc	0,0	4,5	4,5
JetBlue Airways Corporation	0,2	7,5	7,9
Johnson Controls Inc	0,0	4,9	4,9
Johnson & Johnson	0,0	20,5	21,0
JPMorgan Chase & Co	0,0	3,4	3,7
Kinder Morgan Inc	0,0	1,2	1,2
Lowe's Companies Inc	0,0	1,9	1,9
Marriott International Inc/DE	0,0	1,5	1,6
Mastercard Incorporated	0,0	44,4	44,8
McDonald's Corp	0,0	1,9	1,9
McKesson Corp	0,0	2,1	2,1
Merck & Co Inc	0,0	9,6	9,6
Microsoft Corp	0,0	174,0	239,5
Mid-America Apartment Communities Inc	0,0	2,1	2,1
Moderna Inc	0,0	2,5	3,4
Mondelez International Inc	0,0	5,8	5,8
Morgan Stanley	0,0	1,5	1,8
Netflix Inc	0,0	1,9	2,0
NextEra Energy Inc	0,0	3,5	3,6
Nike Inc	0,0	8,1	10,9
Novavax Inc	0,0	0,9	0,9
NVIDIA Corporation	0,0	61,5	73,1
Otis Worldwide Corporation	0,0	9,6	10,9
Outset Medical Inc	0,1	1,3	1,4
Paychex Inc	0,0	1,3	1,4
PayPal Holdings Inc	0,0	38,9	53,4
Pepsico Inc	0,0	10,0	10,0
Pfizer Inc	0,0	12,8	12,8
Phillips 66	0,0	1,5	1,6

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Priceline Group Inc/The	0,0	1,2	1,3
Procter & Gamble Co/The	0,0	15,2	15,4
Prudential Financial Inc	0,0	2,1	2,3
Qualcomm Inc	0,0	1,4	1,7
Quest Diagnostics Inc	0,0	1,9	1,9
Regeneron Pharmaceuticals Inc	0,0	2,0	2,0
Salesforce.com Inc	0,0	23,2	25,8
Sarepta Therapeutics Inc	0,0	1,9	2,1
ServiceNow Inc	0,0	1,5	1,7
Snowflake Inc	0,1	5,8	5,8
SolarEdge Technologies Inc	0,1	6,4	7,9
Southwest Airlines Co	0,0	3,2	3,2
Splunk Inc	0,1	12,2	12,5
Square Inc	0,0	13,5	14,3
Stanley Black & Decker Inc	0,0	6,5	8,7
Starbucks Corporation	0,0	1,8	2,1
Stryker Corp	0,0	4,8	5,5
Sunrun Inc	0,1	7,1	8,5
Target Corp	0,0	5,4	7,7
Teladoc Health Inc	0,0	2,4	2,4
Teleflex Inc	0,0	1,6	1,7
Tesla Motors Inc	0,0	27,9	32,1
Texas Instruments Inc	0,0	1,5	1,6
The Goldman Sachs Group Inc	0,0	1,7	1,8
Thermo Fisher Scientific Inc	0,0	10,6	11,5
The TJX Companies Inc	0,0	8,8	10,0
TransUnion	0,0	1,6	1,6
Trimble Inc	0,0	2,1	2,5
Uber Technologies Inc	0,0	8,8	10,4
Ulta Beauty Inc	0,1	5,8	7,0
Union Pacific Corp	0,0	16,9	18,2
UnitedHealth Group Inc	0,0	15,8	17,4
United Parcel Service Inc	0,0	15,8	15,8
Veeva Systems Inc	0,0	2,2	2,2
Veoneer Inc	0,3	3,6	6,2
Verisk Analytics Inc	0,0	1,6	1,8

31.12.2020	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Verizon Communications Inc	0,0	2,3	2,3
Vertex Pharmaceuticals Inc	0,0	5,6	5,6
Viatis Inc	0,0	0,5	1,5
Visa Inc	0,0	34,2	34,2
Walt Disney Co/The	0,0	2,2	2,8
Workday Inc	0,1	27,6	29,3
XPO Logistics Inc	0,1	7,7	12,1
Xylem Inc	0,0	4,0	4,1
Zions Bancorporation	0,0	1,3	1,7
Zoetis Inc	0,0	3,4	4,0
Muut		0,4	34,5
Ulkomaiset yhteensä		3 409,1	4 175,3
Noteeratut osakkeet yhteensä		6 595,7	9 885,6
Noteeraamattomat osakkeet			
Kotimaiset			
Ahlström Capital Oy	3,8	8,4	31,9
HappySpace Oy	16,7	2,0	11,9
Havator Group Oy	9,7	5,4	8,0
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	30,0	2,6	2,6
Mehiläinen Konserni Oy	7,7	75,0	87,3
Sponff Oy	15,3	2,1	2,2
Tornator Oyj	15,3	24,4	141,3
Muut		0,5	0,5
Kotimaiset yhteensä		120,4	285,7
Noteeraamattomat osakkeet yhteensä		120,4	285,7

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Hedgerahastosijoitukset		
Bahama		
Cerberus Institutional Overseas IV Ltd	0,5	2,6
Caymansaaret		
Axonic Special Opportunities SBL Overseas Fund Ltd	79,3	79,3
Bayview MSR Opportunity Offshore L.P.	132,2	175,0
Bayview Opportunity Offshore IV a L.P.	109,9	200,5
Black Diamond Credit Strategies Offshore Ltd	56,7	56,7
Blackstone First Avenue Offshore Fund Ltd	402,8	536,3
Capula Global Relative Value Fund Ltd	58,4	110,0
Capula Tail Risk Fund Ltd	49,4	49,4
CarVal Credit Value Fund B II L.P.	1,9	1,9
Carval Credit Value Fund B IV L.P.	128,5	128,5
CGRMO Offshore Feeder L.P.	196,5	341,8
Chenavari European Deleveraging Opportunities Fund II L.P.	17,5	20,1
CS Iris V Fund Ltd	3,7	4,4
CVI Credit Value Fund B III L.P.	64,2	75,7
Dialectic Antithesis Offshore Ltd	5,1	5,1
Double Black Diamond Ltd	12,0	21,9
EJF Debt Opportunities Offshore Fund Ltd	209,6	296,3
EJF Speciality Finance Opportunities Offshore Fund L.P.	3,0	3,3
Elan Feeder Fund Ltd	59,8	104,9
Element Capital Feeder Fund Ltd	28,9	210,9
Elliot International B Ltd	147,3	147,3
Glenview Capital Partners Ltd	10,1	21,3
Golden Tree Credit Opportunities Ltd	2,7	14,6
Golden Tree Distressed Debt Fund (Cayman) LP	33,9	52,5
Golden Tree Distressed Fund 2014 (Cayman) L.P.	51,6	66,0
Golden Tree Distressed Fund III L.P.	81,2	88,7
Golden Tree Offshore Fund II Ltd	5,0	5,0
Golden Tree Offshore Fund Ltd	91,5	113,3
GSA Quantitative Futures Master Fund Ltd	24,0	34,8
GSA Trend Fund Ltd	17,5	17,5
HBK Merger Strategies	72,0	90,2
Kaamanen Fund L.P.	129,0	130,0
King Street Capital Ltd	1,1	2,2

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Kirakka Fund I	240,7	243,0
Kitka Fund LP	128,3	129,4
Kuttura Fund L.P.	25,6	46,9
Magnetar PRA Fund Ltd	19,7	23,7
Mortality Fund I	69,3	70,6
NWI Emerging Market Currency Fund	32,2	45,1
Pentwater Event Fund Ltd	29,6	58,6
Raattama Fund Limited	122,2	127,9
Reservoir Capital Overseas Partners II L.P.	3,2	4,5
Soroban Opportunities Cayman Fund Ltd	68,5	117,0
Systematica 73 Fund	49,9	49,9
Third Point Offshore Fund Ltd	44,4	83,8
Two Sigma Absolute Return Enhanced Cayman Fund	59,7	59,7
Whippoorwill Distressed Opportunity Fund Ltd	2,6	3,1
Zais Opportunity Fund Ltd	15,0	44,2
Zebedee Core Fund Ltd	28,9	40,4
Zebedee Focus Fund Ltd B	27,1	34,4
ZP Offshore Utility Fund Ltd	42,7	68,3
Irlanti		
Partakko Fund L.P.	188,6	213,6
Jersey C.I.		
Pharo Gaia	67,9	81,4
Pharo Macro Fund Ltd	14,2	25,9
Luxemburg		
Mandatum Life Managed Futures Fund Class X USD	4,2	4,2
Yhdysvallat		
Aviator Capital End-Of-Life Offshore Feeder Fund L.P.	34,2	39,7
Aviator Capital Mid-Life Offshore Feeder Fund L.P.	58,7	64,4
Aviator Fund IV	117,8	118,3
Bayview Liquid Credit Strategies Domestic L.P.	23,2	27,2
Bayview Opportunity Domestic V L.P.	305,8	316,7
Bayview Opportunity V Oceanview L.P.	103,6	103,6
EJF Sidecar Fund L.L.C. - Series (D)	0,5	0,9
Five Mile Capital Partners L.L.C.	1,4	1,4
H/2 Special Opportunities II L.P.	1,6	1,6
H/2 Special Opportunities III L.P.	53,7	53,7

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
H/2 Special Opportunities IV L.P.	156,4	156,4
Inari Fund LP	363,3	400,1
Ivalo Fund L.P.	538,5	812,2
Koitere Fund L.P.	128,3	203,5
Seveti Fund L.P.	946,1	1 548,1
Muut	1,5	2,8
Hedgerahastosijoitukset yhteensä	6 406,6	8 634,5
Kiinteistö pääomarahastot		
Iso-Britannia		
Ares European Real Estate Fund II (Euro) L.P.	0,9	0,9
Ares European Real Estate Fund III (Euro) L.P.	0,6	0,6
Benson Elliot Real Estate Partners IV L.P.	22,8	32,7
Benson Elliot Real Estate Partners V L.P.	12,8	12,8
Blackstone Real Estate Partners Europe III L.P.	7,6	7,6
Clearbell II L.P.	4,6	17,0
Clearbell III L.P.	18,0	18,3
Curzon Capital Partners 5 Long-Life L.P.	75,0	79,4
Curzon Capital Partners IV L.P.	26,6	26,6
Lumiere Holdings L.P.	3,8	3,8
Moorfield Audley Real Estate Fund B L.P.	32,0	33,4
Retail Centres V (Sweden) Limited Partnership	62,9	62,9
Jersey C.I.		
DRC European Real Estate Debt Fund III L.P.	48,3	48,3
Luxemburg		
Ares European Real Estate Fund V SCSp	24,6	24,6
AXA Logistics Europe Fund S.C.A. SICAV-RAIF	100,0	104,3
Baumont Real Estate One SCSp	20,8	20,8
Blackstone Real Estate Partners Europe VI SCSp	16,5	16,5
CapMan Hotels II FCP-RAIF	64,6	64,6
CapMan Nordic Real Estate FCP-SIF	15,1	29,1
CapMan Nordic Real Estate II FCP-RAIF	38,5	41,4
CBRE GIP Global Alpha Fund FCP-SIF	59,9	59,9
CCP IV SCSp	21,2	21,2
CM III Feeder SCA SICAV-RAIF	1,6	1,6
ECE European Prime Shopping Centre II A SCSp SIF	66,0	72,7

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
ECE Progressive Income Growth Fund SCA SICAV-RAIF	93,7	93,7
Encore	73,4	73,4
European Property Investors Special Opportunities 5 SCSp	13,2	13,2
EVP M Campus Lux SCSp	19,1	21,0
GreenOak Europe (Lux) III SCSp	17,6	17,6
Northern Horizon Aged Care SCSp SICAV-SIF	27,6	33,8
Oreima III	50,0	57,6
Oreima IV	0,7	0,7
Prologis European Logistics Fund FCP-FIS	74,9	99,8
TS Saltire II Holdings SCSp	2,8	2,8
TT Holdings SCSp	65,0	90,8
Ruotsi		
Aros Bostad III AB	1,8	2,8
Aros Bostadskapital 12 AB	8,5	10,8
Aros Bostadskapital 8 AB	0,8	0,8
Serena Properties AB	40,6	40,6
Suomi		
Alandsbanken Lunastustontti I Ky	18,1	19,3
CapMan RE II Ky	0,9	0,9
Herding Yard Properties Ky	59,1	59,1
ICECAPITAL Housing Fund IV Ky	22,2	32,4
ICECAPITAL Housing Fund V Ky	8,1	8,7
NV Property Fund I Ky	16,5	16,5
Pegasos Real Estate Ky	18,2	18,2
Vantaan Valo Ky	277,2	277,2
WVT Project Fund I Ky	18,4	19,3
WVT Property Fund I Ky	41,6	46,4
Yhdysvallat		
Colony Parallell Investors VIII L.P.	1,2	1,2
Muut	0,6	1,6
Kiinteistö pääomarahastot yhteensä	1 716,6	1 861,3
Korkorahastot		
Caymansaaret		
Apollo Total Return Fund (Offshore) Ltd. A-1	215,2	230,6
EJF Funding Offshore L.P.	425,2	487,2
H/2 Targeted Return Strategies II L.P.	133,6	139,0

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Irlanti		
Wellington Emerging Local Debt USD Class G Accumulating Unhe	116,2	120,0
Luxemburg		
BGF Emerging Markets Bond Fund I2 USD	87,3	94,2
Broad Street Tenor Partners, SLP	351,0	352,1
Direct Lending Fund II SLP	11,5	11,5
GS Growth & Emerging markets Debt Local I USD Fund	132,8	138,4
SSGA Emerging Markets Local Currency Gov Bond Index Fund	85,0	88,7
Symbiotics-Seb Micro Fd V A/C-NH	25,3	27,1
Norja		
Pareto Nordic Corporate Bond I NOK SICAV	69,8	70,6
Suomi		
Mandatum Life Nordic HY Total return Fund I Eur	50,0	52,2
Yhdysvallat		
iShares China CNY Bond USD Hedged	40,4	40,4
iShares Euro HY Corp Bond ETF	151,0	151,0
iShares iBoxx Corporate ETF	81,4	86,9
iShares iBoxx USD HY Corp ETF	106,7	106,7
iShares JP Morgan USD EM Bond ETF	274,0	274,0
OHA Finlandia Credit Fund L.P.	419,6	541,0
Vanguard Intermediate-Term Corporate Bond ETF	162,3	162,3
Korkorahastot yhteensä	2 938,3	3 173,8
Osakerahastot		
Caymansaaret		
L1 Capital Long Short (Offshore Feeder) Fund Class B	89,5	119,9
Irlanti		
iShares Russell 2000 ETF	14,0	16,3
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund	574,4	787,5
Vanguard Japan Stock Index Fund JPY	100,8	125,1
Iso-Britannia		
L&G Europe Equity Responsible Exclusions UCITS ETF	78,3	85,9
L&G US Equity Responsible Exclusions UCITS ETF	891,2	977,0
Japani		
Next Funds NIKKEI 225 ETF	798,6	919,7
NEXT FUNDS TOPIX BANKS ETF	59,9	59,9

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Next Funds TOPIX ETF	0,9	0,9
Luxemburg		
Handelsbanken Global Index Criteria Fund A1 EUR SE	201,4	269,2
Saksa		
DB X-trackers harvest CSI 300 China A-shares ETF	113,3	122,7
iShares EURO STOXX 50 UCITS ETF DE	599,6	640,7
iShares EURO STOXX Banks 30-15 ETF	291,2	291,2
iShares EURO STOXX UCITS ETF DE	2,2	2,2
iShares STOXX Europe 600 UCITS ETF DE	208,8	232,8
Suomi		
Mandatum European Small & Mid Cap Equity S3 Fund	9,0	11,7
Nordea 1 Emerging Stars Fund	198,1	202,2
Nordea 1 Global Climate and Environment Fund BI EUR	152,0	232,9
Nordea 1 Global Sustainable Enhanced Eq Fund BI EUR	100,0	112,2
Taaleri Rhein Value Equity A	16,2	35,6
Yhdysvallat		
Consumer Staples Select Sector SPDR Fund	0,7	0,7
First Trust Nasdaq Cybersecurity ETF	14,9	28,9
Invesco KBW Bank ETF	329,5	339,2
Invesco QQQ Trust Series 1 ETF	40,9	43,4
iShares Core MSCI Emerging Markets ETF	683,9	716,5
iShares Core S&P 500 ETF	6,3	7,3
iShares ESG MSCI EM ETF	199,5	207,0
iShares MSCI Canada ETF	9,4	10,2
iShares MSCI Emerging Markets ETF	412,3	419,4
iShares MSCI Hong Kong ETF	22,1	22,1
iShares MSCI India ETF	7,2	7,4
iShares MSCI Saudi Arabia ETF	2,6	2,6
iShares S&P 500 Value ETF	7,1	7,3
KraneShares CSI China Internet ETF	12,5	14,5
SPDR S&P Regional Banking ETF	97,7	97,7
Vanguard FTSE 250 UCITS ETF	5,3	5,3
Vanguard Institutional Index Fund Plus shares	362,6	885,7
Vanguard S&P 500 ETF	20,3	20,9
Muut	0,7	0,9
Osakerahastot yhteensä	6 734,8	8 082,9

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Pääomarahastot		
Australia		
CPEC 8 TRUST C	23,0	39,9
Caymansaaret		
1901 (Offshore) Partners I L.P.	8,3	8,3
Affinity Asia Pacific Fund V L.P.	7,1	7,1
Alinda Infrastructure Parallel Fund II L.P.	22,9	22,9
Apollo Infra Equity Fund	12,3	23,9
Auda Asia II L.P.	10,5	10,5
Auda Secondary II Feeder Fund L.P.	1,5	1,5
BCP Braavos Aggregator (Cayman) LP	20,8	20,8
BDCM Offshore Opportunity Fund IV Ltd	66,5	66,5
BDCM Offshore Opportunity Fund V, Ltd.	4,0	4,0
Bellwether Co-Invest L.P.	17,3	19,3
CDH Fund V L.P.	26,9	46,7
CDH Fund VI L.P.	6,9	6,9
Dragon Co-Invest L.P.	1,6	1,6
Elbrus Capital Fund I L.P.	3,3	3,3
Elbrus Capital Fund II L.P.	24,9	59,0
Gamut Investment Overseas Fund I L.P.	37,3	37,3
GPE IX TKE Co-Investment Limited Partnership	18,4	18,4
Hamilton Lane Co-Investment Feeder Fund IV L.P.	68,4	71,8
I Squared Nautilus Partners L.P.	16,2	19,6
I Squared Transportation Europe L.P.	22,9	33,5
JPW TopCo L.P.	11,8	13,9
KKR CK Co-Invest L.P.	17,9	17,9
KKR Sigma Co-Invest II L.P.	20,0	34,0
K-P Co-Investment L.P.	18,4	22,8
MBK Partners Fund II L.P.	3,2	3,2
MBK Partners Fund III L.P.	42,2	84,1
MBK Partners Fund IV L.P.	57,5	85,0
Navis Asia Fund VII L.P.	66,3	72,4
Onex Partners V L.P.	15,6	15,6
Onex Richmond Co-Investment L.P.	7,9	7,9
Primavera Capital Fund II L.P.	52,9	73,5
Primavera Capital III L.P.	33,7	41,0

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Strategic Value Special Situations Feeder Fund III L.P.	40,4	73,0
Strategic Value Special Situations Feeder Fund IV L.P.	73,6	81,6
TPG Asia VI L.P.	58,8	65,9
TPG Asia VII (B) L.P.	49,6	49,6
TPG Wireman Co-Invest L.P.	13,1	20,5
Vista Equity Partners Fund VI-A L.P.	80,7	108,6
Vista Equity Partners Fund VII-A, L.P.	40,7	40,7
Vista Equity Partners Perennial A, L.P.	27,3	27,3
VMPIC I L.P.	82,6	107,7
Guernsey		
CapMan Buyout IX Fund A L.P.	7,6	7,6
CapMan Buyout X Fund A L.P.	4,6	4,6
Cinven Cullinan L.P.	3,8	25,9
Kool Investment L.P.	11,7	38,6
Partners Group Client Access 32, L.P. Inc	24,4	24,4
Permira Europe IV L.P.2	5,1	6,8
Permira VI L.P. 1	82,5	115,1
The Fifth Cinven Fund (No. 1) L.P.	17,7	17,7
The Seventh Cinven Fund (No. 1) L.P.	9,8	9,8
The Sixth Cinven Fund (No. 1) L.P.	64,8	82,8
Iso-Britannia		
EQT Deck Co-Investment L.P.	2,7	2,8
EQT Infrastructure II No. 2 L.P.	9,6	9,6
EQT Kiwi Co-Investment L.P.	9,2	9,2
EQT V No 1 L.P.	1,4	1,4
EQT VI No 1 L.P.	15,4	15,4
EQT VII No 1 L.P.	51,9	64,1
Hg Capital Mercury 2 L.P.	14,5	21,4
Hg Dreamstart Co-Invest L.P.	14,3	15,4
Hg Saturn 2 B L.P.	3,1	3,5
Hg Saturn B L.P.	39,3	55,7
Hg Vivaldi 2 Co-Invest LP	11,0	19,8
IK VII L.P.	25,5	25,5
IK VIII Fund No.3 L.P.	55,9	60,5
Macquarie European Infrastructure Fund II L.P.	17,6	17,6
NB Crossroads XXII Asset Allocation Offshore LP	29,6	29,6

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
PAI Europe VI-1 L.P.	79,0	86,0
Permira Growth Opportunities 1 L.P.	14,9	15,1
Jersey C.I.		
Alpha Private Equity Fund 5 - JABBAH CI L.P.	1,7	1,7
CapVest Equity Partners III L.P.	13,3	29,3
Kanada		
ISQ Global Infrastructure Fund II (EU) L.P.	68,4	68,4
KKR Azur Co-invest L.P.	10,0	10,0
KKR Planets Co-Invest GBP L.P.	55,5	55,6
KKR Precise Co-Invest (EUR) LP	30,0	39,0
KKR Starlight Co-Invest L.P.	30,0	31,8
KKR Sunrise Co-Invest L.P.	25,0	25,0
Luxemburg		
Advent Global Technology A SCSP	3,5	3,5
Advent International GPE IX-A SCSP	18,5	21,4
Antin Infrastructure Partners IV-B SCSP	25,7	25,7
Apollo Infrastructure Opportunities Fund II (Lux) SCSP	7,5	7,5
Apollo Overseas Partners (Lux) IX SCSP	19,8	19,8
Atos Medical Co-Invest SCSP	15,0	28,9
Calypto International SARL	1,9	13,3
CapVest Strategic Opportunities 6 SCSP	11,4	11,5
EQT Infrastructure Fund III (No.1) SCSP	68,4	91,8
EQT Infrastructure III Co-Investment (A) SCSP	40,0	46,1
EQT Infrastructure IV (EUR) (No.1) SCSP	57,1	57,1
EQT Infrastructure IV Co-Investment (D) SCSP	58,0	58,0
EQT Infrastructure IV Co-Investment (F) SCSP	20,4	20,4
EQT MMUS Co-Investment Roadrunner SCSP	22,1	22,1
EQT Prime Co-Investment SCSP	1,8	1,8
EQT Ventures II (No.1) SCSP	2,3	2,3
EQT VIII (No.1) SCSP	90,0	108,1
EQT VIII Co-Investment (A) SCSP	19,1	23,4
EQT VIII Co-Investment (C) SCSP	8,2	8,2
EQT VIII Co-Investment (H) SCSP	20,5	20,5
Gauss Co-invest SCSP	8,7	8,7
Hygee International S.a.r.l.	14,9	14,9
IK IX Fund No.2 SCSP	0,7	0,7

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
IK Small Cap II Fund No2 SCSp	10,6	12,9
IVC New TopHolding SA	33,3	78,7
KKR Global Infrastructure Investors III EEA	46,0	46,0
KKR Next Generation Technology Growth Fund II SCSp	7,0	7,0
Mirage Co-Invest SCSp.	10,0	10,0
MTN Infrastructure Co-Invest 1 SCSP	16,6	27,2
Partners Group Direct Infrastructure 2020	2,6	2,6
Permira VII L.P. 2 SCSp	34,7	35,4
Refresco Co-Invest SCSp	20,0	33,0
SEB Private Equity Opportunity Fund IV	17,7	17,7
Stonepeak Global Renewables Fund (Lux) SCSp	9,1	9,1
Taaleri SolarWind II SCSp-RAIF	4,4	4,4
Ranska		
Asmodée Co-Invest S.L.P.	10,8	12,7
Ethypharm Co-Invest FPCI	13,4	21,9
PAI Europe VII-1	39,6	39,6
Singapore		
Bellini Synergy Pte LTD	13,1	22,1
Suomi		
AC Cleantech Growth Fund I Ky	12,1	12,1
Icebreaker Fund I Ky	1,4	2,3
Lifeline Ventures Fund IV Ky	1,8	1,8
MAK.IVC Fund I Ky	3,0	4,3
MB Equity Fund IV Ky	7,1	15,5
MB Equity Fund V Ky	24,9	26,5
Oltavan Tuulipuisto Holding Ky	1,3	1,6
Posion Tuulipuisto ky	0,6	0,6
Power Fund II Ky	3,2	3,2
Power Fund III Ky	6,5	6,5
Siikajoen Tuulipuisto Ky	0,9	0,9
Sponsor Fund IV Ky	18,2	28,8
Vaaka Partners Buyout Fund III Ky	13,2	13,8
Yhdysvallat		
AIOF II Njord Co-Invest, L.P.	13,0	13,0
AP IX Tiger Co-Invest (ML Parent), L.P.	16,1	16,1
AP Socrates Co-Invest L.P.	9,3	9,6
Apollo Investment Fund VII Euro Holdings L.P.	6,4	6,4

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Apollo Overseas Partners (Delaware) VIII L.P.	58,5	58,6
Behrman Capital IV L.P.	28,5	37,9
Blackstone Capital Partners IV L.P.	0,8	0,8
Blackstone Capital Partners V L.P.	2,8	2,8
Blackstone Capital Partners VI L.P.	64,0	71,6
Blackstone Capital Partners VII L.P.	90,1	101,5
Blackstone TN Partners L.P.	6,9	6,9
BlueRun Ventures L.P.	0,7	0,7
Clearlake Capital Partners VI (USTE) L.P.	12,7	12,7
Genstar Capital Partners IX BL (EU), L.P.	32,8	36,6
Genstar Capital Partners VII L.P.	43,0	76,9
Genstar Capital Partners VIII BL (EU) L.P.	81,5	115,7
Hamilton Lane Co-Investment Feeder Fund III L.P.	59,8	63,9
Hamilton Lane Co-Investment Fund L.P.	1,3	1,3
Hamilton Lane Co-Investment Fund II L.P.	13,3	13,3
Hamilton Lane Parallel Investors L.P.	123,2	176,9
IRi Parent L.P.	22,1	30,5
Kelso Hammer Co-Investment L.P.	12,7	26,9
Kelso Investment Associates IX L.P.	52,9	61,8
Kelso Investment Associates VIII L.P.	15,8	15,8
Kelso Investment Associates X, L.P.	32,3	32,3
Kelso X RSC Co-Investment, L.P.	16,5	17,4
KKR Banff Co-Invest L.P.	31,0	35,0
KKR Neon Co-Invest L.P.	36,2	36,2
MHR Institutional Partners IV L.P.	57,5	65,7
Moelis Capital Partners Opportunity Fund I-B L.P.	3,9	3,9
New Mountain Partners IV L.P.	57,5	73,5
New Mountain Partners V L.P.	66,5	73,2
NexPhase Capital Fund III L.P.	37,1	40,6
NexPhase Capital Partners IV L.P.	15,3	17,5
NM Z Topco L.L.C.	4,2	21,7
NP Clearway Holdings LP	13,1	13,1
Onex Partners II L.P.	1,4	1,4
Onex Partners III L.P.	21,4	21,4
Onex Partners IV L.P.	50,8	50,8
OSYS Holdings L.L.C.	6,5	9,3
Pelican Co-Invest Holdings L.P.	26,9	30,0

31.12.2020	Kirjanpitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
Platinum Equity Capital Partners II L.P.	3,9	3,9
Platinum Equity Capital Partners III L.P.	18,2	18,2
Platinum Equity Capital Partners IV L.P.	71,8	88,5
Platinum Equity Capital Partners V L.P.	12,2	12,2
Platinum Equity SCRS Co-Investors L.L.C.	8,5	15,3
Platinum Equity Small Cap Fund L.P.	9,5	9,5
RCM Co-Investment Blocker Corp.	7,6	12,9
Saw Mill Capital Partners L.P.	0,6	0,6
Surgent NPC Holdco, LP	12,0	14,8
TA XII-B L.P.	32,0	50,8
TA XIII-B L.P.	32,5	32,5
TCW Crescent Mezzanine Partners V L.P.	1,4	2,8
TPG Growth III (B) L.P.	30,1	38,2
TPG GROWTH IV L.P.	32,7	33,4
Warburg Pincus China L.P.	30,0	46,2
Warburg Pincus China-Southeast Asia II-E L.P.	6,5	6,5
Warburg Pincus Energy L.P.	41,2	41,2
Warburg Pincus Global Growth-E, L.P.	45,7	45,7
Warburg Pincus Private Equity X L.P.	1,2	12,3
Warburg Pincus Private Equity XI L.P.	33,2	56,1
Warburg Pincus Private Equity XII-E L.P.	77,7	102,2
Muut	2,0	52,3
Pääomarahastot yhteensä	4 771,3	5 927,6
Rahastot yhteensä	22 567,7	27 680,1
Emoyhtiö yhteensä	29 283,8	37 851,3
Konsernin osakeomistus poikkeaa emoyhtiöstä seuraavissa yhteisöissä:		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan takuupääoma	3,3	3,3
Ruohoparkki Oy	4,8	4,8
Vaasan Toripysäköinti Oy	2,3	2,3
Muut	4,2	4,2
Konserni yhteensä	29 298,4	37 866,0

17. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö

31.12.2020, milj. €	Aineettomat hyödykkeet Muut aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet Kalusto	Aineelliset hyödykkeet Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1,3	4,0	0,9	6,2
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-0,5	-0,4	0,0	-0,8
Lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	3,7	0,9	5,4
Kertyneet poistot 1.1.	-1,1	-1,5	0,0	-2,6
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0,5	0,4	0,0	0,8
Tilikauden poistot	-0,1	-0,4	0,0	-0,5
Kertyneet poistot 31.12.	-0,7	-1,5	0,0	-2,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	0,1	2,2	0,9	3,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	0,2	2,5	0,9	3,6

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

18. Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Pankkitakaus	185,2	22,2	185,2	22,2
Takausvakuus	177,4	137,8	177,4	137,8
Muu vakuus	48,2	25,1	48,2	25,1
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	410,8	185,1	410,8	185,1
Ei-vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 682,2	1 814,8	1 682,2	1 814,8

19. Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Kiinnelainasaamiset	176,1	217,5	176,1	217,5
Muut lainasaamiset	342,2	141,5	342,2	141,5
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	518,3	359,0	518,3	359,0

20. Lähipiirilainat

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019
Konserniin kuuluville yhtiöille myönnettyt lainat	463,8	443,2

Laina-aika on pääsääntöisesti enintään 15 vuotta.
Lainojen korko on sidottu pääsääntöisesti kiinteään korkoon tai perustekorkoon.

21. Johdannaiset

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Muut saamiset				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	151,3	115,0	151,3	115,0
Muut velat				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	166,7	110,2	166,7	110,2
Johdannaisten arvomuutokset	-112,8	-135,6	-112,8	-135,6
Siirtovelat				
Nettokorkovelat johdannaisista	-14,2	38,9	-14,2	38,9

22. Velat saman konsernin yrityksille, muut velat

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Muut velat	0,3	0,2	0,3	0,2

23. Vakuutustekninen vastuuvulka

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Vakuutusmaksuvastuu				
Vastaiset eläkkeet	19 196,2	17 889,2	19 196,2	17 889,2
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 393,1	790,3	1 393,1	790,3
Ositettu lisävakuutusvastuu	54,2	171,0	54,2	171,0
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	775,2	1 423,6	775,2	1 423,6
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	21 418,7	20 274,1	21 418,7	20 274,1
Korvausvastuu				
Alkaneet eläkkeet	19 307,0	18 334,0	19 307,0	18 334,0
Korvausvastuu yhteensä	19 307,0	18 334,0	19 307,0	18 334,0
Vakuutustekninen vastuuvulka yhteensä	40 725,7	38 608,0	40 725,7	38 608,0

Työnantajan maksuosuuteen kohdistui koronapandemian seurauksena myönnetty tilapäinen 2,6 prosentti yksikön alennus touko-joulukuussa 2020. Tilapäinen alennus rahoitettiin tasausvastuusta ja tällä on suora tasausmaksuvastuuta pienentävä vaikutus.

24. Vakavaraisuuspääoma

31.12., milj. €	2020	2019
Oma pääoma	129,8	136,5
Jaettavaksi esitetty takuupääoman korko	0,0	-0,6
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	9 995,3	10 721,5
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 393,1	790,3
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-1,3	-1,3
Aineettomat hyödykkeet	-0,1	-0,2
	11 516,8	11 646,3
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n vähimmäispääomavaatimus	2 244,8	2 211,2

25. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö

31.12., milj. €	2020	2019
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudet ¹⁾	3,8	37,1
Saadut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudet ²⁾	385,4	78,3
Arvopaperilainojen vakuudet	0,0	2 041,2

¹⁾ Johdannaisoppimusten selvittämisen edellyttämiä annettuja käteisvakuuksia 3,78 milj. euroa sisältyy taseen rahat ja pankkisaamiset -erään.

²⁾ Johdannaisoppimusten selvittämisen edellyttämiä saatuja käteisvakuuksia 385,44 milj. euroa sisältyy taseen muut velat -erään.

26. Oma pääoma

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020	Konserni 2020
Takuupääoma	11,9	11,9
Takuupääoman takaisinmaksu	-11,9	-11,9
Takuupääoma 31.12.	0,0	0,0
Pohjarahasto 1.1.	0,0	0,0
Siirto muista rahastoista	11,9	11,9
Pohjarahasto 31.12.	11,9	11,9
Muut rahastot 1.1.	116,4	116,4
Siirto pohjarahastoon	-11,9	-11,9
Siirto vuoden 2019 voitosta	5,3	5,3
Muut rahastot 31.12.	109,8	109,8
Edellisten tilikausien voitto/tappio	8,2	-33,3
Siirto varmuusrahastoon	-5,3	-5,3
Jaettu takuupääoman korkona	-0,7	-0,7
	2,1	-39,4
Tilikauden voitto/tappio	6,0	-71,2
Oma pääoma yhteensä	129,8	11,2

27. Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020
Vakuutusosajien osuus	129,8
Yhteensä	129,8

28. Voitonjakokelpoiset varat

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2020
Tilikauden voitto	6,0
Muu oma pääoma	
Muut rahastot	109,8
Edellisten tilikausien voitto	2,1
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	117,9

29. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö

31.12., milj. €	2020	2019
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut		
Johdannaissopimukset		
Suojaustarkoituksessa hankitut johdannaiset		
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	318,1	681,0
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-318,1	-473,9
sopimusten käypä arvo	2,1	2,8
Valuutanvaihtosopimukset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	12 141,0	13 535,1
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-11 843,1	-13 535,1
sopimusten käypä arvo	299,6	125,8
Muut kuin suojaustarkoituksessa hankitut johdannaiset		
Korkojohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	181,5	248,0
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-220,1	406,0
sopimusten käypä arvo	1,2	-0,7
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	2 900,0	
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-207,1	
sopimusten käypä arvo	47,0	
Asetetut		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	1 475,0	
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-387,8	
sopimusten käypä arvo	-2,1	
Luottoriskijohdannaiset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	500,0	
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	200,0	
sopimusten käypä arvo	24,1	
Koronvaihtosopimukset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	600,0	4 475,0
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	200,0	671,5
sopimusten käypä arvo	-6,2	-51,5

31.12., milj. €	2020	2019
Valuuttajohdannaiset		
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	2 806,1	591,9
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-1 557,6	77,1
sopimusten käypä arvo	-0,8	2,9
Asetetut		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	449,2	1 200,4
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	146,4	-134,7
sopimusten käypä arvo	-1,0	-3,1
Termiini- ja futuurisopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	719,5	1 044,8
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-43,6	-152,9
sopimusten käypä arvo	1,3	-3,2
Valuutanvaihtosopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	328,7	398,2
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-31,0	309,8
sopimusten käypä arvo	0,9	9,6
Osakejohdannaiset		
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	2 606,2	284,6
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-220,1	-21,6
sopimusten käypä arvo	-17,5	-5,4
Asetetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	2 540,3	281,2
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-957,6	-17,5
sopimusten käypä arvo	-21,4	-5,2
Muut johdannaiset		
Vaihtosopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvoina		684,9
kohde-etuuden riskikorjattu arvo		684,9
sopimusten käypä arvo		-10,8
Yhteensä		
 kohde-etuuden arvo itseisarvona	27 565,5	23 425,0
 kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-15 239,5	-12 186,5
 sopimusten käypä arvo	327,2	61,3

Noteerattujen johdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen pörssissä noteerattua hintaa. Muiden johdannaisten käyvät arvot perustuvat vastaavanlaisten noteerattujen sopimusten markkinahintoihin tai ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvoista. Pääosa johdannaissopimuksista erääntyy vuonna 2021. Vaihtosopimukset ovat kestoaltaan pitempiä ja erääntyvät 2021–2049.

Valuuttasuojaus

Valuuttasuojauksen tavoitteena on suojautua euron vahvistumisesta johtuvan valuuttamääräisten sijoitusten arvon heikkenemistä vastaan. Varma suojaa avoimen valuuttakurssiriskinsä kaikissa muissa omaisuusluokissa paitsi osakesijoituksissa. Suojauslaskentamallina käytetään käyvän arvon suojausta. Suojattava riski on valuuttariski. Varma suojaa valuuttamääräistä sijoituspositiota ja position määrä vaihtelee sijoituspäätösten ja markkinatilanteen mukaisesti. Suojaavat instrumentit ovat valuuttatermiinejä, valuutanvaihtosopimuksia ja valuuttaoptioita, joilla on myyty sellaista valuuttariskiä, joka löytyy Varman sijoitussalkusta. Valuuttariskiltä suojaavat rahoitusinstrumentit ovat kestoltaan pääosin alle vuoden mittaisia.

Suojattavan riskin ja suojausinstrumentin välillä voidaan katsoa olevan käänteinen yhteneväisyys suojattavan määrän suhteen ja valuutan suhteen. Suojauksen tehokkuutta arvioidaan päivä- ja valuuttatasolla suojauslaskelman avulla. Suojauslaskelmassa osoitetaan suojattavan ja suojaavan sijoituksen välinen negatiivinen korrelaatio. Suojauksen tehokkuuden (negatiivinen korrelaatio) tulee olla 80–125 prosenttia.

Kirjanpidollinen käsittely on KPL 5.2. mukainen. Suojaustarkoituksessa tehtyjä johdannaissopimuksia käsitellään taseen ulkopuolisina erinä silloin, kun johdannaissopimuksen käypä arvo on positiivinen tilinpäätöshetkellä. Suojaustarkoituksessa tehtyjä johdannaissopimuksia, joiden käypä arvo on negatiivinen, käsitellään taseen ulkopuolisina erinä silloin, kun niiden volyyymi kunakin hetkenä alittaa johdannaissopimuksissa määritellyn suojausasteen enimmäismäärän.

Varma tarkastelee johdannaissopimusten tehokkuutta jatkuvasti taaksepäin. Lisäksi Varma osana riskienhallintaa dynaamisesti uudelleen kalibroi valuuttasuojan tarvittaessa päivittäin.

Valuutat, jotka muodostivat merkittävän osan sijoitusten valuuttajakaumasta 31.12:

31.12., milj. €	USD 2020	JPY 2020	GBP 2020	USD 2019	SEK 2019	NOK 2019
Valuuttamääräiset sijoitukset	22 536,7	1 348,4	668,7	23 485,7	1 179,3	870,1
josta valuuttariskiltä suojaamatta jätettävät sijoitukset	10 711,8	1 348,4	461,7	10 803,3	707,6	659,4
josta valuuttariskiltä suojattavat sijoitukset	11 824,9	0,0	207,0	12 682,4	471,7	210,7
Suojaavat valuuttajohdannaiset	-11 416,3	0,0	-207,4	-13 049,7	-346,9	-227,0
Ei-suojaavat valuuttajohdannaiset	-1 593,9	0,0	107,0	55,5	-11,4	8,9
Avoin valuuttapositio	9 526,4	1 348,4	568,2	10 491,6	821,0	651,9
Suojauspolitiikan mukainen suojaussuhde	97 %	100 %	100 %	103 %	74 %	108 %

Johdannaissopimusten käyttämisessä sovelletut periaatteet ja johdannaisten riskienhallintastrategia on kuvattu riskienhallintaliitteessä.

30. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö

31.12., milj. €	2020	2019
Sijoitussitoumukset		
Pääomarahastot	3 489,5	2 930,9
Muut rahastot	1 515,7	1 308,4
Eläkevastuut		
Yhtiön vastuulla olevat eläkesitoumukset (kirjattu velaksi)	1,4	1,4
Leasing- ja vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	0,6	0,6
Myöhemminä vuosina erääntyvät	0,7	0,7
Muut vastuusitoumukset		
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman arvonlisäverovelvollisuusryhmään kuuluvat Eläkevakuutusyhtiö Veritas, Tieto Esy Oy ja edellä mainittujen yhtiöiden omistamat kiinteistöyhtiöt.		
Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitettävästä arvonlisäverosta.	-1,0	-1,6
Kiinteistösijoitusten arvonlisäverovähennysten tarkistusvastuu	63,0	29,0
Osakassopimusehtojen täyttämisen vakuudet	10,0	10,0
Arvopaperilainaus		
Joukkovelkakirjalainat		
Nimellisarvo	0,0	1 245,4
Jäljellä oleva hankintameno	0,0	1 232,1
Käypä arvo	0,0	1 321,8
Osakkeet		
Jäljellä oleva hankintameno	0,0	582,5
Käypä arvo	0,0	639,2

31. Tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Tase käyvin arvoin, emoyhtiö

31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
VASTAAVAA					
Sijoitukset	50 157	48 709	44 015	45 409	42 852
Saamiset	1 130	1 161	858	747	604
Kalusto	3	4	4	5	4
	51 289	49 873	44 878	46 161	43 460
VASTATTAVAA					
Oma pääoma	130	136	130	124	118
Arvostuserot	9 995	10 721	8 004	9 147	9 625
Tasoitismäärä	0	0	0	0	1 034
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 393	790	1 486	2 265	-578
Taseen ulkopuoliset velat	-1	-1	-1	-1	0
Vakavaraisuuspääoma yhteensä	11 517	11 646	9 619	11 534	10 199
Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	54	171	154	162	122
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	775	1 424	-255	769	324
Varsinainen vastuovelka	38 503	36 223	35 137	33 501	32 599
Yhteensä	39 278	37 647	34 882	34 270	32 923
Muut velat	440	409	224	195	215
	51 289	49 873	44 878	46 161	43 460

Tuloslaskelma käyvin arvoin, emoyhtiö

1.1.-31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
Vakuutusmaksutulo	4 931	5 286	5 118	4 867	4 675
Maksetut korvaukset	-5 702	-5 623	-5 404	-5 248	-5 005
Vastuuvelan muutos	-749	-2 610	-446	-1 324	-1 063
Sijoitustoiminnan nettotulos	1 395	5 268	-872	3 373	1 982
Kokonaisliikekulut	-110	-124	-125	-129	-138
Muu tulos	7	8	-4	-8	14
Verot	-3	-7	-8	-7	-8
Kokonaistulos ¹⁾	-231	2 197	-1 741	1 524	457

¹⁾ Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoitismäärän muutosta

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta osana sisäistä valvontaa

Sisäinen valvonta on prosessi, jonka avulla Varmassa pyritään varmistamaan

- asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen,
- voimavarojen taloudellinen, tehokas ja tuloksellinen käyttö,
- toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta,
- raportoinnin sekä muun johtamisinformaation luotettavuus,
- hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sillä tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan.

Varmaa johdetaan ammattitaitoisesti terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Kirjallisesti määritellyt toimintatavat sekä määrälliset ja laadulliset tavoitteet ohjaavat yhtiön keskeisiä toimintoja. Varman riskienhallinta järjestetään ottaen huomioon hallituksen päätökset sisäisen valvonnan sisällöstä ja organisoinnista, sisäisen valvonnan osa-alueiden ja periaatteiden toteuttamisesta sekä yhteisistä suuntaviivoista konsernin sisäiselle valvonnalle.

Hallituksella on työjärjestys, jossa on määritelty hallituksen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Osana yhtiön sisäistä valvontaa hallitus käsittelee mm. yhtiön strategiaa, liiketoiminnan kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä peruslinjauksia, riskejä, taloudellista raportointia, taloudellisia suunnitelmia (budjetiteja), sijoitustoimintaa, eläkevakuutus toimintaa, toimintasuunnitelmia sekä keskeisiä kehitysprojekteja.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut, valvonta ja raportointi

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa Varman hallintoa.

Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintajärjestelmän ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet, riski- ja vakavaraisuusarvion sekä varautumissuunnitelman ja arvioi, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä. Hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa muun muassa seuraamalla sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen työn etenemistä sekä käymällä läpi erilaisia valvontaraportteja. Toimitusjohtaja valvoo yhtiön riskejä hallituksen vahvistamien riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteita sekä sijoitus- ja varautumissuunnitelmien periaatteita noudattaen.

Johtoryhmä seuraa riskienhallintaa sekä ylläpitää ja kehittää riskienhallinnan sekä varautumissuunnitelun periaatteita.

Hallitukselle raportoidaan olennaisista toteutuneista riskeistä neljännesvuosittain sekä viipymättä, jos riskit ovat merkittävästi muuttuneet.

Yhtiön tilintarkastajat sekä sisäisen tarkastuksen johtaja osallistuvat tarkastusvaliokunnan kokouksiin tarvittaessa.

Linjajohtajat ja muut esihenkilöt vastaavat sisäisen valvonnan, riskienhallinnan, Compliance-toiminnan ja hyvän hallinnon järjestämisestä vastuualueellaan, yhtiötasoisien toimintaperiaatteiden (riski- ja vakavaraisuusarvio) mukaisesti. Hallituksen hyväksymiä suunnitelmia ja periaatteita täydentävät yksityiskohtaiset liiketoimintokohtaiset suunnitelmat ja ohjeet. Jokaisen toiminnon vastuulla on riskinoton rajojen ja käytettävien mittareiden määrittäminen sekä niiden seuranta. Jokainen toiminto vastaa toimintasuunnitelmien ja budjettien toteuttamisesta, toiminnan tehokkuudesta, ulkoistettujen toimintojen valvonnasta ja häiriötilanteisiin varautumisesta. Tietohallinto toimii asiantuntijana liiketoimintojen vastuulla olevien järjestelmien kehittämisessä, ylläpidossa, projektihallinnassa, infrastruktuurissa ja riskienhallinnassa. Tietoturvallisuuden hallinnoinnin tavoitteet, vastuut ja keinot on määritelty Varman hallituksen hyväksymässä tietoturvapoliitikassa. Tietohallinto ylläpitää omaa, tietotekniikan häiriötilanteisiin liittyvää toipumissuunnitelmaa.

Sijoituspäätöksiä valmisteleva ja toteuttava toiminto (sijoitustoiminto) sekä valvova ja raportoiva toiminto (taloushallinto ja aktuaaritoimi) on eriytetty toisistaan. Sijoitustoiminnan päätösvaltuudet ja sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitustoiminnasta riippumattoman riskienvalvonnan vas-

tuulla on hallituksen asettamien rajojen mukainen limiittityyppinen sijoitusriskien seuranta mukaan lukien rahoitus- ja riskiteoreettinen sijoitusriskien arviointi sekä tulosraportointi. Riippumaton riskienvalvonta osallistuu sijoitussuunnitelman muutoksien läpikäyntiin, uusien sijoitustuotteiden käyttöönottoprosessiin, tarkastaa pistokokein instrumenttien hinnoittelua, vastaa vakavaraisuusrajan laskennasta sekä raportoi johdannaisten vaikutuksesta vakavaraisuusasemaan.

Talousjohtaja vastaa riippumattomasta sijoituspositioiden ja -riskien seurannasta sekä operatiivisten, talous- ja sijoitus- sekä strategisten riskien valvonnasta. Taloushallinto raportoi hallitukselle kuukausittain sijoitusriskien hallintaan liittyvistä havainnoista. Merkittävistä havainnoista raportoidaan viipymättä johdolle.

Vakuutusyhtiölain mukaan yhtiön vastuullisen matemaatikon on tehtävä riskienhallintaa ja sijoitustoiminnan järjestämistä varten yhtiön hallitukselle selvitys vastuuvelan luonteen ja tuottovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista sekä yhtiön vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta ottaen huomioon yhtiön toiminnan laatu ja laajuus. Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaan yhtiön vakuutusmatemaatikon on annettava kirjallinen lausunto siitä, täyttääkö laadittu sijoitussuunnitelma vastuuvelan luonteen yhtiön sijoitustoiminnalle asettamat vaatimukset. Aktuaaritoiminnossa sijaitsevan sijoitusriskienhallinnan tehtävinä on mm. sijoitusten sisältämien riskien tunnistaminen, riskitason mittaaminen ja siitä raportointi. Aktuaaritoiminnon sijoitusriskienhallintapäällikkö raportoi kuukausittain sijoitustoimikunnalle.

Kuukausittaisessa aktuaaritoimen sijoitusriskienhallintapäällikön laatimassa raportissa seurataan sijoitusriskejä ja niiden mahdollisen realisoitumisen vaikutuksia Varman riskinkantokykyyn. Aktuaaritoimi tekee myös selvityksiä hallitukselle Varman riskitasosta suhteessa työeläkejärjestelmän riskitasoon.

Sijoituskannan hoidon ja sijoitusten operatiivisen riskienhallinnan järjestäminen on sijoitusjohdon vastuulla. Sijoitustoiminnon riskienhallintatoiminto seuraa ja raportoi päivittäin sijoitussalkun position kehitystä suhteessa sijoitussuunnitelmassa määriteltyihin riskirajoihin sekä perusallokaatioon. Päätösvaltuuksien ja allokaation noudattamista sekä sijoitustoi-meksiantoja seurataan sijoitustoiminnossa päivittäin.

Taloushallinnossa koordinoidaan liiketoimintojen operatiivisten ja strategisten sekä talous- ja sijoitusriskien tunnistamista ja hallintakeinoja. Taloushallinto laatii yhteenvedon liiketoiminnoissa laadittavista riskikartoituksista.

Compliance Officer raportoi Varman sisäpiiriohjeen noudattamisesta hallitukselle. Väärinkäytösriskien hallitsemiseksi korostetaan eettisten toimintaperiaatteiden jatkuvaa huomioon ottamista ja väärinkäytösriskeiltä suojautumiseksi on käytössä erilaisia kontrolleja. Vastuu väärinkäytösriskien hallinnasta on kussakin liiketoiminnossa. Varmalla on erillinen ohjeistus rahanpesun ja terrorismin estämistä varten.

Varma noudattaa soveltuvin osin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Tavoitteet ja riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnan tavoitteena on eläkkeensaajien ja vakuutuskenottajien oikeuksien turvaaminen.

Yhtiön toimintaan liittyviä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, rajoitetaan ja valvotaan pitkäjänteisellä tavalla. Riskienhallinnalla varmistetaan, etteivät riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana yhtiön asiakas- tai muuta palvelutoimintaa, toiminnan jatkuvuutta, yhtiön toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista tai yhtiön kohdistuvaa luottamusta. Yhtiössä ja sen yhteistyötahojen kanssa sovelletaan tehokkaita ja toimintavarmoja prosesseja.

Riskien hallitsemiseksi korostetaan muun muassa päätösten huolellista valmistelua, asiantuntijoiden käyttöä, riskien vakuuttamista, toimenkuvia ja hyväksymisrutiineja, toimintojen ja tehtävien hajauttamista, fyysisiä kontrolleja, tietoteknisiä suojaus- ja kontrolleja, henkilöstön kouluttamista, suunnitteluprosessia, erilaisten varajärjestelyjen olemassaoloa, tarpeellisen tiedon jakamista sekä luotamuksellisen tiedon rajoittamista vain sitä tarvitsevien käyttöön. Tehtävien, päätösvallan ja vastuun jaolla kukaan ei yksin saa hoitaa toimenpidettä läpi käsittelyketjun, jolloin vaaralliset työyhdistelmät on eriytetty. Tapahtumiin kohdistetaan riippumattomia valvonta- ja hyväksymismekanismia. Henkilökunta ei saa osallistua itseään ja lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon. Tietojärjestelmille on määritelty omistajat linjaorganisaatiosta ja tietojärjestelmien toimivuutta seurataan liiketoiminnossa ja tietohallinnon johtoryhmässä.

Ulkoistamisen ehdoista sovittaessa otetaan huomioon Varman vastuu ulkoistetuista toiminnoista kuten esimerkiksi säännösten noudattaminen, liiketoiminnan jatkuvuus sekä häiriöttömyys ja varautumissuunnittelu. Ulkoistetuista tehtävistä vastuussa olevan toiminnon tulee ottaa huomioon selkeät

sopimukset ja prosessit, ulkoistetun toiminnan valvonta, ja ulkoistukseen liittyvät riskit.

Varma noudattaa hyvän vakuutustavan mukaisia periaatteita. Vakuutuksenottajia käsitellään tasapuolisesti. Liiketoimet vakuutuksenottajien kanssa tehdään markkinaehdoin. Erityistä huomiota kiinnitetään liiketoimiin, jotka koskevat vakuutuksenottajan toiminnan rahoittamista, kiinteistö- ja muita kauppoja sekä vuokrasopimuksia.

Hallituksen laatima selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä [selvitys palkitsemisesta](#) julkaitaan Varman verkkosivuilla.

Liiketoimintariskit

Yhtiön ydinprosessit ovat yrittäjien ja työntekijöiden vakuuttaminen, työkyvyttömyysriskin hallinta, eläkkeen turvaaminen ja eläkkeelle siirtyminen. Olennaiset riskit liittyvät sijoitustoimintaan, tietohallintoon, eläkejärjestelmän verkottuneeseen toimintatapaan sekä ohjausjärjestelmän ja toimintamallien sopeuttamiseen toimintaympäristössä ja lainsäädännössä tapahtuviin muutoksiin.

Toiminnallisesti keskeistä on hoitaa eläkekorvaukset ja vakuutuksiin liittyvät tapahtumat ajallaan ja oikein. Taloudellisesti merkittävimpiä ovat sijoitustoimintaan liittyvät riskit.

Eläkejärjestelmään kohdistuu myös sen rakenteeseen, toimivuuteen ja kansantalouden kehittymiseen liittyviä riskejä. Näitä on käsitelty tarkemmin kohdassa Strategiset riskit.

Strategiset riskit

Varmalla on yksi toimipiste, yksinkertainen konsernirakenne, lakisääteiset tuotteet, liikevaihtoon nähden alhainen henkilöstömäärä sekä sijoitusvolyy-

miin nähden alhainen tapahtumamäärä. Varmassa riskejä analysoidaan sekä alhaalta ylös että ylhäältä alas -periaatteilla sen varmistamiseksi, että yhtiön riskit tulevat kattavasti huomioiduiksi eri näkökulmista.

Talous- ja sijoitusriskit

Varman merkittävin riski liittyy vakavaraisuuden hallintaan. Vakavaraisuuden merkittävimmät tekijät muodostuvat vakuutus- ja sijoitusriskeistä, joita käsitellään omina kokonaisuuksinaan Talous- ja sijoitusriskien alaisuudessa.

Vakuutusriskit

Työeläkejärjestelmä on Työntekijän eläkelain (TyEL) osalta osittain rahastoiva. Vuosittain maksettavista eläkkeistä on ennalta rahastoitua osaa keskimäärin noin viidennes ja loppuosa tasausosaa, joka kustannetaan vuosittain kerättävällä vakuutusmaksulla. Eläkkeen rahastoidut osat ovat yksittäisten eläkelaitosten vastuulla ja tasausosat eläkelaitosten yhteisellä vastuulla.

Eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii vastuuelkaan sisältyvä tasausvastuu. Työeläkejärjestelmän tasolla tasausvastuun arvioidaan vastaavan suuruudeltaan lähes 66 prosenttia seuraavan vuoden tasauseläkemenosta. Tasausjärjestelmä eliminoi ne vaikutukset, jotka aiheutuvat eri eläkelaitoksissa vakuutettujen työntekijöiden lukumäärän ja ikärakenteen erilaisesta kehityksestä. Näin eläkkeiden tasausosien kustantamisesta ei aiheudu riskejä yksittäiselle eläkelaitokselle.

Yrittäjän eläkelain (YEL:n) mukaiset peruseläkkeet rahoitetaan kokonaan jakojärjestelmän mukaisesti

vuosittain kerätyillä vakuutusmaksuilla ja valtion osuudella eikä niistä aiheudu riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle.

Työeläketurvan taso on etuusperusteinen eikä sen siten perustu suoraan rahastoitujen eläkevarojen tuottoon. Työeläke-etuudet on turvattu vakuuteuille ja eläkkeensaajille kaikkia työeläkelaitoksia koskevalla lakisääteisellä konkurssiyhteisvastaulla. Eläketurvan kustannuksista vastaavat työnantajat ja työntekijät yhteisesti. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa vuosittain työeläkeyhtiöille yhteiset vakuutusmaksun ja vastuuvelan laskentaa koskevat laskuperusteet. Laskuperusteisiin sisältyvät muun muassa vastuuvelan laskennassa käytettävät vakuutusmatemaattiset oletukset kuten kuolevuus ja työkyvyttömyyden alkaminen. TyEL:n mukaan laskuperusteet on mitoitettava turvaavasti, ja vastuuvelan perusteiden osoittautuessa kaikilla työeläkelaitoksilla riittämättömäksi voidaan vastuuvelan täydentämiseen käyttää tasausjärjestelmää.

Varman vakuutusliikkeen riskit liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuvelan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkkeisiin. Koska yhteisiä laskuperusteita voidaan muuttaa vuosittain ja tasausjärjestelmä toimii puskurina kaikkia työeläkelaitoksia koskevien vakuutusriskien suhteen, jää yksittäisen eläkelaitoksen riskiksi näiltä osin poikkeaminen eläkejärjestelmän keskiarvosta. Vakuutusriskit kannetaan vakavaraisuuspääomaan kuuluvalla osittamattomalla lisävakuutusvastaulla ja ne otetaan huomioon myös vakavaraisuusrajan laskennassa.

Vastuuvelka lasketaan henkilö- ja vakuutustasolla tilivuoden jälkeen.

Varman arviokaavoin laskettu vastuuvelan rakenne oli 31.12.2020 seuraava:

Vastuuvelka 31.12.2020	milj. €	%
TyEL-perusvakuutus		
Vakuutusmaksuvastuu:		
Vastaisten eläkkeiden vastuu	19 175,4	47,1 %
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 393,1	3,4 %
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	775,2	1,9 %
Ositettu lisävakuutusvastuu	54,2	0,1 %
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	21 398,0	52,5 %
Korvausvastuu		
Alkaneiden eläkkeiden vastuu	18 865,9	46,3 %
Korvausvastuu yhteensä	18 865,9	46,3 %
TyEL-perusvakuutus yhteensä		
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus yhteensä	441,0	1,1 %
YEL-perusvakuutus yhteensä	20,7	0,1 %
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus yhteensä	0,0	0,0 %
Vastuuvelka yhteensä	40 725,7	100,0 %

Varmassa vakuutettujen työntekijöiden ikärakenne tai työnantajien koko- tai toimialarakenne eivät poikke merkittävästi työeläkelaitosten keskimääräisestä. Varmalla ei siten ole juurikaan poikkeavaan vakuutuskantaan liittyvää riskiä.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnassa käytetään vakuutusteknisiä analyysijä. Vakuutusriskejä analysoidaan muun muassa riskiperusteanalyysillä (kuolevuus, työkyvyttömyysintensiiviteetti), tilinpäätös- ja liiketulosanalyysillä (vakuutustekniikka, vastuunjako) sekä muun muassa maksutappioiden ja työkyvyttömyyseläkemenon tilastoinnilla.

Vastuuvelkaan ja sen katteeseen sisältyviin riskeihin eli vakuutus- ja sijoitusriskeihin varaudutaan vakavaraisuuspääomalla. Vakavaraisuuspääoman

määrää seurataan suhteessa vastuuvelkaan ja sijoitusjakauman perusteella laskettuun vakavaraisuusrajaan. Vakavaraisuusrajan laskennassa huomioidaan myös vakuutusriski. Vakavaraisuuspääomalla varaudutaan siis erityisesti vuosiin, joina vastuuvelan katteena oleville varoille saatava tuotto alittaa vastuuvälille hyvitetävän koron.

Osa vastuuvälille hyvitetävästä korosta määräytyy eläkelaitosten toteutuneiden osaketuottojen perusteella jälkikäteen. Tähän osuuteen, joka on 20 prosenttia, liittyvää riskiä kannetaan työeläkejärjestelmätasolla osaketuottosidonnaisella lisävakuutusvastaulla, jonka koko voi vaihdella välillä -20+1 prosenttia vastuuvälästä. Yksittäinen eläkelaitos kantaa riskin vakavaraisuuspääomallaan siltä

osin kuin sen osaketuotot eroavat keskimääräisestä. Tätä keskimääräistä osaketuottoa laskettaessa rajoitetaan suurimpien eläkelaitosten paino-osuutta.

Sijoitusriskit

Sijoitusriskien määritelmästä

Varman sijoitusriskejä kuvataan seuraavasti.

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Markkinariskeistä suurin on osakkeiden markkinariski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuuttariski ja kiinteistöjen arvonmuutosriski. Korkoriski voi toteutua hintariskinä tai pääoman takaisinmaksun ennenaikaisena uudelleensijoitusriskinä.

Inflaatoriskillä tarkoitetaan omaisuuden reaaliarvon tai -tuoton alenemista.

Luottoriskillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksestaan.

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruusena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole joko lainkaan tai vain huomattavalla tappiolla rahaksi muutettavissa.

Keskittymäriskillä tarkoitetaan markkina-, luotto- ja likviditeettiriskin lisääntymistä salkun riittämättömän hajautuksen vaikutuksesta.

Malliriskillä tarkoitetaan riskimittauksiin liittyviä riskejä. Mittauksessa joudutaan tekemään laskenta-menetelmistä sekä laskenta-aineistosta oletuksia ja yksinkertaistuksia, jotka voivat poiketa todellisuudesta. Myös sijoitusten arvonmäärittämiseen voi liittyä riskejä ja osittain sijoitusten arvot ovat saatavissa viipeellä.

Sijoitusten riskienhallinnan yleiset periaatteet

Sijoitusten riskienhallintaan kuuluu hyväksyttävän riskitason määrittely eri sijoituslajeille hallituksen vahvistamissa puitteissa sekä riskien jatkuva mitaaminen valituilla menetelmillä hyväksyttävään tasoon vertailu ja raportointi. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoitusportfolion sopeuttaminen oikean riski- ja tuottosuhteen ylläpitämiseksi. Vastuuvelan luonne ja sen tuottovaatimus otetaan huomioon sijoitusten aikajänteen ja rahaksi muutettavuuden suunnittelussa.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritellään mm.

- sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuuksitavoitteet,
- sijoitustoiminnan suuntaamisen yleiset periaatteet,
- sijoitusten tuotto-, hajautus- ja likviditeettitavoitteet,
- johdannaissovimusten käyttämistä koskevat perusteet sekä
- valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet.

Hallitus arvioi vähintään kerran vuodessa yhtiön toimintaympäristön tilan ja kehitysnäkymät, sekä

yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen. Lisäksi hallitus arvioi vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitusten tuoton ja likvidisyyden sekä valuuttaliikkeen suhteen. Myös yhtiön riskinkantokyky lyhyellä ja pitkällä aikavälillä mukaan lukien arvioidaan hallituksessa vähintään kerran vuodessa.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritelty sijoitussalkun perusallokaatio määrittää perustason sijoitussalkun kokonaisriskille. Sijoitussalkku voi poiketa perusallokaatiosta sijoitussuunnitelmassa erikseen määriteltyjen allokaatorajojen puitteissa.

Sijoitusten tuotto-odotus pyritään maksimoimaan valitulla kokonaisriskitasolla, jolloin sijoitukset ovat mahdollisimman tuottavia siinä määrin kuin yhtiön riskinkantokyky sallii. Sijoitussalkun toteutuneita markkinariskejä sekä sijoitustoiminnan tuottoja seurataan ja raportoidaan säännöllisesti sijoitustoiminnon sisällä.

Lisäksi otetaan huomioon sijoitusten suuntaamisen yhteiskuntavastuulliset periaatteet, omistajaohjauksen sekä vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joissa otamme huomioon ympäristöön, yhteiskuntaan ja sosiaalisiin asioihin sekä hallintotapaan liittyvät olennaiset tekijät sijoituspäätöksissä.

Varman sijoituskannan riskirakenteesta

Varman sijoituskannan rakenne omaisuusluokittain sekä eri omaisuusluokkien tuotot vuodelta 2020 on esitetty liitetiedoissa.

Noteeratut osakesijoitukset jakautuivat alueellisesti seuraavasti:

	Riski- jakauma 31.12.2020 milj. €	%	Riski- jakauma 31.12.2019 milj. €	%
Amerikkalaiset osakkeet	4 014	23,9	5 193	30,1
Eurooppalaiset osakkeet	2 781	16,5	2 742	15,9
Muiden alueiden osakkeet	4 205	25,0	3 638	21,1
Suomalaiset osakkeet	5 808	34,6	5 650	32,8
Noteeratut osakkeet	16 807	100,0	17 223	100,0

Suorat kiinteistösijoitukset jakautuivat käyttötarkoituksittain seuraavasti:

	Riski- jakauma 31.12.2020 milj. €	%	Riski- jakauma 31.12.2019 milj. €	%
Asunto	908	31,6	861	30,9
Liiketila	335	11,7	366	13,1
Muu toimitila	665	23,1	492	17,6
Teollisuus ja varasto	43	1,5	136	4,9
Toimisto	925	32,2	936	33,5
Suorat kiinteistösijoitukset	2 875	100,0	2 792	100,0

Toimitilakannan vajaakäyttöaste oli 6,5 (4,8) prosenttia.

Joukkovelkakirjalainat jakautuivat luottoluokittain seuraavasti:

	Perusjakauma (pl. johdannaiset) 31.12.2020 milj. €	%	Perusjakauma (pl. johdannaiset) 31.12.2019 milj. €	%
AAA	181	2,2	220	2,3
AA	1 391	17,3	1 836	19,1
A	1 081	13,4	1 501	15,6
BBB+ – BBB-	2 191	27,2	2 373	24,7
BB+ tai huonompi	2 254	28,0	2 588	26,9
Ei luokiteltu	967	12,0	1 096	11,4
	8 064	100,0	9 615	100,0

Lainakanta vakuuksittain käy ilmi liitetietojen kohdasta Lainasaamiset.

Varmalla on valuuttamääräisiä sijoituksia 25 966 (26 856) miljoonaa euroa, joka on 52 (55) prosenttia sijoituksista. Sijoitukseen liittyvä valuuttariski on osin suojattu valuuttajohdannaisilla. Avoin valuuttapositio 31.12.2020 oli 12 343 (12 919) miljoonaa euroa.

Varman suurin yksittäinen yritysriskipositio on Sampo Oyj:ssä, tilinpäätöshetken markkina-arvoltaan 800 (904) miljoonaa euroa.

Alla oleva taulukko kuvaa, miten tilinpäätöksen tuotto ja vakavaraisuusluvut muuttuisivat osakekurssien ja kiinteistöjen arvojen laskiessa ja korkotason noustessa:

	Arvo 31.12.2020	Vaikutus Osakekurssit -30 %	Vaikutus Korkotaso +1 %-yksikkö	Vaikutus Kiinteistöjen arvo -10 %
Vakavaraisuuspääoma, milj. €	11 517	6 516	11 231	11 034
% vastuuvastausta	129,3	117,6	128,5	128,0
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7-kert.	1,3-kert.	1,7-kert.	1,6-kert.
Sijoitusten tuotto, %, 1.1.-31.12.2020	2,8	-12,4	2,2	1,8

Vakavaraisuusrajan laskentaan liittyen hallitus päättää välillisten sijoituksen riskien huomioon ottamista koskevat perusteet, muiden olennaisten sijoitusriskien eli riskiluokan 18 käyttämistä koskevat perusteet sekä korko- ja luottomarginaaliriskille altistuneiden sijoitusten duraation laskemista koskevat perusteet.

Sijoitusriskien mittaamisesta ja rajoittamisesta

Sijoitusten, pääasiassa osakkeiden, markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR (Value-At-Risk) -luku oli vuoden 2020 lopussa 3 123 (1 371) miljoonaa euroa. Kyseinen luku tarkoittaa yhtiön sijoituskanan suurinta mahdollista markkina-arvon alenemista kuukauden aikana 97,5 prosentin luottamustasolla. Ns. CVaR (Conditional Value at Risk) -luvulla tarkoitetaan vastaavasti VaR-luvun ylittävien tappioiden odotusarvoa ja sen suuruus oli 3 725 (1 635) miljoonaa euroa.

Sijoitusten yleisestä turvaavuudesta huolehditaan rajoittamalla sijoitussalkun tuoton vaihtelusta aiheutuvaa kokonaisriskiä riskinkantokyvyn puitteisiin. Sijoitusten kokonaisriskiä suhteessa riskinkantokyvyn dynaamisesti rajataan sijoitussuunnitelmassa määritellyn sisäisen riskimittarin avulla, jolla määritetään riskienhallinnallinen maksimipaino noteeratuille osakkeille. Maksimiriskitason määrittämisellä pyritään varmistamaan yhtiön häiriötön toiminta myös pääomamarkkinashokkien jälkeen. Lisäksi sijoitukset hajautetaan hajautustavoitteiden mukaisesti.

Enimmäisriskitaso mitoitetaan siten, että noteerattuihin osakesijoituksiin sekä osaan hedgerahastosijoituksista kohdistuvan 25 prosentin arvonlaskun jälkeen vakavaraisuuspääoma on vähintään VaRin verran vähimmäispääomavaatimusta (=1/3 vakavaraisuusrajasta) korkeammalla ja kuitenkin aina vähintään vakavaraisuusrajalalla.

Sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitussalkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuottokorrelaatiot huomioivaan allokointiin.

Sijoitusriskejä pienennetään ja eliminoidaan muun muassa

- hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain,
- sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla,
- riskikeskittymiä välttämällä,
- rajoittamalla noteeraamattomien arvopaperien määrää,
- turvaavalla vakuuspolitiikalla,
- varovaisella arvostuskäytännöllä,
- varoja ja vastuita yhteen sovittamalla,
- johdannaisten käytöllä,
- riittävällä ja oikea-aikaisesti toimivalla valvonta- ja seurantajärjestelmällä sekä
- vastapuoliriskejä minimoimalla.

Sijoitussuunnitelmassa määritellyt riskirajoja ja päätösvaltuuksia seurataan säännöllisesti. Lisäksi seurataan sijoitusmarkkinoita koskevien analyysien ohella muun muassa sijoitusten duraatiota, luotto- luokitusta ja likvidiyyttä. Kiinteistöjen osalta kiinnitetään huomiota muun muassa teknisiin ja sijainnillisiin riskeihin.

Uudet sijoitusinstrumentit, jotka tuotto- ja riskiprofiililtaan poikkeavat olennaisesti yhtiön nykyiseen salkkuun kuuluvista instrumenteista, käsitellään sijoitustoimikunnassa ja ne esitellään myös hallitukselle ennen käyttöönottoa.

Johdannaissopimusten käyttämistä koskevat periaatteet

Seuraavassa on kuvattu Varman johdannaissopimusten käyttämisessä sovellettavia periaatteita ja johdannaisten riskienhallintastrategia. Hallitus päättää johdannaissopimusten käyttämistä kos-

kevat perusteet. Sijoitussalkussa johdannaissopimukset rinnastetaan niiden alla oleviin instrumentteihin ja kohdennetaan kyseiselle omaisuuslajille. Omaisuuslajikohtaisia limiittejä tarkastellaan kokonaispositiolla, käteisinstrumentit ja johdannaissopimusten arvonmuutosriski yhteismittalistetaan muuntamalla johdannaissopimukset pääsääntöisesti deltakorjatuiksi riskipositioiksi.

Johdannaisten keskeisimmät käyttötarkoitukset ovat:

- valuuttasuojaus
- sijoitussalkun kokonaisriskien hallinta
- osakeriskin lisääminen tai vähentäminen indeksijohdannaisilla
- korkosalkun korkoriskin (duraation) vähentäminen tai lisääminen korkofutuureille tai koronvaihtosopimuksilla
- korkosalkun luottoriskin hallinta käyttämällä luottoriskijohdannaisia
- hyödyke- ja faktorisijoitukset toteutetaan pääsääntöisesti johdannaissopimusteilla.

Johdannaissopimukset jaetaan riskienhallinnallisesti riskiä pienentäviin ja muihin kuin riskiä pienentäviin johdannaisiin. Sijoitusorganisaation johdannaisten käyttövaltuudet on määritetty sijoitussuunnitelmassa. Ne on määritetty euromääräisesti sopimustyypeittäin ja kohde-etuussittain erikseen riskiä pienentäville ja muille johdannaisille.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan

- joko yhtiön sisäisten prosessien tai yllättävien ulkoisten tapahtumien aiheuttaman virheellisen toiminnan tuottamaa tappionvaaraa,
- toiminnan jatkuvuuden vaarantumista tai
- yhtiöön kohdistuvan luottamuksen vähenemistä.

Operatiiviset riskit liittyvät yleensä prosesseihin ja menettelytapoihin, tietojärjestelmiin, väärinkäytösten mahdollisuuteen, omaisuuden vahingoittumiseen sekä henkilöstön osaamiseen.

Yhtiössä pyritään toimimaan siten, että valvontajärjestelmissä ei olisi puutteita, jotka tekisivät mahdolliseksi tahattomat tai tahalliset virheet tai väärinkäytökset liittyen muun muassa vakuutus- tai korvauskäsittelyyn, sijoitustoimintaan, raportointiin, maksutapahtumiin, rekisteritietoihin, tietojenkäsittelyyn, työnjakoihin, yhteistyötahojen toimintaan tai dokumentaatioon.

Operatiiviset riskit kartoitetaan säännöllisesti. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohteisesti ja riskit kytketään strategiaan tavoitteisiin ja prosesseihin. Tunnistetuista riskeistä muodostetaan riskikartta, jossa riskit jaetaan luokkiin harkinnan perusteella sen mukaisesti, kuinka vakavasti ne toteutuessaan uhkaavat Varman menestystekijöiden ja hallituksen vahvistamien tavoitteiden saavuttamista. Riskien vaikutusten kokonaisvaltainen harkinta ja toimenpiteistä päättäminen tapahtuu Varman normaalin suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmän mukaisesti. Toiminnoille, joihin kohdistuu merkittäviä riskejä, laaditaan linjajohdon harkinnan mukaisesti jatkuvuussuunnitelma.

Strategiset riskit

Työeläkejärjestelmä perustuu Suomessa tehdyn työn vakuuttamiseen. Lakisääteisten työeläkkeiden rahoitus riippuu talouden kasvusta, korkeasta työllisyysasteesta, väestön ikärakenteen kehityksestä sekä sijoituksille saatavista tuotoista. Pääosa maksussa olevista eläkkeistä rahoitetaan suoraan työnantajien ja palkansaajien maksamilla maksuilla. Onnistuminen sijoitustoiminnassa vähentää tarvetta nostaa eläkemaksuja.

Epävarmuus taloudellisessa toimintaympäristössä on tällä hetkellä syvää. Pandemian hillitsemiseksi tehdyillä toimilla on poikkeuksellisen mittavia ja laajakantoisia vaikutuksia talouteen. Koronakriisi on talouden ulkopuolelta tuleva shokki, joka näyttää pitkittyvän, eikä sen kestosta ja syvyydestä ei ole varmuutta. Merkittävin riski talouden tulevan elpymisen näkökulmasta olisi rahoituksen välityksen kriisiytyminen taloudessa.

Työllisyysasteen nousu vaikeutuu, kun talouskasvun ennakoitaan hidastuvan. Lisäksi työmarkkinoilla on kohtaanto-ongelmia. Talouden vahva kausi paransi julkisen talouden rahoitusasemaa, mutta ei riittänyt paikkaamaan riittävästi kestävyysvajetta. Pandemia on johtanut lisävelanottoon. Julkisen talouden ongelmat korostuvat, kun väestön ikääntyminen kasvattaa eläke- ja hoivamenoja.

Maailmantalous ajautui vuoden 2020 alkupuolella syvimpään lamaan sitten 1930-luvun eri maiden ottaessa käyttöön ennennäkemättömän tiukkoja rajoitustoimia koronapandemian taltuttamiseksi. Pandemia on iskenyt poikkeuksellisen kovaa palvelusektoreihin, jotka ovat tyypillisesti ylläpitäneet taloudellista aktiviteettia taantumissa. Keskuspankit ja valtiot ovat reagoineet kriisiin massiivisilla elvy-

tystoimilla, jotka ovat tukeneet talouskasvua, vaikka tartunnat ovat lähteneet uudelleen voimakkaaseen kasvuun Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Verotulojen romahdus ja ennennäkemättömän voimakas finanssipoliittinen elvytys ovat johtaneet julkisen velan nopeaan kasvuun, jonka hoitokustannuksia keskuspankkien osto-ohjelmat ovat kuitenkin hillinneet.

Velkaantuminen on lisääntynyt nopeasti erityisesti julkisella sektorilla, minkä vuoksi keskuspankkien elvyttävä rahapolitiikka on välttämätöntä vielä pitkään. Luottamus rahapolitiikan tukeen sekä eri maiden kykyyn toipua koronakriisin aiheuttamasta taantumasta on näin ollen ensiarvoisen tärkeää. Pandemiasta johtuva tuotantotekijöiden vajaakäyttö ja riski työttömyyden pitkittymisestä puolestaan lisäävät riskiä siitä, että tuottavuuskasvu jää tulevina vuosina vaatimattomaksi.

Varman vahva osaaminen sijoitusvarallisuuden huolellisessa hajauttamisessa ja sijoitusriskienhallinnassa ovat kilpailuetuja haastavassa kilpailuympäristössä.

Varman varautuminen häiriötiloihin ja poikkeusoloihin

Työeläkeyhtiöillä on lakisääteinen velvollisuus varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa. Kansallisen turvallisuusstrategian mukaan muun muassa eläke- ja arvo-osuusjärjestelmät on määritelty turvattavien toimintojen joukkoon.

Eläkkeiden maksamiseen ja rahoittamiseen liittyviä keskeisiä uhkamalleja ja niihin sisältyviä erityistilanteita ovat muun muassa verkottuneen toimintatavan edellyttämän infrastruktuurin, väestön

terveyden ja toimeentuloturvan tai taloudellisen toimintakyvyn vakava häiriintyminen. Eläketurvan hajautetusta hoitamisesta johtuen työeläkejärjestelmässä on paljon yhteistyötä, mihin liittyy keskinäisen riippuvuuden ja haavoittuvuuden lisääntymistä. Tietotekniikka- ja pankkipalvelujen kansainvälistyminen asettaa haasteita varautumistoiminnalle.

Varautumistoiminnalla turvataan kriittiset toiminnot poikkeusoloissa ja normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa. Varautumistoimia hyödynnettiin myös pandemia-ajan toiminnan järjestämisessä. Varman tavoitteena on myös poikkeusoloissa tai niiden uhatessa täyttää lakeihin ja sopimuksiin perustuvat velvoitteensa mahdollisimman kattavasti ja pitkään. Ensisijaisesti turvataan kansalaisten toimeentuloturvaan liittyvät palvelut yhteistyössä muiden toimijoiden, pankkien, viranomaisten ja huoltovarmuusorganisaation kanssa.

Varmalla on tietotekniikan häiriötilanteisiin liittyvä toipumissuunnitelma ja hallituksen hyväksymä varautumissuunnitelma, jota täydentävät toimintojen laatimat yksityiskohtaiset suunnitelmat. Varautumista koordinoi valmiusryhmä, johon kuuluvat keskeisten toimintojen esihenkilöt.

Valmiusryhmä vastaa varautumissuunnitelman valmistelusta ja sen jäsenet häiriötilanteisiin ja varautumissuunnitelmaan liittyvien muiden suunnitelmien (mm. toipumissuunnitelma, turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, suojaväistösuunnitelma) ja ohjeiden laatimisesta ja ylläpidosta, häiriötilanteiden hoidosta, varautumistoimenpiteistä, varajärjestelmien rakentamisesta, ylläpidosta ja niiden testaamisesta sekä toimialan harjoitusten kokemusten huomioon ottamisesta yhtiön toiminnassa. Valmiusryhmän jäsenet huolehtivat oman

vastuualueensa osalta poikkeusolojen toiminnan suunnittelusta, varajärjestelmien rakentamisesta ja niiden testaamisesta, ajantasaisten tietojen käyttöön saamisesta ja tietojen säilymisen varmistamisesta.

Poikkeusoloissa merkittäviä riskejä ovat muun muassa

- eläkkeiden maksaminen vaarantuu;
- eläkkeiden rahoitus ja likviditeetin hallinta vaikeutuu;
- poikkeusolojen prosessien käyttöönotto ei tapahdu riittävän nopeasti;
- pankkien järjestelmät, sijoitusten kaupankäyntijärjestelmät tai muu yhteiskunnan infrastruktuuri eivät toimi;
- työeläkealan järjestelmät, tietoliikenneyhteydet tai koordinaatio alan sisällä eivät toimi
- omalla vastuulla olevien sovellusten tai verkon toimimattomuus, palvelutuotannon pysähtyminen;
- vastapuoliriskit ja sopimusten pätemättömyys poikkeusoloissa; sekä
- kriisin alkuketken tietojen käyttöön saamiseen liittyvät riskit.

Varma osallistuu toimintaharjoituksiin yhdessä muiden eläkelaitosten, vakuutusyhtiöiden, pankkien ja finanssialan toimijoiden kanssa.

Compliance

Compliance-toiminta on osa Varman sisäistä valvontaa. Sillä tarkoitetaan toimintaa, jossa sisäisesti varmistetaan Varmaa koskevien lakien, säännösten ja määräysten sekä sisäisten ohjeiden ja hallintoelinten päätösten noudattamista. Compliance-toiminnassa pyritään tunnistamaan tilanteita, joissa Varma saattaa altistua erilaisille juridisille riskeille, ja varmistamaan riittävät kontrollit näiden riskien pienentämiseksi. Lisäksi arvioidaan säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Compliance-toiminnasta vastaa Compliance Officer, joka raportoi toiminnasta hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ammattistandardeissa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista tuottamalla riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan tilaa koskevia arvioita ja kehitysehdotuksia. Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimivalta on määritelty hallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa. Tarkastuskohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, joka johtoryhmän ja tarkastusvaliokunnan käsittelyn jälkeen hyväksytään hallituksessa. Tarkastushavainnot raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäinen tarkastus on hallinnollisesti organisoitu toimitusjohtajan alaisuuteen.

Viranomaisvalvonta

Lakien ja asetusten ohella Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet sääntelevät Varman toimintaa. Finanssivalvonnalle toimitetaan säännöllisesti sekä pyydettyä viranomaisen haluamia tietoja ja selvityksiä. Valvontaviranomainen suorittaa tehtäväänsä mukaisia tarkastuksia muun muassa hallintoon, vakavaraisuuteen, sijoitustoimintaan ja operatiivisiin riskeihin liittyen.

TUNNUSLUVUT JA ANALYYSIT

32. Tiivistelmä

31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
Vakuutusmaksutulo, milj. €	4 930,9	5 285,6	5 118,0	4 867,4	4 675,1
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, milj. € ¹⁾	5 702,3	5 623,0	5 404,1	5 247,8	5 004,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	1 371,6	5 240,6	-902,2	3 342,7	1 952,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	2,8	12,0	-2,0	7,8	4,7
Liikevaihto, milj. €	7 009,0	7 828,1	5 383,2	8 707,7	6 793,2
Kokonaisliikekulut, milj. €	109,6	124,0	124,8	129,3	137,9
Kokonaisliikekulut, % liikevaihdosta	1,6	1,6	2,3	1,5	2,0
Hoitokustannusosalla katetut liikekulut (% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Kokonaistulos, milj. €	-230,6	2 197,5	-1 741,0	1 523,8	456,9
Vastuuelka, milj. €	40 725,7	38 608,0	36 521,4	36 696,2	33 501,3
Vakavaraisuuspääoma, milj. € ²⁾	11 516,8	11 646,3	9 618,6	11 534,4	10 199,5
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7	1,8	1,6	1,7	1,9
Eläkevarat, milj. € ³⁾	50 828,6	49 444,7	44 636,0	45 947,7	43 127,2
% vastuuelasta ³⁾	129,3	130,8	127,5	133,5	130,9
Siirto asiakashyvityksiin (%) TyEL-palkkasummasta ⁴⁾	0,26	0,81	0,75	0,83	0,64
TyEL-palkkasumma, milj. €	21 142,4	21 083,9	20 384,8	19 366,7	18 834,8
YEL-työtulosumma, milj. €	806,7	811,5	797,0	802,0	830,6
TyEL-vakuutuksia ⁵⁾	28 250	27 590	26 030	25 575	26 120
TyEL-vakuutettuja	505 170	504 131	523 270	501 320	493 890
YEL-vakuutuksia	37 800	37 800	36 700	35 900	36 000
Eläkkeensaajia	347 100	343 700	343 400	342 600	340 100

¹⁾ Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyttömyysriskin hallinnasta aiheutuneita kuluja

²⁾ Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

³⁾ STM:n asetuksen (614/2008) 11 §:n 10. kohdan mukainen vastuuelka + vakavaraisuuspääoma. 2016 asti vastuuelka + arvostuserot

⁴⁾ Ilmoitetaan kahden desimaalin tarkkuudella

⁵⁾ Vakuutussopimuksen tehneiden työnantajien vakuutukset

33. Tulosanalyysi

31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos ¹⁾	22,2	-1,9	22,9	33,8	-37,8
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-308,9	2 138,7	-1 815,7	1 453,2	441,5
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin ²⁾	1 371,6	5 240,6	-902,3	3 342,7	1 952,7
- Vastuuelan tuottovaatimus	-1 680,5	-3 101,9	-913,4	-1 889,5	-1 511,2
Hoitokustannustulos ³⁾	49,3	52,9	55,9	44,7	39,0
Muu tulos	6,8	7,9	-4,1	-7,9	14,3
Kokonaistulos	-230,6	2 197,5	-1 741,0	1 523,8	456,9
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	-284,8	2 026,5	-1 894,0	1 362,8	335,3
Vakavaraisuuspääomaan luettavan tasoitumäärän muutokseen ⁴⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	-38,5
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	435,5	-697,4	-757,1	1 834,8	504,4
Arvostuserojen muutokseen	-726,2	2 717,2	-1 143,7	-477,9	-136,9
Tilikauden voittoon	6,0	6,7	6,8	5,9	6,2
Muuhun tasoitumäärän muutokseen ⁵⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Siirtoon asiakashyvityksiin	54,2	171,0	153,0	161,0	121,0
Yhteensä	-230,6	2 197,5	-1 741,0	1 523,8	456,9

¹⁾ Vakuutusliikkeen tulos raportoidaan erillisessä liitteessä

²⁾ Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin raportoidaan erillisessä liitteessä

³⁾ Hoitokustannustulos raportoidaan erillisessä liitteessä

⁴⁾ Vuodesta 2017 alkaen koskee vain Eteraa

⁵⁾ Vuodesta 2017 alkaen koskee vain Eteraa

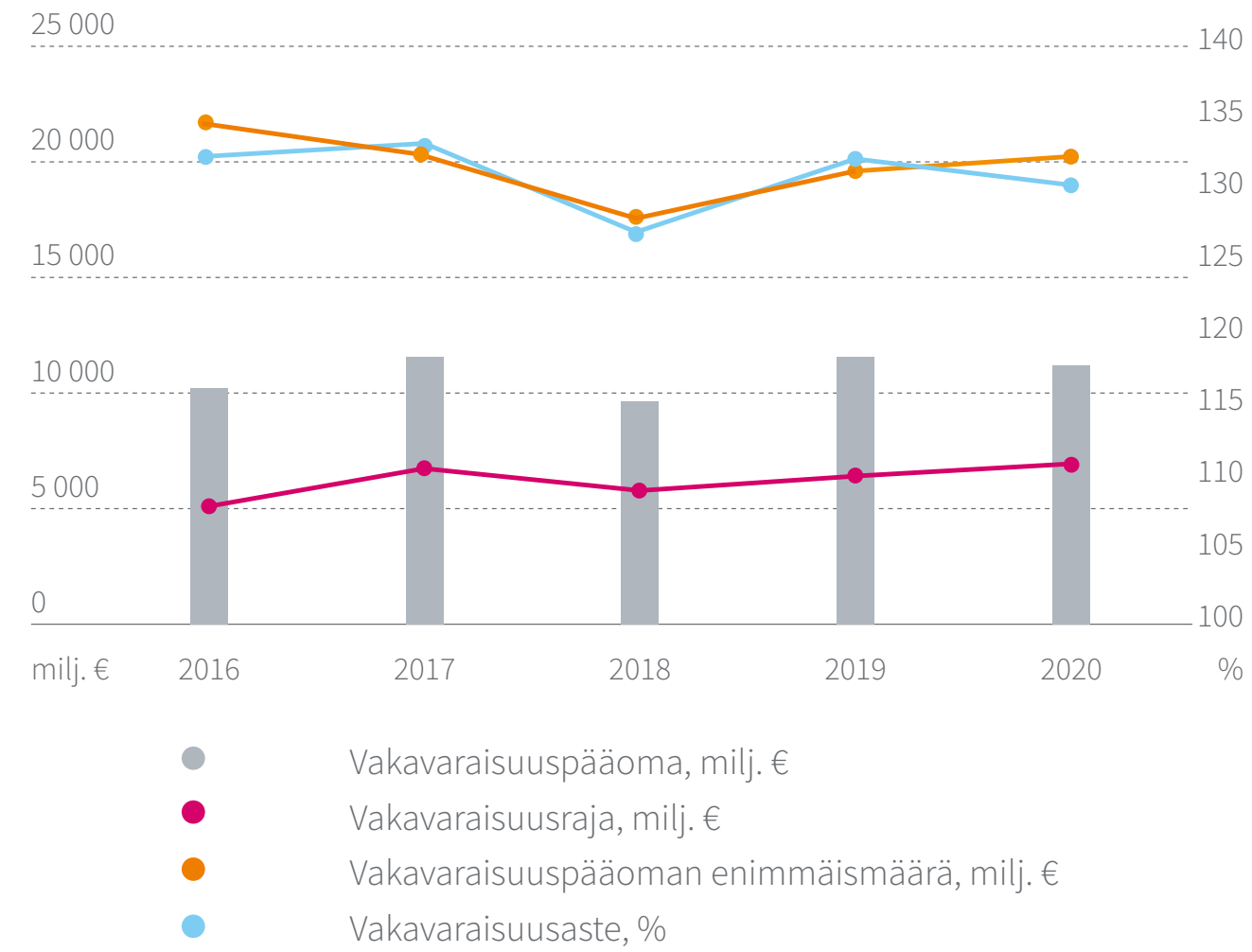
34. Vakavaraisuus

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat	2020	2019	2018	2017	2016
Vakavaraisuusraja, milj. €	6 734,4	6 633,5	5 972,8	6 819,8	5 454,7
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. €	20 203,3	19 900,5	17 918,5	20 459,4	21 819,0
Vakavaraisuuspääoma, milj. €	11 516,8	11 646,3	9 618,5	11 534,4	10 199,5
Vakavaraisuusaste, % ¹⁾	129,3	130,8	127,5	133,5	130,9
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,7	1,8	1,6	1,7	1,9

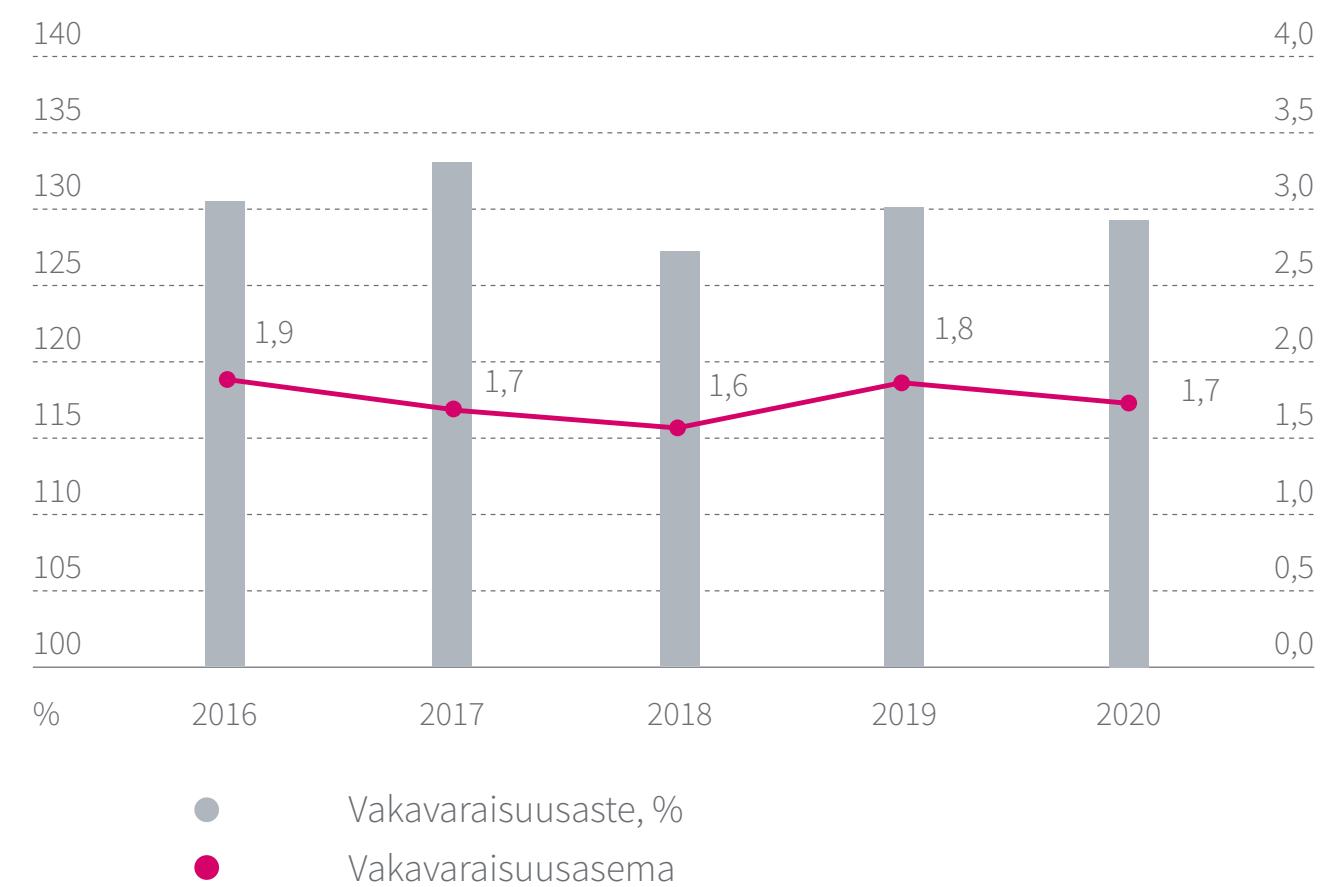
¹⁾ Eläkevarat suhteessa STM:n asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuovelkaan. Esitetään kaikki vuodet uudessa esitysmuodossa.

²⁾ Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat

Vakavaraisuusasema

35. Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perus- jakauma 2020 milj. €	%	Perus- jakauma 2019 milj. €	%	Riski- jakauma ⁸⁾ 2020 milj. €	% ¹⁰⁾	Riski- jakauma ⁸⁾ 2019 % ¹⁰⁾	Riski- jakauma ⁸⁾ 2018 % ¹⁰⁾	Riski- jakauma ⁸⁾ 2017 % ¹⁰⁾	Riski- jakauma ⁸⁾ 2016 % ¹⁰⁾
Korkosijoitukset yhteensä	12 279,2	24,5	12 957,1	26,6	11 410,0	22,7	26,8	24,0	27,7	42,2
Lainasaamiset ¹⁾	2 711,1	5,4	2 314,8	4,8	2 711,1	5,4	4,8	4,1	3,2	3,3
Joukkovelkakirjalainat	8 128,4	16,2	9 563,0	19,6	7 459,2	14,9	22,0	20,5	23,1	29,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	1 439,7	2,9	1 079,3	2,2	1 239,7	2,5	0,1	-0,6	1,4	9,0
Osakesijoitukset yhteensä	24 222,1	48,3	22 485,8	46,2	23 083,4	46,0	46,1	41,4	45,6	43,2
Noteeratut osakkeet ³⁾	17 946,1	35,8	17 251,7	35,4	16 807,3	33,5	35,4	31,2	36,9	34,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	5 957,8	11,9	4 944,6	10,2	5 957,8	11,9	10,2	9,7	6,1	6,5
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	318,2	0,6	289,5	0,6	318,2	0,6	0,6	0,6	2,6	2,2
Kiinteistösijoitukset yhteensä	4 828,4	9,6	4 413,2	9,1	4 828,4	9,6	9,1	8,8	7,9	8,5
Suorat kiinteistösijoitukset	2 875,4	5,7	2 791,6	5,7	2 875,4	5,7	5,7	6,6	6,2	6,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1 953,1	3,9	1 621,6	3,3	1 953,1	3,9	3,3	2,2	1,8	1,7
Muut sijoitukset	8 826,9	17,6	8 852,8	18,2	8 826,9	17,6	19,6	22,8	19,6	17,1
Hedgerahastosijoitukset ⁶⁾	8 817,6	17,6	8 857,4	18,2	8 817,6	17,6	18,2	19,8	17,4	16,8
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,3
Muut sijoitukset ⁷⁾	9,3	0,0	-4,7	0,0	9,3	0,0	1,4	3,0	1,9	0,0
Sijoitukset yhteensä	50 156,6	100,0	48 708,9	100,0	48 148,7	96,0	101,6	97,0	100,8	111,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾					2 007,9	4,0	-1,6	3,0	-0,8	-11,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	50 156,6	100,0	48 708,9	100,0	50 156,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	3,4									

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³⁾ Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

⁴⁾ Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

⁵⁾ Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

⁶⁾ Sisältää kaikenlaiset hedgerahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁷⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁸⁾ Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

⁹⁾ Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan

¹⁰⁾ Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

36. Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos

Tuotto €/ % sitoutuneelle pääomalle	Sijoitustoiminnan nettotuotot, markkina-arvot ⁸⁾ 2020 milj. €	Sitoutunut pääoma ⁹⁾ 2020 milj. €	Tuotto sitoutuneelle pääomalle 2020 %	Tuotto sitoutuneelle pääomalle 2019 %	Tuotto sitoutuneelle pääomalle 2018 %	Tuotto sitoutuneelle pääomalle 2017 %	Tuotto sitoutuneelle pääomalle 2016 %
Korkosijoitukset yhteensä	238,7	12 756,0	1,9	4,5	-1,8	3,7	4,2
Lainasaamiset ¹⁾	12,9	2 524,0	0,5	4,0	3,7	2,2	4,2
Joukkovelkakirjalainat	245,4	8 309,9	3,0	5,1	-2,9	5,4	5,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ¹⁾²⁾	-19,7	1 922,1	-1,0	0,4	-0,1	-1,9	-0,4
Osakesijoitukset yhteensä	1 260,1	21 496,8	5,9	22,8	-3,6	11,4	6,4
Noteeratut osakkeet ³⁾	818,6	15 850,9	5,2	25,4	-8,3	11,6	4,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	416,4	5 354,1	7,8	15,1	17,5	7,9	11,2
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	25,2	291,8	8,6	16,9	3,8	18,5	23,7
Kiinteistösijoitukset yhteensä	91,1	4 586,5	2,0	4,1	5,5	4,9	-0,9
Suorat kiinteistösijoitukset	94,9	2 797,5	3,4	3,9	3,9	2,9	-2,6
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-3,8	1 789,1	-0,2	4,7	10,6	12,0	6,8
Muut sijoitukset	-189,3	9 511,8	-2,0	4,5	-1,4	9,3	5,3
Hedgerahastosijoitukset ⁶⁾	-91,4	9 418,5	-1,0	5,0	1,6	8,5	5,6
Hyödykesijoitukset	-0,4	0,4					
Muut sijoitukset ⁷⁾	-97,4	92,8					
Sijoitukset yhteensä	1 400,6	48 351,1	2,9	12,1	-1,9	7,8	4,8
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-29,0	13,0					
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	1 371,6	48 364,1	2,8	12,0	-2,0	7,8	4,7

¹⁾ Sisältää kertyneet korot²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat³⁾ Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle⁴⁾ Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset⁵⁾ Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt⁶⁾ Sisältää kaikenlaiset hedgerahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta⁷⁾ Sisältää ne erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin⁸⁾ Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos – kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.⁹⁾ Sitoutunut pääoma = markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

37. Hoitokustannustulos

31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	120,5	131,4	133,1	127,6	132,6
Korvausratkaisuista aiheutuvien liikekulujen kattamiseen käytettävissä olevat maksuosat	6,8	7,0	6,9	6,1	6,7
Muut tuotot	0,0	0,5	1,2	0,4	0,3
Hoitokustannustulo yhteensä	127,3	138,9	141,2	134,1	139,6
Toimintokohtaiset liikekulut ¹⁾	-78,0	-86,1	-85,4	-89,4	-100,6
Liikekulut yhteensä	-78,0	-86,1	-85,4	-89,4	-100,6
Hoitokustannustulos	49,3	52,9	55,9	44,7	39,0
Liikekulut % hoitokustannustulosta	61	62	60	67	72

¹⁾ Ilman sijoitustoiminnan liikekuluja, työkyvyttömyysriskin hallintaosalla katettuja kuluja ja lakisääteisiä maksuja.

38. Työkyvyn ylläpitotoiminta

31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
Vakuutusmaksutulo; työkyvyttömyysriskin hallintaosa	6,5	6,4	6,3	5,9	5,7
Korvauskuluihin kirjatut työkyvyttömyysriskin hallintaosalla katetut kulut	5,1	6,4	6,3	5,9	5,7
Liikekuluihin kirjatut hoitokustannusosalla katetut työkyvyttömyysriskin hallitsemisesta aiheutuneet kulut ²⁾	0,0	0,2	0,1	4,6	8,2
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hallintaosalla katetut kulut/ Työkyvyttömyysriskin hallintaosa, %	78,5	100,0	100,0	100,0	99,7

²⁾ Vuodesta 2016 lähtien ei sisällä yhtiöön työsuhteessa olevan oman henkilöstön työkyvyttömyysriskin hallintaan liittyviä henkilöstökuluja.

39. Vakuutusliikkeen tulos

31.12., milj. €	2020	2019	2018	2017	2016
Yhtiön omalla vastuulla olevien liikkeiden vakuutusmaksutulo	1 646,0	956,5	945,0	759,9	655,0
Omalla vastuulla olevien liikkeiden vastuuvelan korko	977,1	947,9	892,3	839,3	812,1
Vakuutusliikkeen tulo	2 623,1	1 904,4	1 837,3	1 599,2	1 467,1
Maksetut rahastoidut eläkkeet	1 368,4	1 320,8	1 227,7	1 137,2	1 087,4
Maksutappiot	20,4	10,8	14,1	10,4	18,5
Omalla vastuulla olevien liikkeiden vastuuvelan muutos	1 212,2	574,8	572,7	417,9	399,0
Korvausmeno yhteensä	2 600,9	1 906,3	1 814,4	1 565,4	1 504,9
Vakuutusliikkeen tulos	22,2	-1,9	22,9	33,8	-37,8

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN VOITON KÄSITTELYSTÄ

Jakokelpoisten varojen määrä liitetietojen mukaan	117 853 789,01 euroa
Hallitus esittää, että tilikauden voitosta	5 969 602,74 euroa
varmuusrahastoon (vapaa rahasto) siirretään	5 000 000,00 euroa
voitto- ja tappioutilille jätetään	969 602,74 euroa

Helsingissä, 18. helmikuuta 2021

Jari Paasikivi, puheenjohtaja

Jaakko Eskola	Antti Palola	Riku Aalto
Eila Annala	Rolf Jansson	Ari Kaperi
Jyri Luomakoski	Petri Niemisvirta	Pekka Piispanen
Saana Siekkinen	Mari Walls	Risto Murto, toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman (y-tunnus 0533297-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien

eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 8.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisuuden riskit

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin riskeihin, ovat

olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Yhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole tunnistettu EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös

on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia

tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä.

Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy

kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 15.3.2018 alkaen yhtäjaksoisesti kolmen vuoden ajan.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Hallituksen toimeksiannosta annettavat lausumat

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä, 18. helmikuuta 2021

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Antti Suominen
KHT

VARMA

www.varma.fi